

TAMPEREEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KATSAUS

8/2024

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 08/2024

Julkaisija:
Tampereen kaupunki, Konsernihallinto
PL 487, 33101 Tampere
www.tampere.fi/talous

Kannen suunnittelu: Tampereen kaupunki, Veli-Matti Lahdenniemi
Kuva: Laura Vanzo / Visit Tampere

Julkaisu on saatavissa sähköisesti osoitteessa: www.tampere.fi/talous

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 08/2024

SISÄLLYS

	ESIPUHE.....	5
	KAUPUNGIN TOIMINTA JA TALOUS.....	8
	Kaupungin tuloslaskelma	8
	Verotulot	11
	Valtionosuudet	13
	Henkilöstö	14
	Hankinnat	17
	Tuottavuuden tila	19
	Rahoituslaskelma	21
	Investoinnit	23
	Tase	25
	KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	27
	Konsernivälitilinpäätös	27
	Konsernituloslaskelma	29
	Konsernin rahoituslaskelma	31
	Konsernitase	33
	Konsernikatsaus.....	35
	TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	49
	Olellaiset poikkeamat talousarvioon.....	50
	Yhteenvedo poikkeamista talousarvioon sitovuustasoittain	51
	Talousarvion toiminnan tavoitteiden toteutuminen	53
	Sivistyspalvelujen palvelualue	58
	Kasvatus- ja opetuslautakunta	58
	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.....	61
	Elinvoiman palvelualue	64
	Elinvoima- ja osaamislautakunta	64
	Asunto- ja kiinteistölautakunta	69
	Kaupunkiympäristön palvelualue	74
	Yhdyskuntalautakunta.....	74
	Joukkoliikennelautakunta.....	78
	Kehitysohjelmat.....	80
	Hiedanranta	80
	Viiden tähden keskusta	82
	Elämystalouden kehitysohjelma	84
	Älykaupunki kaupunkilaisille	84
	Hiilineutraaleja tekoja	85
	Welcoming city -kehitysohjelma	86
	Hyvinvoinnin kehitysohjelma	87
	Konsernihallinto	88
	Yhteiset erät	90
	Tampereen Kaupunkiliikenne.....	92

PIENTÄ POSITIIVISTA VIRETTÄ

Elokuun toteuman perusteella laadittu tilinpäätösennuste on hieman parantunut huhtikuun tilanteesta. Tulosennuste on 141,7 milj. euroa. Hyvään tulosennusteseen vaikuttaa merkittävästi Tampereen Veden liiketoimintakaupan yhteydessä kirjattu 204,3 milj. euron kirjanpidollinen satunnainen erä. Ilman edellä mainittua satunnaiseraa tulosennuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Talousarviota heikompi tulos aiheutuu erityisesti budjetoitujen myyntivoittojen tason huomattavasta alituksesta sekä verotulojen talousarviota heikommasta kertymästä. Myyntivoittoja ja maankäyttö sopimuskorvauksia on kertymässä 39,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Jos kyseiset erät toteutuisivat talousarvion mukaisena, niin tulosennuste päättyisi 23 milj. euron alijäämään.

Nettoinvestointeja (ilman Tampereen Veden liiketoimintakaupan vaikutuksia) on kertymässä 235,3 milj. euroa. Vuosikate-ennuste on 66 milj. euroa, joka kattaa investoinneista 28 prosenttia. Kaupungin lainamäärän arvioidaan kasvavan kulu-

vana vuonna noin 69 milj. eurolla, jolloin lainamäärä on suunnilleen vuoden 2022 lopun tasolla.

Kaupungin vuoden 2024 talous on jäämässä alijäämäiseksi ja vuoden 2025 talousarviovalmistelussa talouden tilanne on vielä tiukentunut. Näin ollen pitkäjänteisiä talouden tasapainottamistoimenpiteitä on ryhdyttävä valmistelemaan ja niitä on myös kyettävä toteuttamaan, sillä kaupungin keräämät tulot eivät riitä kattamaan kuntalaisille järjestettävien palvelujen vaatimaa rahoitusta. Valtion vaikeiden talousnäkymien vuoksi valtiolta ei ole luvassa helpotusta kuntien rahoitukseen eikä valtio kykene myöskään aidosti vähentämään kuntien tehtäviä ja velvoitteita. Odotettavissa on, että tavalla tai toisella valtio siirtää kuntien rahoitettavaksi entistä enemmän hyvinvointipalveluiden rahoittamista.

Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaistussa kuntatalousohjelmassa arvioidaan kuntien talouden näkymien heikenevän voimakkaasti jo kuluvan vuoden aikana. Valtiovarainministeriö arvioi kun-

tatalouden toiminnan ja investointien rahavirran heikentyvän vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 miljardia euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden lainakannan ennustetaan nousevan vuoden 2023 19,9 miljardista eurosta 28,0 miljardiin euroon vuonna 2028. Valitettavasti valtiovarainministeriön arvio kuntataloudesta on huomattavasti positiivisempi, mitä kuntien arviot ovat.

Valtiovarainministeriön mukaan kuntien tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää kunnilta toiminnan sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin. Käytännössä ongelmana vain on, että iso osa kuntien tehtävistä ja velvoitteista on raskaasti lainsäädännön kahlitsemia ja ministeriöiden valvomia sekä kuntapäätäjien haluttomuus ryhtyä sopeuttamistoimiin.

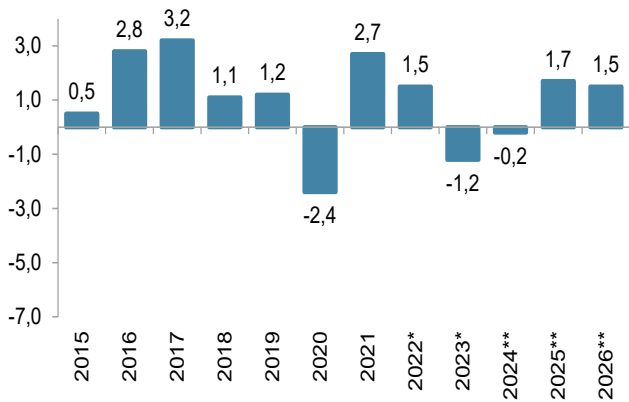
Työllisyystilanne on heikentynyt

Tampereen työllisyystilanne on heikentynyt vuoden aikana ja Tampereen työttömyysaste on vuoden aikana noussut 10,8 prosentista 12,7 prosenttiin. Työttö-

TUNNUSLUKUTAULUKKO

	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintakate, milj. €	-425,3	-579,2	-633,1	-640,6	-682,2
Nettomenojen kasvu, %	12,8	2,7	9,3	10,6	17,8
Vuosikate, milj. €	77,6	188,0	115,8	109,1	66,0
Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset, %	91,9	141,7	89,9	84,9	51,3
Tulos, milj. €	197,5	55,3	152,6	184,9	141,7
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta (milj. €)	94,2	-208,7	77,5	29,2	-7,0
Investoinnit (netto), milj. €	-210,1	-229,2	-283,1	-357,9	-320,2
Investointien tulorahoitus, %	36,9	82,0	40,9	30,5	20,6
Lainat, milj. €	906,0	853,7	923,5	953,5	922,5
Lainat, € / asukas	3 501	3 347	3 594	3 710	3 548
Verorahoituksen kasvu, %	-5,8	5,9	-2,2	-2,0	-2,3
Asukasmäärä	258 770	255 050	257 000	257 000	260 000

BRUTTOKANSANTUOTTAEN VOLYYMIN MUUTOS

Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö
 *) 2022 ja 2023 Tilastokeskuksen ennakkotieto
 **) 2024–2026 Valtionvarainministeriön ennuste

mysasteen kasvu on ollut voimakasta erityisesti loppuvuonna 2023. Alkuvuonna työttömyysaste laski hieman, mutta kääntyi kasvuun kesällä kausivaihtelun mukaisesti. Korkeimmillaan työttömyysaste oli heinäkuussa 13,8 prosenttia. Myös työttömien työnhakijoiden määrä on ollut kasvussa. Elokuussa 2024 työttömänä työnhakijana oli 16 248 tamperelaista. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna työttömiä työnhakijoita on nyt 2 889 enemmän.

Työttömien työnhakijoiden määrät ovat kasvaneet melko tasaisesti niin nuorten, yli 50-vuotiaiden, ulkomaalaisten kuin pitkäaikaistyöttömien keskuudessa. Elokuussa työttömänä työnhakijana oli 2 285 alle 25-vuotiasta, 4 095 yli 50-vuotiasta, 2 130 ulkomaalaista ja 5 339 pitkäaikaistyöttömänä. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna määrät ovat nousseet. Suurinta kasvu

on ollut nuorten ja pitkäaikaistyöttömien kohdalla.

Heikentynyt taloustilanne vaikeuttaa työllisyystilannetta myös loppuvuonna 2024. Tilanne heijastuu erityisesti avoimien työpaikkojen määrään, joka on ollut koko vuoden poikkeuksellisen matala. Elokuussa uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin yhteensä 1 737, mikä on 3 303 vähemmän kuin viime vuonna.

Kaupunki kasvaa edelleen voimakkaasti

Tampereen kasvu on pysynyt viime vuosina korkealla tasolla. Vuonna 2023 Tampereen väestö kasvoi yli 6000 asukkaalla. Kuluvan vuoden aikana kasvu on ollut hieman maltillisempaa - väestö on kasvanut 3 720 asukkaalla, mikä on 600 asukasta vähemmän kuin edellisvuonna vastavana aikana vahvistettuun väestötietoon

verrattuna. Väestönlisäys on perustunut valtaosin kuntien väliseen ja maahanmuuton muuttovoittoon. Sekä nettomaahanmuuton että kuntien välisen nettomuuton väestölisäykset ovat toteutuneet hieman edellisvuotta matalampina. Luonnollisen väestönlisäyksen määrä on kääntynyt positiiviseksi.

Elokuun tilanteessa kuutoskaupungeista eniten ovat kasvaneet Helsinki, Espoo ja Tampere. Ainoastaan Turussa väestönkasvu ylitti viime vuoden kuukausikohtaisen kasvun määrän.

Tekoja kestävän tulevaisuuden eteen

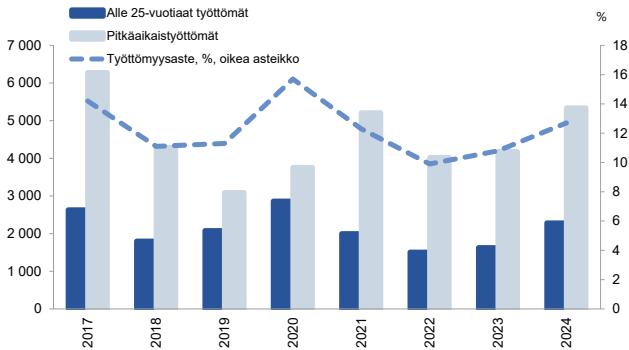
Kaupungin keskeisenä tehtävänä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia. Erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen on ensiarvoisen tärkeää. Kuluneen vuoden onnistumisena voikin pitää koululaisten koulupäivän aikaisessa hyvinvoinnin kokemuksessa tapahtunutta nousua. Elokuun tilanteessa 89 % tamperelaisista 1–9. -luokkalaista ilmoittaa kokevansa olonsa hyväksi koulussa.

Peruskoululaisten oppimisen tuen näkökulmasta huomionarvoista on 7.- ja 9.-luokkalaisten oppimistuloksissa tapahtunut selkeä lasku: heikon lukutaidon tuloksen saaneiden 7.-luokkalaisten osuus oli elokuussa 24 % (v. 2023 16 %) ja 9.-luokkalaisten osuus 25 % (v. 2023 15 %). Lukutaidon ohella negatiivista kehitystä on tapahtunut toisella asteella, sillä ammatillisen tutkinnon, sen osien tai pienempien kokonaisuuksien suorittaneiden määrä on hieman laskenut edellisvuodesta.

<p>VÄKILUKU</p> <p>258 770</p> <p>(elokuu 2024)</p>	<p>VÄESTÖNMUUTOS</p> <p>+ 3 720</p> <p>(tammi-elokuu)</p>	<p>TYÖTTÖMYYSASTE</p> <p>12,7 %</p> <p>(elokuu)</p>
--	--	--

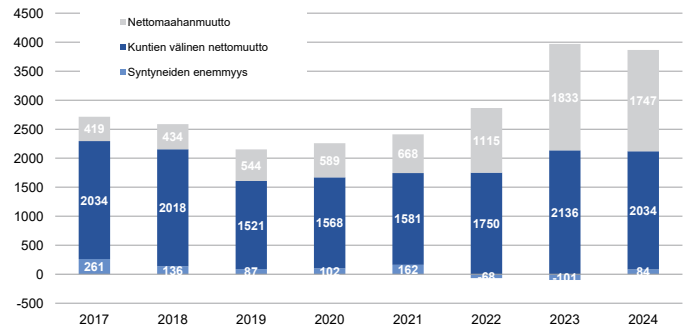

TYÖTTÖMYYSASTE SEKÄ NUORTEN JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ TAMPEREELLA, ELOKUU

Lähde: TEM työnvälitystilasto

VÄESTÖNMUUTOKSET, TAMMI-ELOKUU

Kuvion lähde: Tilastokeskus ennakkotieto

Tampere pyrkii olemaan vetovoimainen kaupunki uusille osajille ja elinkeinoelämälle. Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät Tampereen korkeakouluyhteisöihin ovat jatkaneet tavoitellusti kasvuaan: elokuun tilanteessa vertailuvuosien 2022 ja 2024 välillä hakijoiden lisäys oli jopa 143 %. Tulevaisuuden työn ja ratkaisujen edellytyksiä on vahvistettu vuoden aikana mm. houkuttelemalla vihreän ja digitaalisen siirtymän investointeja, mitä tukee siru-pilottitiljan rahoituksen varmistuminen sekä tärkeimpiä uusia energia-arvoketjuja koskevan mallinnustyön käynnistyminen kaupungissa.

Rakennusala on ollut vaikeuksissa vuoden 2023 lopulta lähtien ja alkuvuonna 2024 Tampereella on valmistunut huomattavasti vähemmän asuntoja kuin koskaan aiemmin 2020-luvulla. Elokuun tilanteessa onkin positiivista, että kaupungin asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaisesta asunnosta on toteutumassa. Myös yhtiömuotoiseen asumiseen kohdennetut tonttihaut ovat onnistuneet suotuisasti.

Pientalorakentamisessa ei vuonna 2024 aivan ylletä tavoitteeseen (150 pientaloa). On tosin huomioitava, että pientaloalueiden asemakaavoitus keskittyy erityisesti kaavoitusohjelman vuosille 2025–2026.

Kestävää kaupunkikehitystä edistetään ympäristö- ja luontoarvoja huomioivilla teoilla sekä kestäväillä liikkumismuodoilla. Kestävien kulkutapojen suosion kasvusta kertoo osaltaan joukkoliikenteen matkustajamäärässä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna tapahtunut noin 6,2 %:n kasvu. Luonnon monimuotoisuutta on tuettu varmistamalla rahoituspäätösten hakeminen kolmelle ehdotetulle luonnonsuojelualueelle, minkä lisäksi luontotyypin kartoitus on käynnistynyt Etelä- ja Keski-Tampereella. Luonnon monimuotoisuustoimien vauhdittamiseksi Tampereella järjestettiin 11.9.2024 luontofoorumi, jonka päätteeksi Suomen 10 suurimman kaupungin johtajat sitoutuivat yhdessä luontokadon pysäyttämiseen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluilla luodaan kaupunkilaisille hyvinvointia, yhtei-

söllisyyttä ja mielekästä arkea. Tampereen museoiden kävijämäärissä on tapahtunut merkittävää kasvua kävijämäärän toteutuksessa elokuussa noin 26 % edellisvuotta suurempana. Kirjastojen kävijämäärät sen sijaan laskivat 17 %. Kaupungin ulkopuolisten kohteiden kävijämääristä saadaan tieto loppuvuodesta. Tamperelaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt, mistä kertoo uimahallien kävijämäärien kasvu uuden kausihinnoittelun ja +65-vuotiaiden ikäryhmän maksuttoman päiväaikaisen käytön myötä. Myös liikuntapalvelujen ohjatuissa ryhmissä on tapahtunut elokuussa kasvua sekä nuorten, perheiden että ikäihmisten liikuntaryhmien osalta.

Kuluvan syksyn toiminnassa painottuu vuoden 2025 talousarvion valmistelu, jota tehdään monessa suhteessa haastavassa kuntatalouden tilanteessa. Samalla valmistaudutaan 1.1.2025 voimaan astuvaan TE-uudistukseen sekä uudistuksen onnistuneen käynnistymisen varmistamiseen.

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Ei sisällä sisäisiä eriä

Milj. euroa	Tot. 1-8 / 2024	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot						
Myyntitulot	64,9	169,5	96,8	96,2	96,4	0,2
Maksutulot	29,0	40,9	46,2	46,4	50,8	4,3
Tuet ja avustukset	21,0	36,2	29,7	32,5	33,1	0,6
Vuokratulot	74,7	108,2	115,9	116,2	112,7	-3,5
Muut toimintatulot	17,5	30,9	61,7	61,9	21,0	-40,9
Tulot yhteensä	207,1	385,8	350,3	353,2	313,9	-39,2
Valmistus omaan käyttöön	0,6	3,3	0,1	0,4	0,5	0,0
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-300,6	-445,9	-452,7	-463,3	-460,5	2,8
Palkat ja palkkiot	-243,7	-357,6	-366,5	-375,1	-372,5	2,7
Henkilösivukulut	-56,9	-88,4	-86,2	-88,2	-88,0	0,2
Eläkekulut	-50,3	-74,0	-75,2	-76,7	-76,6	0,1
Muut henkilösivukulut	-6,7	-14,3	-11,0	-11,4	-11,4	0,0
Palvelujen ostot	-207,2	-325,9	-334,2	-333,2	-340,9	-7,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,1	-37,8	-32,5	-32,6	-30,8	1,7
Avustukset	-41,8	-63,2	-64,8	-64,6	-63,3	1,4
Vuokramenot	-62,7	-90,3	-95,3	-96,2	-95,7	0,5
Muut toimintamenot	-2,6	-5,1	-4,0	-4,3	-5,5	-1,2
Menot yhteensä	-633,1	-968,3	-983,4	-994,2	-996,6	-2,5
Toimintakate	-425,3	-579,2	-633,1	-640,6	-682,2	-41,6
Verotulot	423,4	681,1	643,5	643,5	639,0	-4,5
Valtionosuudet	54,0	58,3	80,0	80,8	83,1	2,3
Rahoitustulot ja -menot	25,5	27,8	25,4	25,4	26,1	0,7
Vuosikate	77,6	188,0	115,8	109,1	66,0	-43,2
Suunnitelmapoistot	-84,4	-132,7	-128,7	-128,5	-128,5	0,0
Satunnaiset erät	204,3	0,0	165,5	204,3	204,3	0,0
Tilikauden tulos	197,5	55,3	152,6	184,9	141,7	-43,2

Tuloslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Tuloslaskelman vertailukelpoisuuteen vaikuttaa Vesi liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2024.

Tilikauden tulosennuste on 141,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tuloksen ennustetaan toteutuvan 43,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, mitä selittää erityisesti pysyvien vastaavien myyntivoit-

tojen alitukset. Tilikauden tulosennuste on 86,4 milj. euroa edellisvuotta parempi. Ilman Veden yhtiöittämisestä saatuja satunnaisia tuottoja tilikauden tulosennuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Toimintakatteen tilinpäätösennuste on 41,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen 39,2 milj. euron alituksen taustalla ovat pääosin budjetoitujen pysyvien vastaavien myyntivoittojen siirtyminen vuodelle 2025. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 2,5 milj. euroa budjetoitua suurempina, mihin vaikuttaa mm. palvelujen ostojen ylitykset.

Verorahoituksen ennustetaan toteutuvan 2,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Verotulojen ja valtionosuuksien tarkempi analyysi löytyy katsauksesta tuottojen ja kulujen analyysin jälkeen.

Vuosikatteen 66,0 milj. euron ennuste kattaa poistoista ja arvonalentumisista 51,3 prosenttia.

Vesi liikelaitoksen yhtiöittämisen satunnaiset tuotot olivat yhteensä 204,3 milj. euroa. Yhtiöittämisen seurauksena liikelaitokselle jääneen poistoeron tuloutuksen vaikutus kaupungin ylijäämään oli 12,5 milj. euroa.

Tuotot

Myyntituottojen tilinpäätösennuste (96,4 milj. euroa) on 0,2 milj. euroa budjetoitua parempi.

Maksutuottojen (50,8 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 4,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina pääosin maankäyttösopimuskorvausten takia.

Tuet ja avustukset (33,1 milj. euroa) toteutuvat ennusteen mukaan 0,6 milj. euroa budjetoitua parempina.

Vuokratuottojen (112,7 milj. euroa) ennuste alittaa muutetun talousarvion 3,5 milj. eurolla mihin vaikuttaa mm. maa-alueiden vuokratuotot.

Muiden toimintatuottojen (21,0 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 40,9 milj. euroa budjetoitua heikompina pääosin vuodelle 2025 siirtyvien pysyvien vastaavien myyntivoittojen takia. Merkittävien siirtyvä erä on Tipotien myynti.

Kulut

Henkilöstökulujen tilinpäätösennuste (460,5 milj. euroa) alittaa muutetun talousarvion 2,8 milj. eurolla. Henkilöstökulujen tarkempi analyysi löytyy kohdasta Henkilöstö.

Materiaali- ja palveluostojen ennuste (371,7 milj. euroa) on 5,9 milj. euroa budjetoitua suurempi, mitä selittää palveluostojen 7,6 milj. euron ylitykset. Ylitykset kohdistuvat erityisesti sivistyspalvelujen

palvelualueelle. Palvelujen ostot sekä Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmien analysointi löytyy kohdasta Hankinnat.

Avustuskulujen (63,3 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 1,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä.

Vuokratulujen (95,7 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Muiden toimintakulujen (5,5 milj. euroa) ennustetaan ylittävän 1,2 milj. euroa mm. pysyvien vastaavien myyntitappioiden takia.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

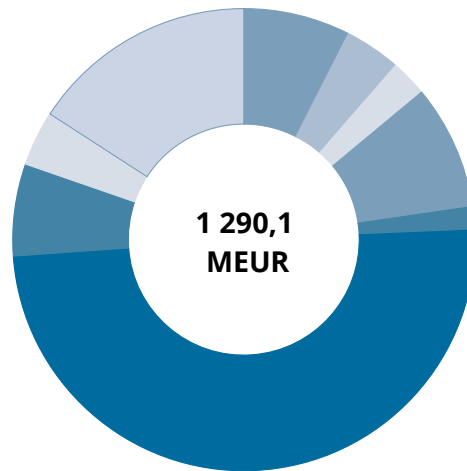
Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot. 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024
Toimintatuotot / Toimintakulut*, %	33	40	32
Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset, %	92	142	51
Vuosikate, euroa / asukas	300	737	254
Asukasmäärä	258 770	255 050	260 000

*Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

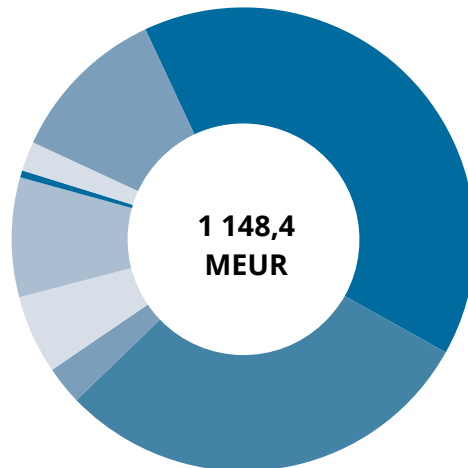
TUOTOT

- Myyntituotot 96,4 M€, 7 %
- Maksutuotot 50,8 M€, 4 %
- Tuet ja avustukset 33,1 M€, 3 %
- Vuokratuotot 112,7 M€, 9 %
- Muut toimintatuotot 21,0 M€, 2 %
- Verotulot 639,0 M€, 50 %
- Valtionosuudet 83,1 M€, 6 %
- Rahoitustuotot 49,7 M€, 4 %
- Satunnaiset tuotot 204,3 M€, 16 %

KULUT

- Henkilöstökulut 460,0 M€, 40 %
- Palvelujen ostot 340,8 M€, 30 %
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 30,8 M€, 3 %
- Avustukset 63,3 M€, 6 %
- Vuokratulot 95,7 M€, 8 %
- Muut toimintakulut 5,5 M€, 0,5 %
- Rahoituskulut 23,7 M€, 2 %
- Poistot ja arvonalentumiset 128,5 M€, 11 %

Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

Verotulot

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Kunnallisvero	306,5	477,8	447,0	446,0	-1,0
Yhteisövero	62,3	98,0	87,0	83,5	-3,5
Kiinteistövero	54,6	105,3	109,5	109,5	0,0
Yhteensä	423,4	681,1	643,5	639,0	-4,5

Verotulojen toteuma ja tilinpäätösennuste

Tilikauden 2024 verotulojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 639 milj. euroa, mikä on 4,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Verotulojen kertymäarvio pohjautuu alkuvuoden verotilityksiin, vuoden 2023 alustaviin tulokehitystietoihin sekä Kuntaliiton kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon elokuulta 2024. Elokuun loppuun mennessä verotuloja on tilitetty yhteensä 423,4 milj. euroa, mikä on 46,2 milj. euroa vuoden 2023 vastaavaa ajankohtaa vähemmän.

Vähennemisen syynä on, että vuonna 2023 kunnille kertyi vanhoilta verovuosilta (eli ennen verovuotta 2023) kunnallisverotuloja korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla, mikä nosti

verotilitysten tasoa selvästi vuonna 2023. Tänä vuonna vanhojen verovuosien positiivinen vaikutus käytännössä poistuu ja näin ollen kehitys on negatiivinen.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 446,0 milj. euroa, joka on 1 milj. euroa talousarviota ja 32 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Kunnallisveroja on tilitetty elokuun loppuun mennessä 306,5 milj. euroa. Kuluvan vuoden ennakkoverot ovat kehittyneet arvioidusti ja loppuvuoden kunnallisveron tilityksiin ei näillä näkymin ole odotettavissa suurempaa yllätystä. Vuoden 2023 verotus valmistuu lokakuun lopussa 2024. Tampereen verotettavat ansiotulot kasvoivat alustavien tietojen mukaan 6,6 prosenttia vuonna 2023, mikä on 1,4 prosenttiyksikköä koko maan keskiarvoa enemmän.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 83,5 milj. euroa, mikä on 3,5 milj. euroa talousarviota ja 14,5 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Ennustetta on päivitetty elokuussa 1 milj. euroa ylöspäin viimeisimpien ennusteiden ja toteutuneiden tilitysten perusteella. Yhteisöveroja on tilitetty elokuun loppuun mennessä 62,3 milj. euroa. Syyskuun tilitys on elokuun tasolla eli noin 4,8 milj. euroa.

Kiinteistöverotuloja ennustetaan kertyvän talousarvion mukaisesti 109,5 milj. euroa. Kiinteistöverotilitysten arvioidaan kasvavan viime vuodesta 4,2 milj. euroa (4,0 %) verotusarvojen ja rakennuskannan kasvun vuoksi.

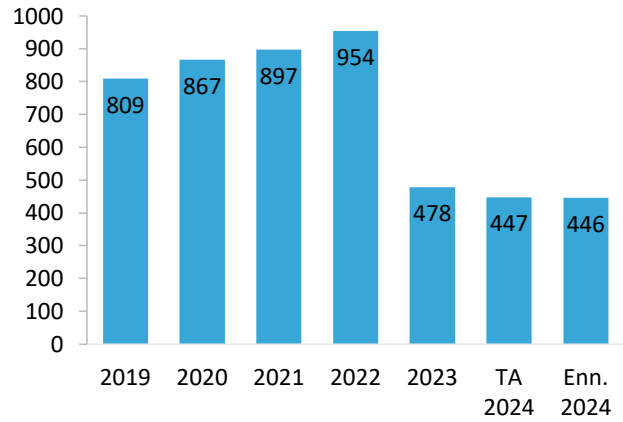
Kuukausitilitysten yhteissummat kolmelta vuodelta löytyvät seuraavalta sivulta.

KUNNALLISVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2022	2023	2024
Tammikuu	99,9	102,7	44,1
Helmikuu	87,2	48,6	41,3
Maaliskuu	76,7	35,6	36,2
Huhtikuu	83,3	36,3	39,7
Toukokuu	90,1	38,3	40,4
Kesäkuu	78,7	34,7	37,7
Heinäkuu	68,8	36,6	39,5
Elokuu	63,5	13,6	27,5
Syyskuu	54,7	9,7	
Lokakuu	78,2	30,2	
Marraskuu	83,5	47,8	
Joulukuu	89,5	43,6	
Koko vuosi	953,9	477,8	306,5
Kumulat. 1-8	648,1	346,4	306,5

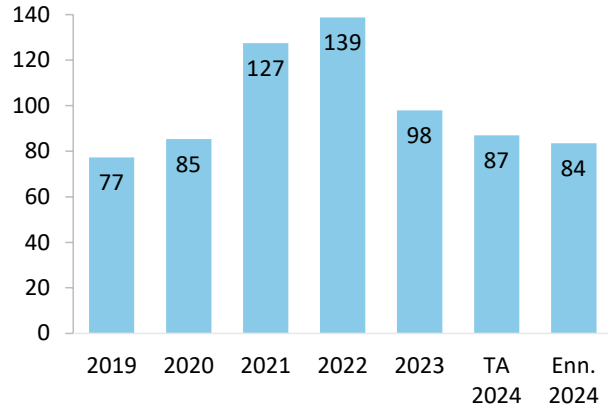
KUNNALLISVERON KEHITYS

YHTEISÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2022	2023	2024
Tammikuu	16,5	13,6	10,6
Helmikuu	30,4	21,9	16,6
Maaliskuu	9,2	7,1	6,1
Huhtikuu	7,8	6,4	6,3
Toukokuu	9,0	6,4	5,9
Kesäkuu	8,5	5,5	5,3
Heinäkuu	9,4	5,7	6,6
Elokuu	8,8	5,5	4,8
Syyskuu	12,2	6,9	
Lokakuu	9,3	5,9	
Marraskuu	8,0	4,1	
Joulukuu	9,6	9,0	
Koko vuosi	138,8	98,0	62,3
Kumulat. 1-8	99,5	72,1	62,3

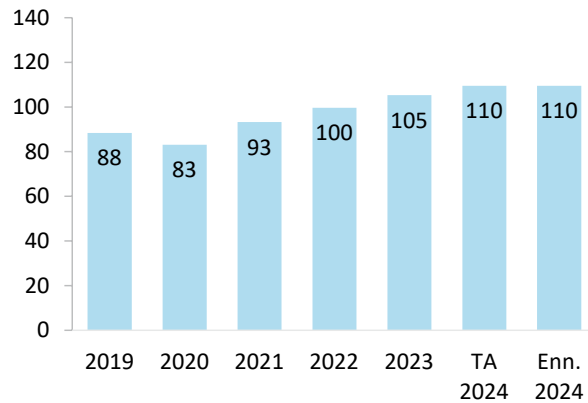
YHTEISÖVERON KEHITYS

KIINTEISTÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2022	2023	2024
Tammikuu	3,7	2,2	1,9
Helmikuu	4,5	3,9	3,7
Maaliskuu	0,8	0,6	0,7
Huhtikuu	0,8	0,9	0,9
Toukokuu	-0,5	0,4	0,0
Kesäkuu	0,5	0,6	0,7
Heinäkuu	23,3	26,3	29,6
Elokuu	14,2	16,1	17,2
Syyskuu	27,9	28,5	
Lokakuu	12,5	14,8	
Marraskuu	7,4	5,6	
Joulukuu	4,5	5,3	
Koko vuosi	99,6	105,3	54,6
Kumulat. 1-8	47,3	51,1	54,6

KIINTEISTÖVERON KEHITYS

Valtionosuudet

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	-26,1	-57,9	-39,3	-38,8	0,5
Veromenetyksen korvaus	24,5	36,3	36,7	36,7	0,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	55,6	80,0	83,4	85,2	1,8
Yhteensä	54,0	58,3	80,8	83,1	2,3

Valtionosuuksien toteuma ja tilinpäätösennuste

Valtionosuuksia ennustetaan saatavan yhteensä 83,1 milj. euroa. Ennustetta on nostettu 2,3 milj. euroa ministeriöiden päätösten ja lukiokoulutuksen opiskelijamääräarvion perusteella.

Peruspalvelujen valtionosuudet ovat valtiovarainministeriön 21.12.2023 ja 26.6.2024 tekemien päätösten mukaan yhteensä -38,8 milj. euroa. Ennuste on päätösten mukainen ja ylittää muutetun talousarvio vajaalla 0,5 milj. eurolla. Kesäkuun päätöksellä palautettiin käyttämättä jääneet kuntien yhdistymisen taloudelliseen tukemiseen varatut määrärahat (0,448 milj. euroa) sekä oikaistiin valtionosuutta kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten tarkennuttua (0,021 milj. euroa).

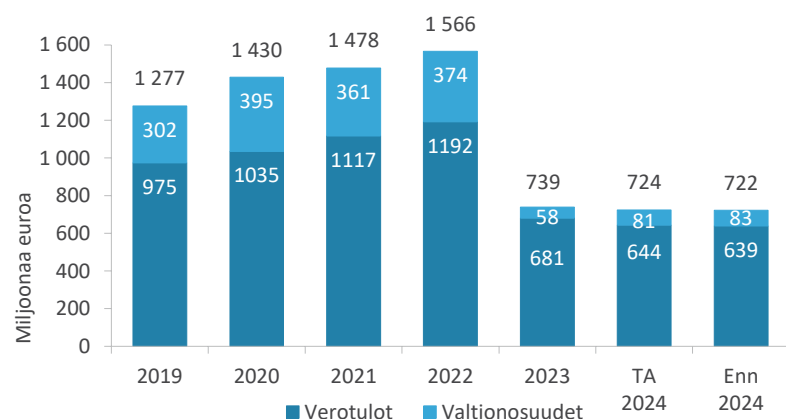
Veromenetyksen kompensatio erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2020. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Vuodesta 2010 lähtien Tampereelle kertyneet verotulomenetyksen kompensatiot ovat vuonna 2024 noin 37,4 milj. euroa (2023: 36,0 milj. euroa).

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ennustetaan saatavan 85,2 milj. euroa, mikä on 1,8 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Ennustetta on nostettu vajaa 0,9 milj. eurolla opetus- ja kulttuuriministeriön 2.9.2024 tekemän esi- ja perusopetuksen yksikköhintojen korjausta koskevan päätöksen perusteella. Lisäksi Tampereella on arvioitu, että

lukiokoulutuksen opiskelijamäärän kasvu lisää valtionosuutta noin 0,9 milj. euroa; lukiokoulutuksen valtionosuus tarkistetaan muista eristä poiketen toteutuneiden opiskelijamäärien mukaiseksi vuoden vaihteessa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta Tredulle kohdistettava ammatillisen koulutuksen osuus on lähes 99,9 milj. euroa. Valtionosuudesta vähennettävät kunnan omarahoitusosuudet lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen ovat yhteensä -74,6 milj. euroa.

Valtionosuudet sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset tilitetään kunnille kuukausittain tasaerinä. Vuoden aikana tehtyjen muutospäätösten tilitykset toteutetaan tasasuuruksina erinä jäljellä oleville kuukausille.

VERORAHOITUKSEN KEHITYS

Henkilöstö

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn. 24 / Muutettu TA 24
Palkat ja palkkiot	-243,7	-357,6	-375,1	-372,5	2,7
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-50,3	-74,0	-76,7	-76,6	0,1
Muut henkilösivukulut	-6,7	-14,3	-11,4	-11,4	0,0
Yhteensä	-300,6	-445,9	-463,3	-460,5	2,8

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötövuodet

Henkilöstömenot olivat elokuun lopussa 300,6 milj. euroa. Taloudellisiin syihin perustuvien palkattomien vapaiden ja lomarahavapaiden (7 160 henkilötyöpäivää) palkka- ja sivukuluja vähentävä vaikutus oli tammi-elokuussa 0,7 milj. euroa.

Tammi-elokuussa 2024 palkallisten henkilötövuosien määrä oli 5 513 henkilötyövotta. Palkalliset henkilötövuodet kuvaavat sitä panosta, josta kaupungille aiheutuu henkilöstömenoja. Määrä on 94 henkilötyövotta suurempi kuin edellisenä vuonna. Vakinaisen henkilöstön palkalliset henkilötövuodet kasvoivat 4 henkilötyövotta vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan nähden. Sijaishenkilöstön henkilötövuodet kasvoivat 79 henkilötyövotta (13,5 %) ja muun määräaikaisen henkilöstön henkilötövuodet 30 henkilötyövotta (3,6 %). Palkkatuetun henkilöstön henkilötövuosien määrä väheni 19 henkilötyövotta (-16,5 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätöksenennuste on 460,5 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 2,8 milj. euroa (0,6 %). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun vaikutuksen olevan noin 17,6 milj. euroa vuonna 2024. Edelliseen vuoteen nähden henkilöstömenojen ennustetaan kasvavan 14,5 milj. euroa (3,3 %).

Palkallisten henkilötövuosien ennuste vuodelle 2024 on 8 327 henkilötyövotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus

on 122 henkilötyövotta. Ennuste ylittää muutetun talousarvion 18 henkilötyövotta. Henkilötövuosien ennustetaan kasvavan 59:llä (0,7 %) vuoteen 2023 nähden.

Merkittävimmät muutokset muutettuun talousarvioon nähden

Kasvatus- ja opetuslautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan yhteensä 2,8 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstömenojen 0,6 milj. euron ylitykset ja perusopetuksen 2,2 milj. euron ylitykset aiheutuvat sijaiskustannuksista ja palvelutarpeen kasvusta. Varhaiskasvatuksessa ylityksen hillitsemiseksi tullaan tarkastelemaan kriittisesti avustajaresurssin määrää syyslukukauden osalta. Perusopetus on laatinut sopeuttamistoimenpiteitä, joilla tavoitellaan 1,4 milj. euron säästöjä henkilöstökuluihin. Toimenpiteitä toteutetaan pääosin syyslukukaudesta lähtien ja niiden vaikutus on huomioitu palveluryhmien ennusteissa.

Palkallisten henkilötövuosien ennuste on 105 henkilötyövotta muutettua talousarviota suurempi. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa henkilötövuosien ennustetaan ylittyvän 67 henkilötyövotta. Hankerahoitusta siirtyi vuodelle 2024 enemmän kuin oli arvioitu, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta siirtyy yhteisistä palveluista varhaiskasvatukseen toukokuun alussa ja palkallisen ajan si-

jaisuuksien määrä on edelleen suuri. Perusopetuksen henkilötövuosien ennustetaan ylittyvän 40 henkilötyövotta pääasiassa sijaishenkilöstön kasvun takia. Lisäksi palvelutarpeen kasvu erityisesti kesäkerhotoiminnassa ja valmistavassa opetuksessa on lisännyt palkallisten henkilötövuosien määrää.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, mikä aiheutuu kulttuurin palveluryhmän avoimista vakansseista ja muista henkilöstösäästöistä. Kulttuurin palveluryhmässä henkilötövuosien ennustetaan alittuvan muutettuun talousarvioon nähden 2 henkilötyövotta ja liikunnan ja nuorison palveluryhmässä ylittyvän 6 henkilötyövotta.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 3,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, mutta palveluryhmitasolla ennusteeseen sisältyy poikkeamia muutettuun talousarvioon nähden.

Ammatillisessa koulutuksessa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Palkallisten henkilötövuosien ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,8 milj. euroa ja palkallisten henkilötövuosien 86 henkilötyövotta alle muutetun talousarvion toteutumattomien

projektien ja rekrytointien vuoksi. Lisäksi vastaanottokeskuksen toiminnan loppuminen pienentää henkilöstömenojen ja palkallisten henkilötyövuosien määrää. Kesällä 2023 voimaan tullut palkkatuki-uudistus vaikuttaa alentavasti palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosiin sekä -menoihin.

Yhdyskuntalautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 4 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä. Muutosta selittää täyttämättömät vakanssit.

Joukkoliikennelautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan

0,2 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 3,5 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä. Muutosta selittää täyttämättömät vakanssit.

Konsernihallinnon henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 19 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä viivästyneiden rekrytointien sekä projektien aikataulumuutosten vuoksi.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen palkalliset henkilötyövuodet ovat jääneet arvioitua pienemmiksi ja alittavat muutetun talousarvion 7 henkilötyövuotta. Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan muutetun talousarvion 0,6 milj. euroa.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laske-
malla yhteen kaupungin oman henkilös-
tön henkilöstömenot sekä vuokratyövoi-
man käytöstä aiheutuneet kustannukset.
Työvoimakustannusten tilinpäätösennus-
te on 460,9 milj. euroa, mikä alittaa muu-
tetun talousarvion 2,9 milj. euroa. Hen-
kilöstömenojen alitus on 2,8 milj. euroa.
Työvoimanvuokrausmenojen ennuste on
muutetun talousarvion mukainen.

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Ilman palkkatuetta henkilöstöä	5 418	8 104	8 129	8 205	76
Palkkatuettu henkilöstö	95	164	180	122	-58
Yhteensä	5 513	8 268	8 309	8 327	18

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Sivistyspalvelujen palvelualue	3 602	5 347	5 340	5 449	109
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 933	4 362	4 306	4 411	105
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	669	985	1 034	1 038	4
Elinvoiman palvelualue	1 222	1 846	1 910	1 853	-57
Elinvoima- ja osaamislautakunta	1 184	1 792	1 848	1 795	-53
Asunto- ja kiinteistölahtakunta	38	54	62	58	-4
Kaupunkiympäristön palvelualue	244	337	381	374	-8
Yhdyskuntalautakunta	227	311	352	348	-4
Joukkoliikennelautakunta	18	26	30	26	-4
Konsernihallinto	254	300	381	361	-19
Liikelaitokset	190	437	297	290	-7
Tampereen Kaupunkiliikenne	190	275	297	290	-7
Tampereen Vesi	-	163	-	-	0
Yhteensä	5 513	8 268	8 309	8 327	18

Työvoimakustannukset (milj. euroa)	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Sivistyspalvelujen palvelualue	-261,8	-268,7	-271,3	-2,5
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-218,7	-220,9	-223,7	-2,8
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-43,1	-47,9	-47,6	0,3
Elinvoiman palvelualue	-114,6	-124,2	-120,3	3,9
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-110,9	-119,6	-115,9	3,7
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-3,7	-4,6	-4,3	0,3
Kaupunkiympäristön palvelualue	-21,9	-25,9	-25,6	0,3
Yhdyskuntalautakunta	-20,4	-24,1	-24,0	0,2
Joukkoliikennelautakunta	-1,5	-1,8	-1,6	0,2
Konsernihallinto	-25,0	-29,8	-29,3	0,5
Liikelaikokset	-23,4	-15,1	-14,5	0,6
Tampereen Kaupunkiliikenne	-13,6	-15,1	-14,5	0,6
Tampereen Vesi	-9,8	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	-446,8	-463,8	-460,9	2,9

Hankinnat

Hankintojen toteuma ja tilinpäätösennuste

- Ostot 1,6 % suunnitelmaa suuremmat

Palvelujen ja materiaalien ostojen koko vuoden ennuste on 371,7 milj. euroa, mikä on 5,9 milj. euroa suunniteltua enemmän. Palvelujen ostot ovat ennusteen mukaan ylittymässä 7,6 milj. eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ennuste on alitumassa 1,7 milj. eurolla. Palveluostojen ylitystä selittää erityisesti puhtaanapito- ja pesulapalvelujen, sosiaali- ja terveystalvelujen sekä palvelusetelimenojen kasvu. Puhtaanapito- ja pesulapalveluiden ylitys johtuu kiinteistötoimen ylläpitämisen tilaomaisuuden kiinteistöhoitokustannusten noususta. Sosiaali- ja terveystalvelujen ostojen ylitys aiheutuu varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen työterveystalvelujen kustannuksista. Kiinteähintaisen hinnoittelukokeilun päätyttyä työterveyden laskutus perustuu jatkossa suoriteperustaiseen hintaan, mikä on nostanut työterveyden kuluja. Palveluseteliostojen ylitys johtuu varhaiskasvatukseen paikkatarpeen kasvusta ja palvelusetelin arvoon tehdystä indeksikorotuksesta. Aine- ja tarvikeostojen alitusta selittää pääasiassa polttoaineostojen ja kaluston ostojen alitukset.

Palvelujen ja materiaalien ostojen ennustetta ei voi suoraan verrata edellisvuoteen, sillä Tampereen Vesi liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2024 alusta lukien. Palvelujen ja materiaalien ostojen ennusteen arvioitu vertailukelpoinen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 30,2 milj. euroa (8,8 %). Kasvua selittää toisaalta kustannustason nousu, mutta myös palvelukysynnän kasvu. Panostukset strategiaan hankekehitysohjelmiin sekä toisaalta myös kiinteistötoimen palvelujen sekä kaupunkiympäristön paikkatietopalvelu-

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Palvelujen ostot	-207,2	-325,9	-333,2	-340,9	-7,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,1	-37,8	-32,6	-30,8	1,7
Yhteensä	-225,3	-363,7	-365,8	-371,7	-5,9

Ostot palveluryhmittäin (milj. euroa)	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
1. Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-54,6	-55,7	-1,1
2. Puhtaanpito- ja pesulapalvelut	-42,7	-45,6	-2,9
3. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-38,0	-38,1	-0,2
4. Majoitus ja ravitsemuspalvelut	-29,2	-29,8	-0,7
5. Asiantuntijapalvelut	-27,3	-27,3	-0,0
6. Toimistopalvelut	-24,5	-24,7	-0,2
7. Palvelusetelimenot	-23,0	-23,8	-0,8
8. Asiakaspalvelujen ostot	-23,0	-23,2	-0,2
9. ICT-palvelut	-23,0	-22,7	0,2
10. Muut palvelut	-18,5	-17,9	0,6
11. Sosiaali- ja terveystalvelut	-4,4	-6,0	-1,6

Ostot tavararyhmittäin (milj. euroa)	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
1. Kirjallisuuden ostot	-7,1	-7,1	-0,0
2. Muun materiaalin ostot	-6,4	-6,4	-0,0
3. Poltto- ja voiteluaineiden ostot	-6,3	-5,3	1,0
4. Sähkön ostot	-2,6	-2,7	-0,1
5. Kaluston ostot	-3,2	-2,2	1,0
6. Toimisto- ja koulutarvikkeiden ostot	-1,9	-1,9	-0,0
7. Elintarvikkeiden ostot	-1,4	-1,6	-0,2
8. Vaatteiston ostot	-1,0	-1,0	-0,0
9. ICT-kaluston ostot	-0,9	-1,0	-0,0
10. Rakennusmateriaalin ostot	-0,7	-0,7	-0,0

jen kasvu selittää asiantuntijapalvelujen ennustettua kasvua. Palvelun kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 8,3 milj. euroa (43,4 %).

Puhtaanapito- ja pesulapalveluiden kasvu johtuu pääosin kiinteistöhoitokustannusten kasvusta Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmässä. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edel-

lisvuoteen verrattuna on 5,2 milj. euroa (12,8 %). Kaupungin kasvavat panostukset digitalisaatioon kasvattavat ICT-palveluja edellisvuoteen verrattuna. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 4,5 milj. euroa (24,8 %). Panostukset työllisyys- ja kasvupalveluihin ja konsernin ohjauspalvelut kasvattavat muiden palveluiden ostojen ennustet-

ta. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 3,4 milj. euroa (23,6 %). Varhaiskasvatuksessa palvelusetelipäivähoitoa on laajennettu minkä lisäksi palveluun on tullut suuret indeksikorotukset. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 3,0 milj. euroa (14,7 %). Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ennustetuista 38,1 milj. euron ostoista suurimmat ostot ovat

Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot Tampereen Infra Oy:ltä sekä Kiinteistöt tilat ja asuntopoliitikka -palveluryhmän ostot Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Palvelun kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 1,0 milj. euroa (2,7 %).

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tili-ryhmässä merkittävimmät erät ovat kirjallisuuden ostot, muun materiaalin ostot sekä polttoaineiden ostot. Merkittävimmät

muun materiaalin ja kirjallisuuden ostot ovat Kasvatus- ja opetuspalveluiden materiaali- ja kirjallisuushankinnat 4,6 milj. euroa, Toisen asteen koulutuksen 4,3 milj. euron hankinnat, sekä Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen 2,8 milj. euron hankinnat. Merkittävimmät polttoaineen ostot ovat Tampereen kaupunkiliikenteen 4,6 milj. euron hankinnat.

Tuottavuuden tila

Kaupungin tuottavuutta seurataan tuottavuusmittareiden avulla. Mittareille on asetettu talousarviossa tavoitearvot, joita seurataan 31.8. ja 31.12. raportoinnissa.

Tuottavuuden laskentaa, mittaamista ja seuranta on kehitetty edelleen osana kaupungin talouden, tuottavuuden ja tulokellisuuden vahvistamista. Tuottavuuden parantaminen on osa talouden tasapainotusta. Vuodesta 2023 alkaen painopisteenä on ollut syventää palvelujen yksikkökustannusten mittaamista ja ottaa yksikkökustannusten tarkastelu osaksi taloussuunnittelua. Kaupunki tarkastelee toimintaansa palvelukohtaisesti automatisoidun tuotekohtaisen kustan-

nuslaskennan avulla. Tarkastelua on syvennetty ja palvelujen yksikkökustannukset on tuotu osaksi talouden kasvun hallitsemista. Tuottavuusmuutosta on tarkoituksenmukaista tarkastella lautakunta- ja palveluryhmätasoa tarkemmalla eli palvelujen tasolla.

Tuottavuustoimenpiteillä tavoitellaan yleistä kustannustasoa hitaampaa nettomenojen kasvua Tampereella. Vuoden 2024 talousarviossa tuottavuudelle on asetettu prosenttimääräinen (- 1 %) tavoite osana talouden tasapainotusta. Lisäksi valittujen palvelujen yksikkökustannusten kasvulle on asetettu tavoitteet vuodesta 2024 alkaen. Vuoden 2024 talousarviossa

palvelujen yksikkökustannuksia (euroa / suorite) esitetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä joukkoliikenteen palveluissa.

Tuottavuusmittareiden toteuma ja kehitys

Tuottavuuden ja siihen vaikuttavien tekijöiden kehitystä seurataan päämittareiden ja tuottavuutta selittävien mittareiden avulla. Mittarilukeman lisäksi raportoidaan sen muutosta. Tampereen Vesi Liikelaitos on eliminoitu vuoden 2023 luvuista, jotta vuodet olisivat vertailukelpoisia keskenään.

Tuottavuusmittarit	31.8.2023	31.8.2024	Muutos	Muutos %	TA 2024*
Päämittarit					
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-2 667	-2 769	-103	3,8 %	-4 354
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-1 146	-1 162	-16	1,4 %	-1 803
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-762	-799	-37	4,8 %	-1 295
Nettomenot, euroa/asukas	-1 596	-1 644	-48	3,0 %	-2 492
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	4,00%	3,97%	-0,03 %yks.		3,86%
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	62,8	61,7	-1,1	-1,8 %	60,0
Tilatehokkuus, htm2/asukas	2,70	2,69	-0,01	-0,5 %	2,70
Digitaaliset asiointikanavat, %	29%	45%	16 %yks.		35%
Asukasmäärä	252 872	258 770	5 898	2,3 %	257 000

* TA2024 on päivitetty talousarvio

Elokuun tarkastelujaksolla käyttökustannukset asukasta kohden ovat kasvaneet 3,8 % (103 euroa/asukas) edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Toteutunut kasvu on ollut hieman suurempaa kuin kuntien peruspalvelujen hintaindeksin 3,1 prosentin vuosimuutos toisella vuosineljänneksellä (II/2023 - II/2024). Kasvua selittää mm. kasvatusta- ja opetuspalvelujen palvelutarpeen kasvu, joukkoliikenteen kustannuskehitys, uusi-

en ja peruskorjattujen tilojen vuokratuotot ja peruskorjattujen tilojen vuokratuotot sekä kasvanut poistotaso.

Työvoimakustannukset asukasta kohden ovat kasvaneet 1,4 %. Kasvua tarkasteltaessa on huomioitava vuoden 2023 vertailupohjaan sisällytynyt palkkatarkistuksen kertaerä. Todellisuudessa kasvu on ollut siis hieman suurempaa. Kasvua selittää vuoden 2024 palkkatarkistuksen kustannusvaikutus sekä 205 henkilötyövuoden (+3,9 %) kasvu edelliseen vuoteen verrattuna.

Palveluhankinnat olivat 799 euroa asukasta kohden, jossa oli kasvua 4,8 %. Kasvua selittää erityisesti joukkoliikenteen kustannusten kasvu.

Nettomenot asukasta kohden ovat kasvaneet 3,0 %. Absoluuttisesti toimintatulot ovat kasvaneet 20,8 milj. euroa (5,7 %) ja toimintakulut 42,5 milj. euroa (5,5 %) eli toimintakatteen kasvuksi muodostuu 21,07 milj. euroa eli 5,4 %.

Sairauspoissaolojen vähentyminen lisää työhyvinvointia ja parantaa työn tuottavuutta sekä vaikuttaa alentavasti mm. työterveyshuolto- ja sijaiskustannuksiin. Tammi-elokuussa 2024 sairauspoissaolopäiviä oli koko kaupungissa noin 2 700 henkilötyöpäivää enemmän edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Sairauspoissaolojen osuus kokonaistyöajasta kuitenkin laski 3,97 prosenttiin (2023: 4,00 %). Kokonaisuutena sairauspoissaolot pysyivät suunnilleen edellisvuoden tasolla, mutta vaihtelu palvelualueiden ja -ryhmien välillä on suurta. Sairauspoissaolot ovat kasvaneet varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, työllisyys- ja kasvupalveluissa sekä Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksessa. Vastaavasti sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen

nähden Konsernihallinnossa, Kaupunkiympäristön palvelualueella, kulttuurin ja liikunnan palveluryhmissä sekä toisen asteen koulutuksessa.

Työntekijäkokemusta mittaava QWL-indeksi (Quality of Working Life) muodostuu kolmesta osa-alueesta: päämäärät ja luovuus, yhteenkuuluvuus ja identiteetti sekä fyysinen ja emotionaalinen turvallisuus. Työntekijäkokemuskysely toteutetaan kolmannesvuosittain. Uusin mitaustulos toiselta vuosineljännekseltä 2024 oli 61,7, mikä on hieman heikompi kuin edellisvuoden tulos. Pientä muutosta alaspäin tapahtui kyselyn kaikilla kolmella osa-alueella.

Elokuun 2024 lopussa palvelukäytössä on tiloja yhteensä 696 078 htm². Asukasta kohden laskettuna tilojen määrä on

2,69 htm². Tilat ovat kasvaneet tarkastelujaksolla 12 331 htm² eli 1,8 %.

Palvelutietovarantoon on palvelukanavistaan ilmoittanut 175 palvelua, joista 78 tarjoaa verkkoasiointikanavan. Näin ollen asiointi digitaalisessa kanavassa on tällä hetkellä mahdollista 45 % kaupungin palveluja. Tarkastelussa ovat sekä Tampereen kaupungin omistamat että valtakunnalliset verkkoasiointikanavat, joita kuntalainen käyttää asioidessaan kaupungin kanssa.

RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24	TP Enn 24 / TP 23
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	77,6	188,0	115,8	109,1	66,0	-43,2	-122,0
Satunnaiset erät	204,3	0,0	165,5	204,3	204,3	0,0	204,3
Tulorahoituksen korjauserät	-10,1	-20,8	-219,9	-54,4	-11,7	42,7	9,1
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-211,3	-232,4	-285,5	-360,6	-323,1	37,4	-90,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,2	3,2	2,4	2,6	2,9	0,2	-0,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	203,2	33,6	450,9	279,8	206,3	-73,4	172,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	264,8	-28,4	229,1	180,8	144,6	-36,2	173,0
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-283,5	-1,9	-283,1	-283,6	-284,6	-1,0	-282,7
Antolainasaamisten vähennykset	0,2	10,7	0,1	0,1	1,7	1,5	-9,0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80,0	60,0	145,0	177,0	177,0	0,0	117,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46,1	-68,8	-64,6	-66,6	-67,6	-1,0	1,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	18,4	-63,3	0,0	0,0	-40,5	-40,5	22,8
Muut maksuvalmiuden muutokset	-30,7	-57,8	-26,4	-26,5	-26,5	0,0	31,3
Rahoituksen rahavirta	-261,7	-121,2	-229,0	-199,7	-240,6	-40,9	-119,4
Rahavarojen muutos							
Rahavarat tilikauden lopussa	95,0	91,9	-	-	-4,1	-	-
Rahavarat tilikauden alussa	91,9	241,4	-	-	91,9	-	-

Rahoituslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutus-

voitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Toiminnan rahavirran (258,6 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Vuosikatetta ja satunnaisia eräitä on analysoitu tarkemmin tuloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirran ennusteen (-113,9 milj. euroa) ero budjetoituu-

on -35,8 milj. euroa, mitä selittää toteutumattomat pysyvien vastaavien luovutustulot. Investointien ja pysyvien vastaavien luovutustulojen ennustetta on käsitelty tarkemmin kohdassa Investoinnit.

Toiminnan ja investointien rahavirta-ennuste 144,6 milj. euroa osoittaa kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä muodostuu tilinpäätösennusteen mukaan 7,0 milj. euroa negatiiviseksi.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirran (-240,6 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 40,9 milj. euroa budjetoitua heikom-

pana, mikä johtuu lyhytaikaisten lainojen muutoksesta.

Rahavarojen muutoksen ennustetaan olevan tilinpäätöshetkellä -96,0 milj. euroa.

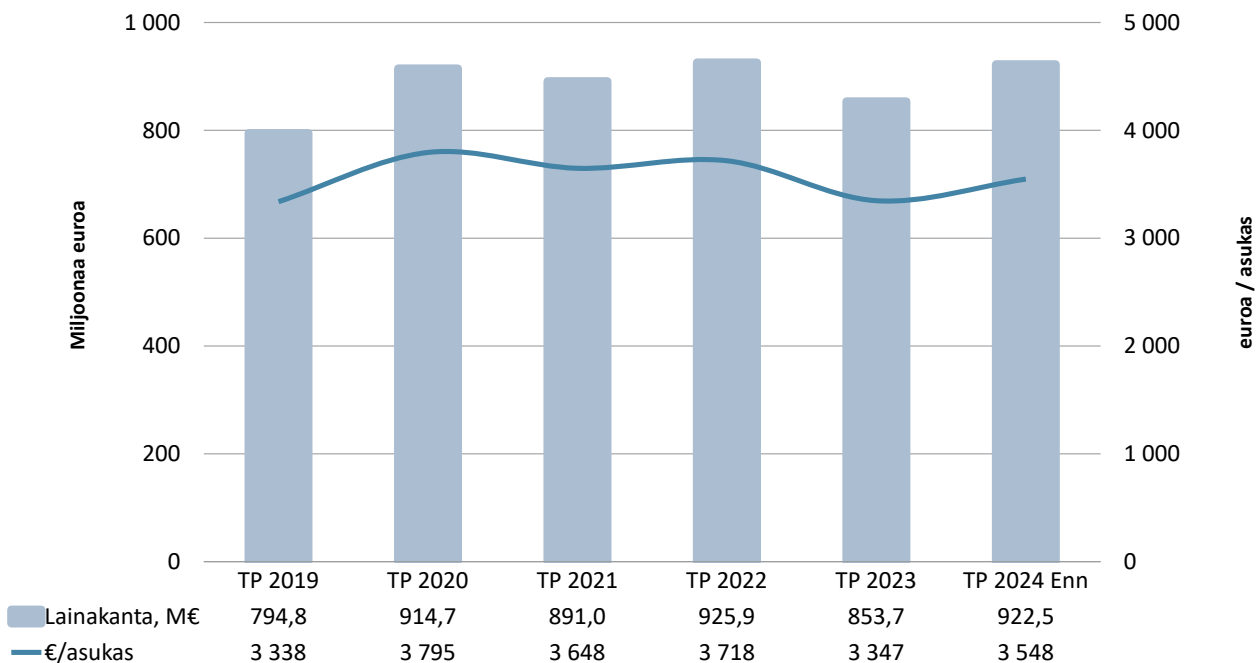
Maksuvalmiutta mittaavan investointien tulo-rahoitusprosentin ennuste on 21 prosenttia, mikä osoittaa kaupungin tulo-

rahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon. Muutetussa talousarviossa asetettu tavoite investointien tulo-rahoitusprosentiksi on 31 prosenttia.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	94,2	-208,7	-7,0
Investointien tulo-rahoitus, %	37	82	21
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,7	0,6
Lainanhoitokate	1,5	2,3	1,0
Rahavarojen riittävyys, pv	29	26	-1

LAINAMÄÄRÄN KEHITYS

Investoinnit

Milj. euroa (sis. kaupungin sisäiset erät)	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24/ Muutettu TA 24
Aineettomat hyödykkeet						
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-1,6	-3,6	-7,1	-9,9	-8,6	1,3
Muut pitkävaikutteiset menot	-9,3	-3,1	-7,5	-8,1	-8,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	-10,4	-11,9	-15,7	-20,1	-217,4	-1,7
Rakennukset ja rakennelmat	-25,5	-50,9	-128,7	-153,7	-119,8	33,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2,8	-16,6	-61,8	-65,6	-63,8	1,9
Koneet ja kalusto	-7,7	-10,1	-10,8	-14,2	-12,4	1,8
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-66,5	-125,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	-87,1	-11,0	-53,7	-88,9	-88,6	0,3
Investoinnit yhteensä	-211,3	-232,4	-285,5	-360,6	-323,1	37,4
Rahoitusosuudet	1,2	3,2	2,4	2,6	2,9	0,2
Nettoinvestoinnit yhteensä	-210,1	-229,2	-283,1	-357,9	-320,2	37,7
Pysyvien vastaavien luovutustulot	203,2	33,6	450,9	279,8	206,3	-73,4

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Investointimenojen toteuma elokuun lopussa oli 210,1 milj. euroa, ilman Tampereen Vesi Oy:n SVOP-sijoitusta 125,2 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja on kertynyt yhteensä 203,2 milj. euroa, ilman Tampereen Vesi -liikelaitoksen yhtiöittämistä 13,1 milj. euroa.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 320,2 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 37,7 milj. eurolla. Ilman Tampereen Vesi Oy:n SVOP-sijoitusta nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 235,3 milj. euroa.

Tilinpäätösennusteen suurimmat nettoinvestoinnit peruskaupungin sisällä ovat asunto- ja kiinteistöalautakunnassa (140,5 milj. euroa) ja yhdyskuntalautakunnassa (56,7 milj. euroa). Näiden lisäksi myös konsernihallinnon (96,4 milj. euroa) sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investoinnit (16,5 milj. euroa) ovat merkittäviä. Investointien tilinpäätösennusteesta 88,1

milj. euroa on uudisrakentamiseen, 109,1 milj. euroa perusparantamiseen ja 123,1 milj. euroa muihin investointeihin. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna muutettuun talousarvioon on asunto- ja kiinteistöalautakunnan talonrakennushankkeissa, kehitysohjelmassa, konsernihallinnon ICT-kehittämisen, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan (pl. erikseen sitovat erät) investoinneissa.

Asunto- ja kiinteistöalautakunnan 117,3 milj. euron talonrakennusinvestointien ennustetaan toteutuvan 34,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Talonrakennusinvestoinneista suurin osa kohdentuu varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja lukiokoulutuksen tilatarpeisiin. Merkittävimmät talonrakennusinvestointien poikkeamat muutettuun talousarvioon ovat Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannuksen (+7,6 milj. euroa), Ahvenisjärven koulu uudisrakennuksen (ent. Pohjois-Hervannan koulu) (+4,9 milj. euroa), Här-

mälän koulun ja kirjaston perusparannuksen (+3,9 milj. euroa) ja Hatanpään Jukolan perusparannuksen ja muutostöiden (+3,0 milj. euroa) tilinpäätösennusteissa. Myös vuokrauksella tai muulla rahoitusmallilla toteutettavien hankkeiden osuus on merkittävä vuonna 2024.

Kehitysohjelmien 15,3 milj. euron tilinpäätösennuste alittaa muutetun talousarvion 2,5 milj. eurolla. Viiden tähden keskusta-kehitysohjelman tilinpäätösennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talous-

arviota pienempi. Alituksen syynä on, että Hakametsä Sport Campus - ja Viinikanlahti -hankkeissa odotetaan asemakaavan vahvistamista, ja siksi suunniteltuja investointeja siirtyy ensi vuoden puolelle. Hiedanranta -kehitysohjelman nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Johtosiirtojen rakennuskustannusten ennustetaan osin siirtyvän vuodelle 2025.

Konsernihallinnon ICT kehittämisen investoinneista on kerrottu tarkemmin Talousarvion toteumavertailu -osion konsernihallinnon talouskatsauksessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 16,5 milj. euron investointien ennustetaan toteutuvan 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska Kaupin urheilupuiston, Kaukajärvi-Kisapirtti -reitien, Lielahden tekojäen toisen vaiheen, Kaupin jalkapallokatsomon ja huoltorakennuksen sekä Kalevan liikuntapuiston huoltorakennuksen investoinnit siirtyvät osittain vuodelle 2025.

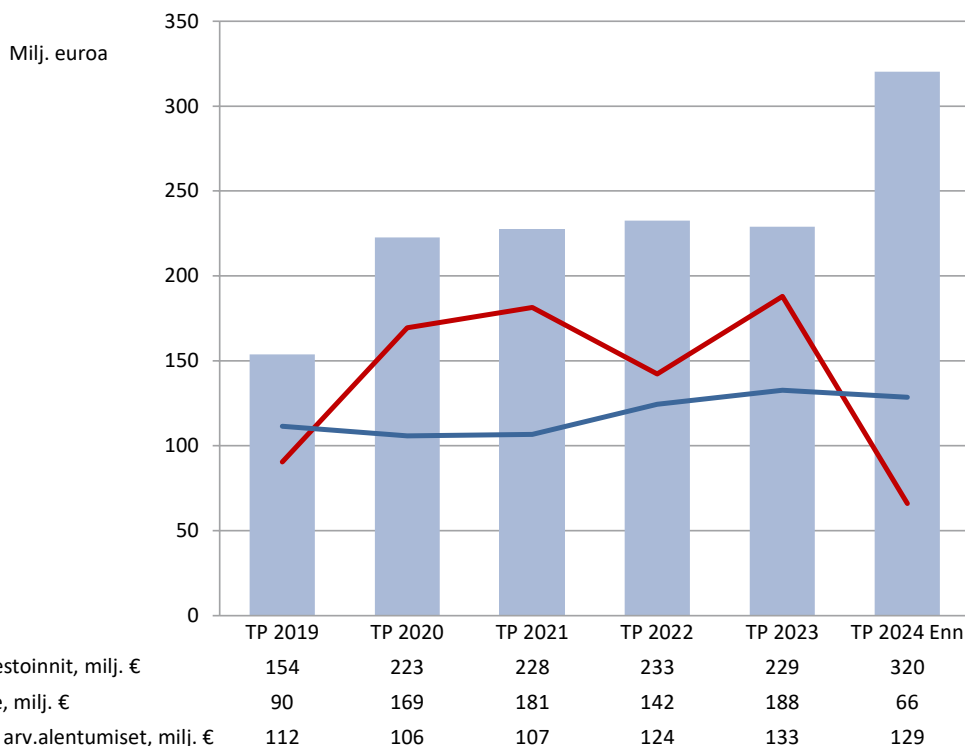
Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointien (pl. erikseen sitovat erät) 50,3 milj. euron tilinpäätösennuste ylittää muutetun talousarvion 2,0 milj. eurolla, koska erityisesti Enqvistinkadun jatkeen ja Possiojan alueen pohjaolosuhteet ovat suunniteltua hankalampia. Kyseisen alueen urakoiden tarjoushinnat ylittivät merkittävästi varatut määrärahat. Lisäksi Ojalan alueella pohjaolosuhteet olivat vesihuollon rakentamisen kannalta erittäin hankalat ja Vuohenojan ylikulkusillan vesieristystä sekä muita rakenteita täytyy kunnostaa laajemmalla alueella kuin taloussuunnitteluvaiheessa arvioitiin. Satakunnankadun kiertoliittymän rakentamisesta ja Rongankadun uudistamisesta iso osa töistä siirtyi edellisvuodesta vuodelle 2024 toteutettavaksi. Toteutettavissa kohteissa on hankkeita, jotka eivät sisällyneet talousarvioon.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 206,3 milj. euroa ja alittaa muutetun talousarvion 73,4 milj.

eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 12,2 milj. euroa, mikä on 55,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Pysyvien vastaavien toteutuneissa luovutustuloissa (10,7 milj. euroa) ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan merkittävimpinä kohteita mm. Frenckelin konttori, Viitapohjan koulu, Hatanpään pirttirakennus, Poliisitalon tontti Nekalassa, liikerakentamisen tontti Linnainmaalla sekä yksittäisiä omakotitontteja ja määräaloja. Näiden lisäksi asemakaavan muutosehdotukseen 8615 liittyvät vaihtokirjan kirjaukset ovat toteutuneet huhtikuussa. Lisäksi talousarviossa suunniteltuja yhtiöomaisuuden myyntejä on poistettu konsernihallinnon tilinpäätösennusteesta.

Tarkemmat tiedot investointien etene- misestä löytyvät Talousarvion toteuma- vertailu -osioissa.

NETTOINVESTOINNIT JA VUOSIKATE

TASE

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023	Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 429,1	2 213,3	OMA PÄÄOMA	1 500,8	1 290,3
Aineettomat hyödykkeet	108,0	105,1	Peruspääoma	607,8	607,8
Aineettomat oikeudet	0,2	0,3	Muut omat rahastot	18,0	18,0
Muut pitkävaikutteiset menot	107,8	104,8	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	664,4	606,3
Aineelliset hyödykkeet	1 548,3	1 705,0	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	210,6	58,1
Maa- ja vesialueet	251,9	242,9	POISTOERO JA VAPAAEHTO-SET VARAUKSET	1,8	14,8
Rakennukset	669,8	638,2	PAKOLLISET VARAUKSET	1,8	2,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	416,1	554,6	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	13,9	14,4
Koneet ja kalusto	21,7	19,7	VIERAS PÄÄOMA	1 085,2	1 090,8
Muut aineelliset hyödykkeet	6,4	6,0	Pitkäaikainen	675,5	631,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	182,5	243,8	Lyhytaikainen	409,7	459,7
Sijoitukset	772,8	403,2	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 603,5	2 412,2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,3			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	174,4	198,6			
Vaihto-omaisuus	1,4	3,1			
Saamiset	78,0	103,6			
Pitkäaikaiset saamiset	15,0	4,9			
Lyhytaikaiset saamiset	63,0	98,7			
Rahoitusarvopaperit	24,6	21,9			
Rahat ja pankkisaamiset	70,3	70,0			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 603,5	2 412,2			

Taseen toteuma

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa. Se kertoo laatimishetken varojen, velkojen ja oman pääoman määrän. Kaupungin taseen loppusumma oli elokuun lopussa 2 603,5 milj. euroa, mikä on 191,3 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöshetkellä.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Aineelliset hyödykkeet vähenivät 156,7 milj. euroa (9,2 %) vuodenvaihteesta pääosin kiinteiden rakenteiden ja laitteiden vähenemisen takia. Muutoksen taustalla on Vesi liikelaitoksen yhtiöittämi-

nen 1.1.2024. Investointeja on analysoitu tarkemmin katsauksen kohdassa Investoinnit.

Sijoitukset kasvoivat 369,6 milj. euroa vuodenvaihteesta pääosin muiden lainasaamisten kasvun seurauksena. Muihin lainasaamisiin kirjattiin 1.1.2024 Vesi liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvä 283,0 milj. euron lainasaaminen Tampereen Vesi Oy:ltä. Osakkeita ja osuuksia kasvatettiin Tampereen Vesi Oy:öön tehty 85,0 milj. euron SVOP-sijoitus.

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Tammi-elokuun saamiset eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin lyhytaikaisiin myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja siirtosaamisiin.

Vaihto-omaisuuden tasearvo väheni vuodenvaihteesta 1,7 milj. euroa (54,1 %), mitä selittää liiketoimintakaupassa Tampereen Vesi Oy:lle siirtynyt vaihto-omaisuus.

Pitkäaikaisten saamisten 10,1 milj. euron kasvu selittyy maankäyttösopimuskorvauksilla. Lyhytaikaiset saamiset vähenivät yhteensä 35,8 milj. euroa, mikä selittyy pääosin myyntisaamisten ja lainasaamisten muutoksella. Rahoitusarvopaperit kasvoivat 2,7 milj. euroa rahojen ja pankkisaamisten pysyessä vuodenvaihteen tasolla.

Kaupungin oma pääoma kasvoi positiivisen tuloksen seurauksena 210,6 milj. euroa.

Poistoero väheni vuodenvaihteesta 13,1 milj. euroa, mikä selittyy pääosin Vesi lii-

kelaitoksen yhtiöittämisen yhteydessä tuloutetulla poistoerolla (Kaupinojan vedenpuhdistuslaitos).

Kaupungin lainakanta kasvoi tammi-elokuussa 52,3 milj. euroa, mitä selittää erityisesti rahoituslaitosten lainojen kasvu. Kaupungin lainakannaksi muodostui 3 501 euroa asukasta kohden, mikä on 154 euroa enemmän kuin vuodenvaihteessa. Pitkäaikaiset liittymismaksut ja muut velat vähenivät 25,9 milj. euroa, mitä selittää

Veden yhtiöittämisessä yhtiöön siirtyneet liittymismaksuvelat. Muut vieraan pääoman erät eivät ole tammi-elokuun osalta täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden kirjanpidon jaksotuksista takia. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin ostovelkoihin, muihin velkoihin ja siirtovelkoihin.

Omavaraisuusasteeksi muodostui elokuun lopussa 58 prosenttia, mikä on neljä prosenttiyksikköä enemmän kuin tilinpä-

töksessä. Omavaraisuusasteen hyvä tavoitetaso on kuntataloudessa 70 prosenttia.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli raportointihetkellä 159 prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammi-elokuun käyttötuloista olisi tarvittu 159 prosenttia kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tuloslaskelman käyttötulokertymän kasvaessa suhteellinen velkaantuneisuusaste laskee loppuvuotta kohden.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Taseen tunnusluvut	31.8.2024	31.12.2023
Omavaraisuusaste, %	58	54
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159	132*
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	874 973	664 413
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 381	2 605
Lainakanta, 1 000 euroa	905 970	853 716
Lainat, euroa/asukas	3 501	3 347
Lainasaamiset, 1 000 euroa	383 508	100 606
Asukasmäärä	258 770	255 050

* 31.8.2023

KOROLLISET VELAT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Pitkäaikaiset korolliset velat						
Rahalaitoksille	677,1	643,2	723,5	753,5	752,5	109,4
Lyhennykset	-46,1	-68,8	-64,6	-66,6	-67,6	1,2
Nostot	80,0	60,0	145,0	177,0	177,0	117,0
Lyhytaikaiset korolliset velat						
Kuntatodistus	59,8	59,7	0,0	0,0	0,0	-59,7
Tytäryhtiöille	169,1	150,9	200,0	200,0	170,0	19,1
Korolliset velat yhteensä	906,0	853,7	923,5	953,5	922,5	68,8

KONSERNIVÄLITILINPÄÄTÖS

Konsernin toiminta ja talous -osio sisältää kuvauksen kaupunkikonsernin rakenteesta sekä sen muutoksia ja olennaisista tapahtumista tilikauden aikana. Kaupunkikonsernin talous -osio sisältää konsernituloslaskelman ja konsernituloslaskelma-

ennusteen, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen sekä niiden analyysit. Lisäksi merkittävimpien konserniyhteisöjen taloudesta on erillinen yhteisökohtainen raportti. Konsernivälitilinpäätökseen on elokuussa 2024 yhdistelty yhteensä 84

yhteisöä. Omistusosuuksissa tapahtuneita muutoksia osoittaa viereisen taulukon muutos-% -sarake, joka vertaa konsernin omistusosuutta edellisvuoden tilinpäätöshetkeen, jolloin edellinen yhdistely konsernin osalta on tehty.

Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat

Tampereen kaupunki on yhtiöittänyt Vesi liikelaitoksen 1.1.2024 ja siihen liittyen tehnyt 1.1.2024 liiketoimintakaupan 100 prosenttisesti omistamansa tytäryhtiön Tampereen Vesi Oy kanssa. Konsernivälitilinpäätöksessä on eliminoitu liiketoimintakaupassa syntynyt kaupungin kirjaama satunnainen tuotto ja muut omistusjärjestelystä aiheutuneet vaikutukset.

Finnpark Oy:n tytäryhtiö Finnpark Pysäköinti Oy on jakautunut kahdeksi uudeksi yhtiöksi, Finnpark Pysäköinti Oy:ksi ja Moovy Oy:ksi. Finnpark Oy omistaa uudet yhtiöt 100 prosenttisesti. Lisäksi Finnpark Oy on perustanut uuden tytäryhtiön Finn-

park Parkisto Oy. Finnpark Oy omistaa Finnpark Parkisto Oy:stä 51 prosenttia ja Tampereen kaupunki 49 prosenttia. Konsernin omistusosuus yhtiöstä on 100 prosenttia.

Tampere-talo Oy on perustanut uuden tytäryhtiön Talo Events Oy. Tampere-talo Oy omistaa uuden tytäryhtiön 100 prosenttisesti.

Tampereen Vuokra-asunnot Oy on hankkinut uuden tytäryhtiön AsOy Tampereen Lamminpään Lakka. Tampereen Vuokra-asunnot Oy omistaa uuden tytäryhtiön 100 prosenttisesti.

Tampereen Vuokralosäätio on hankkinut kolme uutta tytäryhtiötä, AsOy Tampereen Raholan Armas, AsOy Tampereen

Raholan Sulo ja AsOy Pohjolan hankeyhtiö Tampere 1. Tampereen Vuokralosäätio omistaa uudet tytäryhtiöt 100 prosenttisesti.

Tampereen kaupungin ja konsernin omistusosuus Tampereen Raitiotie Oy:stä muuttui yhtiön osakesarjoihin ja osakemääriin tehtyjen muutosten johdosta 99,85 prosentista 99,99 prosenttiin.

Konsernin osakkuusyhtiö Tuomi Logistiikka Oy:n omistusosuus on muuttunut 44,24 prosentista 29,11 prosenttiin Tampereen kaupungin myytyä Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeita Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Tampereen kaupunki

	31.8.2024	Muutos-%
Tytäryhteisöt		
Ekokumppanit Oy (osuus äänim. 93,50 %)	90,57%	
Finnpark Oy **	100,00%	
Pysäköintiveturi Kiint Oy (osuus äänim. 91,04 %)	92,70%	
Tullin Parkki Oy (osuus äänimäärästä 59,46 %)	69,60%	
Pellavan Parkki Kiint Oy	50,60%	
Kuntokadun Parkki Kiint Oy	100,00%	
Finnpark Pysäköinti Oy	100,00%	
Moovy Oy	100,00%	100,00%
Finnpark Parkisto Oy	100,00%	100,00%
Finnpark Kiinteistö Management Oy	100,00%	
Kiint Oy Frenckellin Pysäköinti	100,00%	
Kiint Oy Tampereen Asemakeskus	100,00%	
Kiint Oy Hämeenpuisto	100,00%	
Kiint Oy Tampereen Pysäköintimylly	100,00%	
Kiint Oy Hämpin Parkki	100,00%	
Kiint Oy Kuninkaankulma	100,00%	
Hiedanrannan Kehitys Oy	100,00%	
Hiedanrannan Palvelut Oy	100,00%	
Hiedanrannan Pysäköinti Oy	100,00%	
Helapuiston Lähipalvelukeskus Oy	70,05%	
Lukonmäen Palvelukeskus Kiint Oy	59,31%	
Länsi-Tesoman Liikekeskus Kiint Oy	52,97%	
Nurmi Resort Oy	100,00%	
Majjalanpuiston Lähipalvelukeskus Oy	86,08%	
Pelipuiston Lähipalvelukeskus Oy	54,34%	
Pirkan Opiskelija-asunnot Oy	100,00%	
Tieteenkadun Parkki Kiint Oy	68,75%	
Tupakkikiven Parkki Kiint Oy	61,03%	
Kalevan Stara Kiint Oy	100,00%	
Pirkanmaan Jätehuolto Oy ** (osuus äänim.65,33 %)	49,69%	
Pirkan Putkikeräys Oy (osuus äänim. 58,19 %)	41,10%	
Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy (osuus äänim. 45,84%)	23,75%	
Pirkanmaan Voimia Oy	82,49%	
Runoilijan tie Oy	72,58%	
Suomen Hopealinja Oy	100,00%	
Tammenlehväsäätiö**	100,00%	
Tammenlehväkeskus Oy	100,00%	
Tampereen Infra Oy	99,80%	
T:reen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysytitiö Tredea Oy	60,47%	
Visit Tampere Oy	60,47%	
Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy	66,00%	
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	100,00%	
Tampereen Raitiotie Oy	99,99%	0,14%
Tampereen Sarka Oy	100,00%	
Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy	71,20%	
Tampereen Energia Oy **	100,00%	
Tammervoima Oy (osuus äänim. 83,01 %)	75,35%	
Tampereen Energia Sähköverkko Oy	100,00%	
Tampereen Vera Oy	100,00%	

31.8.2024 Muutos-%

Tampereen Särkänniemi Oy**	100,00%	
Särkänniemen Kehitys Oy	100,00%	
Tampereen Tilapalvelut Oy	99,80%	
Tampereen Vesi Oy	100,00%	
Tampereen Virastotalo KKOy	100,00%	
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	100,00%	
Asunto Oy Tampereen Lamminpään Lakka	100,00%	100,00%
Tampereen Vuokratalosäätiö	100,00%	
Tampereen Atalan Metsätonttu As Oy	100,00%	
Myllyn Pysäköinti Oy	56,68%	
Asunto Oy Tampereen Raholan Armas	100,00%	100,00%
Asunto Oy Tampereen Raholan Sulo	100,00%	100,00%
Asunto Oy Pohjolan Hankeyhtiö Tampere 1	100,00%	100,00%
Tampere-talo Oy**	100,00%	
Talo Events Oy	100,00%	100,00%
Tavase Oy	79,56%	
TREDU-Kiinteistöt Oy	66,46%	
Tullinkulman Työterveys Oy	75,19%	
Ratinan Terveys Oy	75,19%	
Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy	100,00%	
Annalan Vuokra-asunnot OY	100,00%	
Kuntayhtymät		
Pirkanmaan liitto	45,29%	
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä	62,45%	
Osakkuus- ja omistusyhteisyyshyhteisöt *		
Atalan Liikekeskus Kiint Oy*	40,00%	
Ateljeetalo Oy	47,66%	
Enermix Oy*	45,60%	
Hakametsän Kehitys Oy*	40,00%	
Hervannan Kanjoni As Oy *	41,28%	
Jotospirtti Oy	50,00%	
Kosken Parkki Kiint Oy *	21,08%	
LiveX Oy	40,00%	
Lännen Palveluyhtiöt Oy	31,19%	
Lättähätun Pysäköinti Oy	40,00%	
Monetra Oy	21,00%	
Monetra Pirkanmaa Oy*	20,90%	
Mummunkujan pysäköinti Oy *	31,33%	
Suomen Musiikki & Media - Tapahtumat S:M:M: Oy	21,42%	
Tampereen Monitoimiareena Koy*	40,00%	
Tumpin Parkki Kiint Oy *	20,96%	
Tuomi Logistiikka Oy*	29,11%	-15,13%
Tuotekehitys Oy TamLink *	24,00%	
Virontrömän Lämpö Oy	40,42%	
YH Kodit Oy (konserni) *	22,40%	
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt		
Suomen Itämeri-Instituutin säätiö	100,00%	
International Forest Machine Operator Training Centre	100,00%	
Tampereen Musiikkiopiston Säätiö	100,00%	
Tampereen Konservatoriatalon Säätiö	100,00%	
Työväen Teatterin talosäätiö	100,00%	

* merkityt osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen
** yhdistelty alakonsernin luvuilla

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 2024 / TP 2023
Toimintatuotot	689,6	669,9	1 043,7	1 010,7	-33,0
Toimintakulut	-958,1	-949,0	-1 472,4	-1 474,5	-2,1
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-0,9	2,5	2,0	0,5	-1,6
Toimintakate	-269,4	-276,6	-426,6	-463,3	-36,6
Verotulot	423,4	469,6	681,1	639,0	-42,1
Valtionosuudet	54,0	37,4	58,3	83,1	24,8
Rahoitustuotot ja -kulut					0,0
Korkotuotot	12,9	6,2	13,3	11,9	-1,4
Muut rahoitustuotot	4,5	2,0	2,2	5,9	3,7
Korkokulut	-36,3	-28,9	-46,5	-50,6	-4,1
Muut rahoituskulut	-0,3	-0,4	-0,6	-0,4	0,3
Vuosikate	188,8	209,3	281,2	225,7	-55,5
Poistot ja arvonalentumiset					0,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-149,5	-134,2	-215,3	-226,7	-11,5
Omistuksen eliminointierot	-3,2	0,0	0,0	-3,2	-3,2
Arvonalentumiset	-0,2	-0,5	-1,8	-0,2	1,6
Tilikauden tulos	35,9	74,6	64,1	-4,5	-68,6
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,0	1,1	0,5	-0,6
Tilikauden verot	-8,9	-6,2	-9,5	-9,6	-0,1
Laskennalliset verot	-0,6	-1,6	-3,6	-3,3	0,4
Vähemmistöosuudet	-3,1	1,3	0,2	-1,2	-1,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23,4	68,1	52,3	-18,1	-70,4

TILIKAUDEN TULOS

-4,5 milj. €

(TP Enn 2024)

INVESTOINNIT

511,7 milj. €

(TP Enn 2024)

LAINAKANTA

2 439,8 milj. €

(TP Enn 2024)

Konsernituloslaskelman toteuma ja ennuste

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Tämä tarkoittaa, että konsernitalinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden

erillistalinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Konsernin toimintakate toteutui tammi-elokuussa maltilliset 7,2 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa ajanjaksoa parempana toimintatuottojen kasvun takia. Tilinpäätösenennusteen mukaan toimintakate on kuitenkin toteutumassa 36,6 milj. euroa edellisvuotta heikompana toimintatuottojen vähenemisen vaikutuksesta.

Vuosikate toteutui 20,5 milj. euroa vertailukautta heikompana johtuen pääosin verotulojen vähenemisestä. Toimintakatteen heikkenemisen sekä verotulojen

vähentymisen seurauksena myös tilinpäätöksen vuosikatteen ennustetaan laskevan 55,5 milj. euroa vertailuvuodesta.

Elokuun rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli 1,9 milj. euroa vertailukautta parempi, vaikka ennusteen mukaan rahoitustuotot ja -kulut tulevat toteutumaan 1,6 milj. euroa edellisvuotta heikompana.

Konsernin tulos oli 38,7 milj. euroa heikompi kuin vuosi sitten. Ennusteen mukaan konsernin tilikauden tulos muodostuu 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä on 68,6 milj. euroa heikompi tulos kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Tuloksen

ennustetaan heikkenevän vuodentakaiseen verrattuna erityisesti kaupungilla. Konsernin tulosenusteeseen vaikuttavat positiivisesti erityisesti Tampereen Energia -konsernin ja Tampereen Vesi Oy:n tulokset. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 15,3 milj. euroa edellisen vuoden

vastaavasta ajankohdasta ja niiden ennustetaan kasvavan tilinpäätökseen 11,5 milj. euroa vertailuvuodesta. Vuosikate kattoi poistoista 126 prosenttia.

Tilikauden ylijäämän ennuste on 70,4 milj. euroa heikompi kuin edellisvuonna.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	72	71
Vuosikate/Poistot, %	126	155
Vuosikate, euroa / asukas	730	828
Asukasmäärä 31.8.	258 770	252 872

Konsernin rahoituslaskelma

Milj. Euroa	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023	TP 2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	188,8	209,3	281,2
Tilikauden verot	-8,9	-6,2	-9,5
Tulorahoituksen korjauserät	-11,5	9,6	6,6
	168,4	212,7	278,2
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-323,1	-335,0	-537,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,2	0,5	3,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14,3	22,9	11,8
	-307,7	-311,6	-522,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	-139,2	-98,9	-244,2
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-0,1	-0,1	-2,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	0,1	10,6
	0,0	-0,0	8,5
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	255,3	160,0	304,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82,3	-84,7	-122,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7,2	18,6	47,2
	165,7	94,0	229,5
Oman pääoman muutokset	-1,0	-0,4	-0,4
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,3	-2,3	-1,9
Vaihto-omaisuuden muutos	2,2	-12,2	-2,8
Saamisten muutos	58,7	101,9	45,6
Korottomien velkojen muutos	-57,0	-248,4	-189,2
	3,6	-161,0	-148,3
Rahoituksen rahavirta	168,4	-67,3	89,4
Rahavarojen muutos	29,2	-166,2	-154,8
Rahavarat 31.8.	178,9	138,3	149,8
Rahavarat 1.1.	149,8	304,6	304,6

Konsernin rahoituslaskelman toteuma

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja konsernin ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konserniluku-

ja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Konsernin toiminnan rahavirta toteutui 44,3 milj. euroa heikompana kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla johtuen

vuosikatteen laskusta ja tulorahoituksen korjauseristä. Tulorahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan konsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien ja osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjes-

tetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirta oli elokuun lopussa samalla tasolla kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla. Investoinnit vähenivät 11,9 milj. euroa ja pysyvien vastaavien luovutustulot 8,6 milj. euroa. Merkittävimmät konsernin investoinnit raportointijaksolla muodostuivat kaupungin, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n ja Tampereen Energia-konsernin investoinneista. Tilinpäätöksen mukaan investointitaso tulee olemaan 511,7 milj. euroa, mikä on 25,7 milj. euroa vähemmän kuin vertailuvuonna.

Maksuvalmiutta mittaava investointien tulorahoitusprosentti oli elokuun lopun tilanteessa 59, mikä osoittaa konsernin tulorahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon.

Toiminnan ja investointien rahavirran toteuma oli tammi-elokuussa 139,2 milj. euroa negatiivinen. Rahavirran negatiivisuus tarkoittaa, että toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan investointien rahavirtaa kokonaisuudessaan.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset

tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirraksi muodostui 168,4 milj. euroa. Lainakanta kasvoi yhteensä 165,7 milj. euroa, mitä selittää erityisesti Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n, Tampereen Virastotalo KKOy:n sekä kaupungin lainakantojen kasvu.

Rahavarat kasvoivat tarkastelujaksolla 29,2 milj. euroa. Rahavaroilla olisi katettu kaikki toiminnan aiheuttamat maksut 47 päivän ajan. Konsernin lainanhoitokate oli elokuun lopussa kaksi, mikä ilmaisee konsernin lainanhoitokyvyn olevan tyydyttävällä tasolla.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. €	-827,9	-683,1
Investointien tulorahoitus%	59	63
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys, pv	47	36

Konsernitase

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023	Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	607,8	607,8
Aineettomat oikeudet	6,2	7,2	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0,2	0,2
Muut pitkävaikutteiset menot	122,4	120,5	Muut omat rahastot	27,7	27,7
Ennakkomaksut	0,7	0,5	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	982,0	929,7
	129,4	128,1	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23,4	52,3
Aineelliset hyödykkeet				1 641,1	1 617,7
Maa- ja vesialueet	326,7	304,2	VÄHEMMISTÖOSUUDET	83,3	81,1
Rakennukset	1 851,7	1 786,3	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	822,9	827,9	Eläkevaraukset	1,0	1,1
Koneet ja kalusto	161,5	165,2	Muut pakolliset varaukset	19,3	22,5
Muut aineelliset hyödykkeet	33,8	33,1		20,3	23,6
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	744,7	655,1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	17,3	20,0
	3 941,4	3 771,7	VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 245,1	2 044,9
Osakkuusyhteisöosuudet	88,6	90,6	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	106,4	100,9
Muut osakkeet ja osuudet	33,0	31,0	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	161,6	190,7
Muut lainasaamiset	20,5	20,5	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	329,2	388,5
Muut saamiset	0,9	0,9		2 842,2	2 724,9
	142,9	143,0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 604,2	4 467,4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3,5	5,9			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	50,6	52,8			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	12,4	9,9			
Lyhytaikaiset saamiset	145,0	206,1			
Rahoitusarvopaperit	48,8	26,7			
Rahat ja pankkisaamiset	130,2	123,1			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 604,2	4 467,4			

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat, aktivoidut sisäiset katteet sekä keskinäinen omistus on vähennetty. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa. Tampereen kaupunkikonsernin taseen

loppusumma oli elokuun lopussa 4 604,2 milj. euroa, mikä on 136,8 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2023. Alkuvuoden konsernirakenteen muutoksia on käsitelty osiossa Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Yli 90 prosenttia konsernin pysyvistä vastaavista

on aineellisia hyödykkeitä. Aineelliset hyödykkeet kasvoivat vuodenvaihteesta 169,7 milj. euroa (4,5 %), mikä selittyy pääosin ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen, sekä rakennusten kasvulla.

Rahoitusarvopaperit kasvoivat vuodenvaihteesta 22,1 milj. euroa (82,8 %), mitä selittää erityisesti Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy:n rahoitusarvopapereiden kasvu.

Konsernin oma pääoma vahvistui positiivisen tuloksen seurauksena 23,4 milj.

euroa. Konsernin omavaraisuusaste (38 %) heikkeni tilinpäätöksestä kaksi prosenttia. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan kuntasektorilla pitää vähintään 50 prosenttia.

Konsernin lainakanta (2 406,7 milj. euroa) kasvoi vuodenvaihteesta 171,0 milj. euroa. Lainakanta kasvoi eniten Tampe-

reen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:llä, Tampereen Virastotalo KK Oy:llä sekä kaupungilla. Lainakannan ennustetaan kasvavan vuoden loppuun mennessä 2 439,8 milj. euroon. Lyhytaikainen koroton vieras pääoma ei ole täysin vertailukelpoinen edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 162 prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammi-elokuun käyttötuloista olisi tarvittu 162 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Konsernitaseen tunnusluvut	31.8.2024	31.12.2023
Konsernin omavaraisuusaste, %	38	38
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	162	152
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	1 005 393	982 033
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa / asukas	3 885	3 850
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 406 658	2 235 617
Konsernin lainat, euroa / asukas	9 300	8 765
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	20 450	20 473
Asukasmäärä	258 770	255 050

KONSERNIKATSAUS

Konsernikatsaus-osiossa seurataan huhti-, elo- ja joulukuussa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen talouden kehitystä. Elokuun katsauksessa seurattavat tytäryhteisöt ovat Tampereen Energia -konserni, Pirkanmaan Jätehuolto -konserni, Finnpark -konserni, Tampere-talo -konserni, Tampereen

Vuokra-asunnot Oy, Tampereen Särkänniemi -konserni, Tullinkulman Työterveys Oy -konserni, Tampereen Tilapalvelut Oy, Pirkanmaan Voimia Oy, Tampereen Infra Oy, Tampereen Raitiotie Oy, Tampereen Palvelukiinteistöt Oy, Tampereen Vesi Oy ja Pirkan Opiskelija-asunnot Oy.

Tampereen Energia -konserni

Liikevaihtoennuste vuodelle 2024 on 303,2 milj. euroa, joka on 70,3 milj. euroa edellistä vuotta alhaisempi. Sähkön vähittäismyynnin liiketoiminta on myyty Väre Oy:lle 1.4.2024 alkaen ja poistunut liikevaihto laskee vuoden 2024 liikevaihtoa arviolta 51,7 milj. euroa suhteessa edelliseen vuoteen. Lisäksi sähköntuotannosta ja kaasun energian myynnistä saatava liikevaihto pienenee markkinahinnan laskun myötä. Konsernin liikevoitto suhteessa edelliseen vuoteen kasvaa 9,3 milj. eurolla. Alkuvuosi 2024 oli poikkeuksellisen kylmä, millä oli negatiivinen vaikutus konsernin tulokseen. Bioenergian hinta on pysynyt korkeana ja sillä on merkittävä vaikutus konsernin kannattavuuteen. Lisäksi Baltic Connector -putken rikkoutuminen vaikutti kaasun hankintahintaan ja aiheutti alkuvuoden aikana ajoittaisia saatavuusrajoitteita, jonka seurauksena jouduttiin käyttämään kalliimpia tuotantolajeita. Sähkömarkkinoille on vakiintunut aiempaa suurempi hintojen vaihteluväli, mikä luo sekä uhkia että mahdollisuuksia tuotantokustannuksiin. Kustannuksia on pystytty hillitsemään onnistuneella tuotannon optimoinnilla. Hiilineutraalisuusstrategian mukaisten investointien leasing-kustannukset verrattuna edelli-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	226,4	209,7	373,5	303,2	-70,4
Liikevoitto (-tappio)	24,5	35,1	36,1	45,3	9,3
Nettotulos	17,1	27,3	21,9	35,5	13,6
Tilikauden voitto (tappio)	17,1	27,3	21,9	35,5	13,6
Investoinnit	24,0	26,7	41,9	45,3	3,4
Korollinen vieras pääoma	242,5	275,5	279,0	272,0	-7,0
Taseen loppusumma	556,4	587,3	630,5	604,1	-26,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	7,6	10,0	7,1	8,6	1,5
Liikevoitto-%	10,8	16,8	9,7	15,0	5,3
Nettotulos-%	7,6	13,0	5,9	11,7	5,8
Omavaraisuusaste-%	36,5	36,5	32,7	36,7	4,1
Henkilöstömäärä	426	393	410	372	-38

seen vuoteen kasvavat suunnitellusti 5,6 milj. eurolla. Tulosta suhteessa edelliseen vuoteen parantaa kertaluontoiset erät. Tilivuoden 2023 tulosta rasitti Windfall-vero (3,8 milj. euroa), jota ei vuonna 2024 ole.

Liiketoimintarakenteen yksinkertaistuminen mahdollisti konsernin toimintojen suoraviivaistamisen, minkä vuoksi konserni käynnisti keväällä tehostamisohjelman.

Tampereen Energian investoinnit vuonna 2024 ovat n. 45,3 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat kaksi uutta

sähkökattilaa ja kaukolämpöakku. Näillä investoinneilla pystytään laskemaan fossiilisten polttoaineiden määrää ja vakauttamaan kaukolämmön hintaa pidemmällä aikavälillä. Sähköverkon uuden valvontamallin arvioidaan pidemmällä aikavälillä heikentävän yhtiön investointikykyä.

Konsernin liiketulos reagoi markkinoiden ja säätilojen muutoksiin.

Pirkanmaan Jätehuolto -konserni

Konsernin alkuvuoden liikevaihto on kasvanut emoyhtiö Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n lakisääteisten palveluiden jätelain vaatimien hinnankorotusten sekä jätehuoltomääräysten muutoksen tuoman logistiikkasuorituksen kasvun vuoksi. Liikevaihdon kasvu tulee tasoittumaan loppuvuoden aikana. Yhtiö arvioi tilikauden 2024 liikevaihdon kasvun olevan 8,0-11,0 %.

Emoyhtiö Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n EBITDA on parantunut raportointikaudella 3,6 milj. euroa liikevaihdon kasvun, sekä käsittelytoimen kuluhyvitysten vuoksi. EBITDA:n parantumiseen vaikuttaa positiivisesti myös Biomyllyn jatkojalostustuotteiden myynnin käynnistyminen, joita ei vertailukaudella ollut lainkaan. Emoyhtiön liikevoitto muuttuu vuonna 2024 voitolliseksi, ollen arviolta 2,4 - 2,8 milj. euroa (2023: -1,2 milj. euroa). Tytäryhtiö Ranta-Tampellan Putkikeräys ottaa jätteiden imukeräysjärjestelmän käyttöön 10/2024, joka tulee nostamaan konsernin poistokirjausten määrää merkittävästi vertailukauteen nähden ja laskee siten

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	32,2	36,3	50,4	54,4	4,0
Liikevoitto (-tappio)	-2,4	2,1	-2,0	1,1	3,1
Nettotulos	-2,4	2,3	-1,9	0,1	2,0
Tilikauden voitto (tappio)	-2,1	2,6	-1,4	0,8	2,2
Investoinnit	2,3	2,9	4,9	6,4	1,5
Korollinen vieras pääoma	0,0	2,6	0,0	4,0	4,0
Taseen loppusumma	65,3	71,0	66,2	69,1	2,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-5,2	5,0	-2,8	0,2	3,0
Liikevoitto-%	-7,6	5,8	-4,0	1,9	5,9
Nettotulos-%	-7,3	6,3	-3,7	0,2	3,9
Omavaraisuusaste-%	54,6	52,2	54,9	51,0	-3,9
Henkilöstömäärä	104	107	103	106	3

konsernin liikevoittoa ja nettotulosta alkuvuoden toteumaan nähden.

Konsernin investointiarvio tilikaudella 2024 on 6,4 milj. euroa (2023: 4,9 milj. euroa), se sisältää vielä epävarmuuksia mm. hankkeiden toteutuksen ajoituksen suhteen. Tytäryhtiöistä Pirkan Putkike-

räys Oy:n lainanmaksukyvyn näkymä on pysynyt erittäin vaikeana. Emoyhtiö on jatkanut Pirkan Putkikeräys Oy:n lainan hoitoon liittyen eri tulevaisuuden skenaarioiden selvittämistä yhdessä Tampereen kaupungin kanssa.

Finnpark -konserni

Finnpark-konsernin liikevaihto on kehittynyt vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden osalta hieman ennakoitua vahvemmin. Konsernin kassatilanne on pysynyt hyvänä. Kehityksen odotetaan jatkuvan samankaltaisena myös loppu-tilikauden, mutta kehityksen ennustetaan olevan loppuvuonna suhteellisesti hitaampaa.

Konsernin liikevaihto koostuu lyhytaikaisesta pysäköinnistä, sopimuspysäköinnistä, pysäköintipalvelutoimituksista, digitaalisesta liiketoiminnasta sekä kiinteistöliiketoiminnan tuloista. Aikaisempaa korkeampi korkotaso ja rakennusalan matalasuhdanne vähentävät tarjolle tulevien uusien operointikohteiden määrää, joten kilpailu uusista operointikohteista on kiristynyt ja markkinoilla pärjäämiseksi on jatkuvasti kyettävä uudistamaan tuotevalikoimaa. Inflaatio kasvattaa konsernin kustannuksia, mikä aiheuttaa haasteita kannattavuudelle kasvusta huolimatta. Inflaatiolla on vaikutus kannattavuuteen, koska kulujen kasvua ei ole voitu täysimääräisesti siirtää hintoihin. Konsernin tuloksen odotetaan olevan suunnilleen edellisvuoden tasolla vuonna 2024.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	19,9	19,4	28,7	29,3	0,6
Liikevoitto (-tappio)	3,1	3,2	5,0	4,9	-0,1
Nettotulos	1,3	1,5	2,6	2,6	0,0
Tilikauden voitto (tappio)	1,2	1,4	2,6	2,6	-0,0
Investoinnit	1,8	1,1	2,2	2,8	0,6
Korollinen vieras pääoma	66,1	61,2	64,1	59,1	-5,0
Taseen loppusumma	131,7	119,0	123,8	121,4	-2,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,0	4,6	4,5	4,5	0,0
Liikevoitto-%	16,3	16,6	17,4	16,6	-0,8
Nettotulos-%	6,6	7,8	9,2	9,0	-0,2
Omavaraisuusaste-%	40,5	40,0	37,3	40,0	2,7
Henkilöstömäärä	73	74	76	79	3

Vuoden 2024 investointipanostuksia on kohdistettu digitaaliseen liiketoimintaan, kiinteistökantamme perusparannuksiin sekä suurhankkeiden mahdollistamiseen (Asemakeskus, Hämpin laajennus ja Kunkun Parkki). Investoinnit keskittyvät edellä mainittuihin kohteisiin myös loppuvuoden aikana.

Moovy-kuluttajaliiketoiminta eriytettiin omaksi yhtiökseen 1.1.2024 ketteröittä-

mään nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä toimivan yhtiön kehitystä. Suurhankkeita varten konserniin perustettiin kesäkuussa uusi tytäryhtiö, mutta sillä ei odoteta olevan olennaisia vaikutuksia konsernin talouslukuun vielä vuonna 2024. Yhtiön ensimmäinen hanke on käynnistää Hämpin laajennuksen rakentaminen.

Tampere-talo-konserni

Merkittävin asia toiminnan kannalta on ollut uuteen konsernirakenteeseen liittyvät käytännön asiat. Talouden kehitystä on hieman vaikea verrata edelliseen vuoteen, sillä Tampere-talo-konsernin jakaannuttua kahteen yhtiöön luvut eivät enää ole vertailukelpoisia viime vuoteen verrattuna ja tulosta ja sen kehitystä seurataan nykyään kahdessa erillisessä yhtiössä. Tämä tuo katteen seurantaan paremman näkymän, ja auttaa molempia yhtiöistä kasvamaan ja kehittymään, mikä nähdään positiivisena asiana koko konsernin toiminnan kannalta.

Liikevaihto on konsernissa kokonaisuutena budjetoidussa ja liikevaihdon toteuma 1-8/2024 on Tampere-talo Oy:ssä 10,4 milj. euroa ja Talo Events Oy:ssä 7,5 milj. euroa. Alkuvuodesta liikevaihto toteutui jopa selkeästi budjetoitua paremmin sekä Tampere-talo Oy:n yleishyödyllisen taidetoiminnan että Talo Events Oy:n markkinaehtoisien liiketoiminnan onnistuttua myynnin kasvussa. Tampere-talo Oy:n liikevaihdon onnistumiseen ovat vaikuttaneet mm. se, että tuotannoista suurimmat, La Traviata -oopperatuotanto ja kesällä toteutettu John Howen taidetta -kesänäyttely möivät molemmat lippuja budjetoitua paremmin. Talo Events Oy:n

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	11,5	16,2	18,1	24,9	6,9
Liikevoitto (-tappio)	0,0	-0,4	-0,1	-0,2	-0,1
Nettotulos	0,0	-0,3	0,1	-0,1	-0,2
Tilikauden voitto (tappio)	0,0	-0,3	0,1	-0,1	-0,2
Investoinnit	0,1	0,0	0,2	0,0	-0,2
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	5,5	10,5	8,1	8,5	0,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-10,0	-7,0	-5,0	-5,0	0,0
Liikevoitto-%	0,2	-2,5	-0,6	-0,7	-0,1
Nettotulos-%	0,4	-2,0	0,4	-0,4	-0,8
Omavaraisuusaste-%	37,0	20,0	42,0	30,0	-12,0
Henkilöstömäärä	59	66	56	63	7

alkuvuoden liikevaihdon kasvuun taas ovat vaikuttaneet operointikohteiden, eli Tampere-talon ja Tuulensuun palatsin korkea käyttöaste ja hyvin onnistunut myynti myös tapahtumatoimiston ja kongressipalvelun osalta.

Kulut molemmissa yhtiössä ovat kuitenkin kasvaneet. Näihin ovat vaikuttaneet erityisesti tapahtumakulujen kasvu sekä yleinen kustannusten nousu, joita ei olla saatu kompensoitua asiakkailta perittävillä lippu- tai tapahtumanjärjestämis-

kuluilla. Tästä syystä konsernin tulosenuste vuodelle 2024 on -0,09 milj. euroa tappiollinen. Yhtiö pyrkii tekemään kaikki mahdolliset toimet konsernin tuloksen saamiseksi vähintään nollatulokseen asiakastytyväisyyden kuitenkin kärsimättä.

Yhtiö valmistautuu jo monella tapaa tulevaan Tampere-talon kiinteistön remontiin, jonka olisi tarkoitus alkaa suunnitelluvaiheella vuonna 2028, ja toivottavasti rakennusvaiheella heti sen jälkeen vuodesta 2029 alkaen.

Tampereen Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön kaksi ensimmäistä neljänneistä on toteutunut suunnitellusti. Liikevaihto on kasvanut hieman budjetoitua paremmin johtuen erinomaisesta 99.0 % käyttöasteesta sekä kesäkuussa tehdystä 28 uuden asunnon ostosta, jota ei oltu budjetoitu.

Tilikauden 2024 ennusteen mukaan yhtiön liikevaihto kasvaa 1,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu johtuu pääosin asuntokannan kasvusta ja keväällä tehdystä 4,5 % vuokrantarkistuksesta. Edellisellä tilikaudella yhtiölle valmistuneista 45 uudesta asunnosta sekä kuluvalle tilikaudella valmistuneesta 60 asunnon uudiskohteesta ja ostetuista 28 uudesta asunnosta.

Vuoden 2024 osalta arvioidaan liikevoiton olevan noin 2,6 milj. euroa, jossa parannusta edelliseen vuoteen 0,6 milj. euroa. Yhtiön hoitokulut kasvavat vertailuvuoteen 2023 verrattuna noin 0,5 milj. euroa, joka johtuu asuntokannan kasvusta sekä yleisestä kustannusten noususta. Lisäksi korkojen nousu ja uusien lainojen nostot nostavat tilikaudella 2024 yhtiön rahoituskuluja noin 1,5 milj. euroa.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	16,1	17,1	24,3	25,6	1,3
Liikevoitto (-tappio)	1,8	2,2	2,0	2,6	0,6
Nettotulos	1,0	0,4	0,4	-0,5	-0,9
Tilikauden voitto (tappio)	1,0	0,4	-1,0	-0,5	0,5
Investoinnit	4,2	16,9	8,2	20,8	12,6
Korollinen vieras pääoma	84,2	99,6	82,4	107,8	25,4
Taseen loppusumma	148,5	165,2	147,5	173,0	25,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,2	3,1	1,8	3,0	1,2
Liikevoitto-%	11,0	12,7	8,2	10,2	2,0
Nettotulos-%	6,4	2,2	1,6	-1,9	-3,5
Omavaraisuusaste-%	41,6	37,2	41,4	36,0	-5,4
Henkilöstömäärä	19	20	20	20	0

Yhtiöllä on rakenteilla Kissanmaalla 215 asunnon hanke, joka valmistuu vaiheittain vuoden 2025 aikana. Yhtiölle valmistui Hervantaan 60 asunnon hanke 30.6.2024 ja lisäksi yhtiö osti 28.6.2024 Lamminpäästä 28 asunnon uudiskohteen. Uudisasuntohankkeiden rahoittamiseksi yhtiö on kilpailuttanut yhteensä 30,0

milj. euron lainan, joka tullaan nostamaan vuoden 2024 aikana. Yhtiön korollinen vieraspääoma on ennusteen mukaan tilikauden 2024 lopussa noin 107,8 milj. euroa ja yhtiön omavaraisuusaste 36,0 %. Yhtiöllä on hyvät taloudelliset edellytykset jatkaa suunnitelman mukaisesti keskimäärin 100 uuden asunnon vuosittaisia investointeja.

Tampereen Särkänniemi -konserni

Särkänniemi-konsernin luvut ovat käytännössä Tampereen Särkänniemi Oy:n lukuja, koska Särkänniemen Kehitys Oy:n toiminta on vielä hyvin vähäistä. Tytäryhtiön palkkalistoilla on yksi henkilö, eikä kiinteitä kuluja juuri ole.

Tampereen Särkänniemi Oy:n vuosi on ollut kahtia jakautunut. Muut kuukaudet heinäkuuta lukuun ottamatta ovat olleet parempia kuin edellisenä vuonna liikevaihdolla mitattuna. Heinäkuussa kuitenkin jäätiin sekä liikevaihdossa että kävijöissä viime vuodesta. Matkailu- ja Ravintola-alan kattojärjestön tilastojen mukaan, sama kehitys on ollut nähtävissä myös muissa matkailun yrityksissä. Muille kuukausille on saanut kasvatettua liikevaihtoa myymällä lippuja edullisemmin hiljaisemmille päiville. Näin on saatu myös tasattua asiakaspainetta ja nostettua asiakastytyväisyyttä. Kuluttajien heikko ostovoima näkyy kuitenkin edelleen, minkä vuoksi asiakkaat eivät ole kuluttaneet rahaa puistossa samassa suhteessa kuin viime vuonna. Toiminta on saatu kannattavaksi mitoittamalla henkilökuntaa ja avoinna olevia palveluita päiväkohtaisen kävijäodotuksen mukaisesti. Särkänniemessä käytiin alkuvuodesta myös muutosneuvottelut, joiden tulokset realisoituvat tulokseen vasta loppuvuo-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	17,8	18,2	21,3	21,9	0,7
Liikevoitto (-tappio)	2,2	3,4	-0,4	0,6	1,0
Nettotulos	2,3	3,5	-0,2	0,6	0,8
Tilikauden voitto (tappio)	2,3	3,5	-0,3	0,6	0,9
Investoinnit	2,7	4,7	4,9	5,7	0,8
Korollinen vieras pääoma	13,7	11,7	12,7	10,8	-1,9
Taseen loppusumma	38,2	37,2	33,9	33,3	-0,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	11,0	16,0	0,1	3,0	2,9
Liikevoitto-%	12,4	18,6	-1,8	2,9	4,7
Nettotulos- ja	12,8	18,9	-1,0	2,7	3,8
Omavaraisuusaste-%	56,0	19,0	54,0	60,0	6,0
Henkilöstömäärä	493	469	344	340	-4

den aikana. Lähes koko henkilökunta tullaan lomauttamaan kuukaudeksi elojoulukuun aikana ja muutaman henkilön työsuhde päätettiin.

Loppuvuoden ennusteeseen voi vielä liikevaihdon osalta vaikuttaa Karmiva Karnevaali, joka on merkittävä sesonki lokakuussa. Liikevaihto- ja tulosenusteen toteutuminen edellyttävät, että tapahtuman myynti onnistuu suunnitellusti.

Särkänniemen merkittävimmät investoinnit ovat keskittyneet kohteisiin, jotka tukevat Särkänniemen alueen uuden kaa-

van toteuttamista. Huvipuiston puolelle valmistui myymälä/porttirakennus, jonka on tarkoitus palvella huvipuiston portin siirtämistä uuden Särkän-sillan läheisyyteen. Muut investoinnit ovat olleet alueen yleisen viihtyisyyden lisäämistä. Kehitys Oy:n investoinnit ovat olleet vähäisiä, ja ne ovat keskittyneet kaava-alueen uusien rakennusten alustaviin suunnitelmiin.

Tampereen Palvelukiinteistöt Oy

Palvelukiinteistöjen operatiivinen tulos on kehittynyt suotuisasti. Positiiviseen kehitykseen on vaikuttanut merkittävästi useassa kiinteistössä toteutetut energia-hankkeet. Katsauskaudella yhtiö myi 0,95 milj. eurolla Keinupuistokeskus Oy:n 10,0 % osakekannan. Kaupasta kirjattiin 0,35 milj. euron myyntivoitto.

Yhtiön operatiivisen toiminnan kassavirta on hyvä ja jatkuu tehtyjen investointien ja vahvan omavaraisuusasteen ansiosta vahvana myös tulevaisuudessa. Tuomi Logistiikan logistiikkakeskus on noussut 8/2023 valmistuneen laajennuksen myötä Tietotalon jälkeen yhtiön toiseksi tärkeimmäksi kiinteistöksi.

Vuoden 2024 tulos tulee olemaan edellisvuotta parempi johtuen energiatehokkuushankkeiden onnistuneesta toteutuksesta sekä kertaluontoisesta myyntivoitosta.

Yhtiö suunnittelee nykyisen Ikurin liikuntahallin purkamista ja kokonaan uuden liikuntahallin rakentamista. Hankkeen kokonaisarvo noin 12,0-15,0 milj. euroa. Nykyinen liikuntahalli on teknisen käyttöikänsä lopussa.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	4,0	4,4	6,3	6,5	0,3
Liikevoitto (-tappio)	1,1	1,1	1,1	1,0	-0,0
Nettotulos	1,1	0,9	1,1	0,6	-0,4
Tilikauden voitto (tappio)	1,1	0,9	1,1	0,6	-0,4
Investoinnit	4,8	0,2	8,6	0,5	-8,1
Korollinen vieras pääoma	0,0	5,8	6,5	3,0	-3,5
Taseen loppusumma	50,4	43,2	43,8	43,0	-0,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,0	3,9	2,3	3,9	1,6
Liikevoitto-%	28,3	25,6	16,8	15,6	-1,2
Nettotulos-%	28,4	19,5	17,2	9,8	-7,4
Omavaraisuusaste-%	98,0	83,0	81,3	83,0	1,7
Henkilöstömäärä	3	3	3	3	0

Tullinkulman Työterveys -konserni

Pirtessä liikevaihto on kasvanut edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna 18,0 %. Osa liikevaihdon noususta selittyy vuoden alussa voimaan tulleilla palvelujen hinnantarkistuksilla kummankin yhtiön asiakkaille, mutta myös palvelujen käytön volyymlisäys on selkeä.

Erityisesti kesäaikana sopimusten mukainen sairaanhoitopalvelujen kysyntä nousi ohi ennaltaehkäisevien palvelujen. Tavoitteena vuositasolla on kuitenkin Kela 1 palvelujen osuuden pitäminen 60,0 % ja vastaavasti Kela 2 (sairaanhoito) osuuden pitäminen korkeintaan 40,0 %.

Kumulatiivinen liikevoitto tammi-elo-kuussa oli 0,65 milj. euroa, mikä antaa hyvää puskuria niin 1.9.2024 tuleviin arvonlisäveron korotuksiin (näkyvät erityisesti vuokratiloissa, mutta myös muissa arvonlisäverollisissa palveluissa) kuin TPTES:in mukaisiin palkantarkistuksiin, jotka tulevat myös voimaan 1.9.2024. Pirten oman tuotannon liikevaihdosta yli 90,0 % on arvonlisäverotonta palvelua ja siksi alv:n

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	18,4	21,7	29,0	32,4	3,4
Liikevoitto (-tappio)	-0,2	0,6	-0,2	0,2	0,3
Nettotulos	-0,2	0,6	-0,1	0,2	0,4
Tilikauden voitto (tappio)	-0,2	0,6	-0,1	0,2	0,4
Investoinnit	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Korollinen vieras pääoma	0,3	0,0	0,0	0,0	-0,0
Taseen loppusumma	7,8	6,1	5,3	6,5	1,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-14,4	68,5	-12,0	21,6	33,6
Liikevoitto-%	-0,8	3,0	-0,6	0,5	1,1
Nettotulos-%	-1,0	3,0	-0,5	0,7	1,2
Omavaraisuusaste-%	17,1	28,6	15,1	15,5	0,4
Henkilöstömäärä	320	327	314	300	-14

nosto tulee näkymään tilikauden tuloksessa palkantarkistusten lisäksi.

Henkilöstömäärä on edellisvuotta hivenen korkeampi johtuen osin osa-aikatyötä tekevien korkeasta määrästä myös kesäaikana. Henkilöstömäärä tasaantuu vuositasolla.

Tampereen Tilapalvelut Oy

Liikevaihto 1-8/2024 oli n. 111,9 milj. euroa, joka on n. 14,4 milj. euroa suurempi kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana. Rakennushankkeita on toteutettu viime vuotta enemmän ja laskutetun energian osuus liikevaihdosta on viime vuotta suurempi, johtuen kylmästä alkuvuodesta sekä sähkön hinnannoususta.

Yhtiön koko vuoden liikevaihtoenuste on n. 177,4 milj. euroa, joka on n. 18,7 milj. euroa vuoden 2023 tilinpäätöstä suurempi. Edellisvuoden tilinpäätöstä suuremman liikevaihdon ennusteen selittää suurimmilta osin ajateltu rakennushankkeiden toteutuminen ja sähkön hinnankorotukset. Tilikauden 1-8/2024 tulos on n. 0,9 milj. euroa positiivinen ja n. 0,8 milj. euroa edellisen vuoden samaa ajankohtaa edellä. Viime vuoden tulosta rasitti lomapalkkavelan jaksotuksen laskentatapamuutos 1.4.2023 alkaen sekä elokuussa 2023 henkilöstölle maksettu kertapalkkio. Vuoden 2024 tilikauden tulosenuste on n. 1,0 milj. euroa ja se on n. 0,6 milj. euroa vuoden 2023 tilinpäätöstä suurempi.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	97,5	111,9	158,7	177,4	18,7
Liikevoitto (-tappio)	0,2	0,9	0,4	1,1	0,7
Nettotulos	0,1	0,9	0,4	1,0	0,6
Tilikauden voitto (tappio)	0,1	0,9	0,4	1,0	0,6
Investoinnit	0,2	0,4	0,3	0,7	0,3
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	13,5	17,6	25,0	25,8	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	11,5	39,2	13,3	30,4	17,1
Liikevoitto-%	0,2	0,8	0,3	0,6	0,4
Nettotulos-%	0,2	0,8	0,3	0,6	0,3
Omavaraisuusaste-%	25,8	23,6	14,9	16,4	1,5
Henkilöstömäärä	244	262	244	258	14

Yhtiön tavoitteena on seudullinen laajentuminen ja asiakaspohjan hallittu kasvattaminen, in-house -asema huomioiden. Tilapalveluilla on myös lukuisia kehityshankkeita, joilla panostetaan tulevaisuuteen. Yhtiön toiminnanohjausjärjestelmän uudistamisprojekti on käynnissä. Yhtiölle myönnettiin ISO 14001 -ympäristöserti-

fikaatti 2.5.2024. Lisäksi yhtiö rakentaa työterveyden ja työturvallisuuden ISO 45001-järjestelmää, joka on tarkoitus sertifioida ensi vuoden alussa.

Investoinnit sisältävät toiminnanohjausjärjestelmän uudistamisen kustannuksia sekä tuotantotilojen muutostöitä ja konehankintoja.

Pirkanmaan Voimia Oy

Pirkanmaan Voimia Oy:n tammi-elokuun liikevaihto toteutui edellisvuoden tasolla. Alkuvuoden toteutunut liikevaihto oli 64,2 milj. euroa (63,7 milj. euroa). Koko vuoden liikevaihtoennuste on 98,2 milj. euroa, joka on 0,8 milj. euroa edellisvuotta alhaisempi. Liikevaihdon laskua selittää asiakkaiden säästöohjelmat. Toteutunut tammi-elokuun liiketappio on -0,1 milj. euroa (-0,4 milj. euroa). Koko tilikauden liikevoittoennuste on 0,3 milj. euroa. Yhtiön tulosta haastaa asiakkaiden säästöohjelmat sekä palveluverkkojen muutokset. Yhtiön myyntihinnat ovat edellisvuoden tasolla.

Investoinnit toteutuivat tarkastelujaksolla suunnitelman mukaisena ollen elokuun lopussa yhteensä 1,4 milj. euroa (ennuste tilikaudelle 1,6 milj. euroa). Investoinnit ovat kohdentuneet pääasiassa tuotantorakenteen muutokseen liittyviin investointeihin sekä koulujen ja päiväkotien uusiin keittäöihin.

Yhtiön omavaraisuusaste ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	63,8	64,2	99,0	98,2	-0,8
Liikevoitto (-tappio)	-0,4	-0,1	0,9	0,3	-0,5
Nettotulos	-0,4	0,0	1,0	0,4	-0,6
Tilikauden voitto (tappio)	-0,4	0,0	1,0	0,4	-0,6
Investoinnit	1,2	1,4	1,7	1,6	-0,2
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	16,7	18,2	20,4	18,5	-1,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-13,2	-1,8	24,3	5,3	-19,0
Liikevoitto-%	-0,6	-0,2	0,9	0,3	-0,6
Nettotulos-%	-0,7	0,0	1,0	0,4	-0,6
Omavaraisuusaste-%	24,4	30,2	26,7	31,5	4,8
Henkilöstömäärä	1122	1075	1120	1050	-70

Tampereen Infra Oy

Tammi- elokuun liiketulos oli -1,1 milj. euroa (1-8/23: -0,2 milj. euroa). Edellisvuotta heikompaan liiketulokseen on vaikuttanut kunnossapito-olosuhteiltaan vertailukautta haastavampi alkuvuosi. Tilinpäätöksenusteen mukaan liiketulos on 0,3 milj. euroa ja toteutuu 0,7 milj. euroa edellisvuotta pienempänä.

Liikevaihdon toteuma oli 35,4 milj. euroa (1-8/23: 34,5 milj. euroa). Liikevaihdon ennustetaan olevan 56,0 milj. euroa eli toteutuvan 3,6 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Alkuvuodesta rakentamisprojekteja on ollut käynnissä edellisvuotta enemmän, mutta liikevaihdon laskun ennustetaan johtuvan rakentamisprojektien volyymin pienenemisestä.

Materiaalien ja palvelujen ostoja on toteutunut 23,9 milj. euroa, mikä on 2,3 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa jaksoa enemmän. Materiaalien ja palvelujen ennustetaan toteutuvan 2,1 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Kunnossapidon talvikauden olosuhteet olivat edellisvuotta haastavammat, mikä on lisännyt materiaalien ja palvelujen ostoja edellis-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	34,5	35,4	59,2	56,0	-3,2
Liikevoitto (-tappio)	-0,3	-1,1	1,3	0,4	-0,9
Nettotulos	-0,2	-1,1	1,0	0,3	-0,7
Tilikauden voitto (tappio)	0,2	-1,1	1,0	0,3	-0,7
Investoinnit	0,1	0,0	0,1	0,0	-0,0
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	9,9	8,4	12,3	9,8	-2,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-13,4	-57,4	38,4	10,1	-28,3
Liikevoitto-%	-0,6	-3,0	2,1	0,7	-1,5
Nettotulos-%	-0,7	-3,0	1,7	0,5	-1,2
Omavaraisuusaste-%	26,0	20,8	32,2	20,9	-11,3
Henkilöstömäärä	368	365	332	320	-12

vuoteen verrattuna. Rakentamisprojektien volyymin pieneneminen vähentää kuitenkin materiaalien ja palvelujen ostoja edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstömenoja on toteutunut 10,1 milj. euroa eli 0,4 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa jaksoa vähemmän. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj.

euroa edellisvuotta pienempänä. Työehtosopimusten palkkatkaisut ovat nostaneet henkilöstömenoja, mutta kausiväen lyhyemmät työkaudet ovat vähentäneet henkilöstömenoja. Henkilömäärä elokuun lopussa oli 365, mikä on 3 vähemmän kuin edellisvuotena vastaavaan aikaan.

Tampereen Raitiotie Oy

Katsauskaudella tammi-elokuussa 2024 yhtiön talous on kehittynyt varsin odotetusti ja suotuisasti. Yhtiön kulut ovat toteutuneet pääosin odotetusti ja poikkeamat ovat enemmiltä osin positiivisia eli kulut ovat toteutuneet tai niiden ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempinä. Vertailukautta suuremmat kulut johtuvat pääosin vertailukautta suuremmasta rataverkosta (raitiotien osa 2A otettiin käyttöön elokuussa 2023), yleisen hintatason noususta sekä liikennöintivolyymien kasvusta. Tammi-elokuun matkustajamäärä oli noin 10,5 miljoonaa, missä on kasvua vertailukauteen nähden noin 17,0 %.

Yhtiön tekemät investoinnit liittyvät pääosin raitiotien osaan 2, uusien raitiovaunujen hankintaan sekä Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien toteutussuunniteluun. Raitiotien osan 2 rakentaminen on edennyt suunnitellusti ja rakentamisen valmiusaste oli 91,0 % elokuussa 2024. Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien toteutussuunnittelu on valmistumassa suunnitellussa aikataulussa. Kahdeksan uuden raitiovaunun hankinta on myös edennyt suunnitellusti ja katsauskauden loppuun mennessä uusista vaunuista kaksi on jo saapunut Tampereelle.

Koko vuoden nettotuloksen ennustetaan olevan noin 2,7 milj. euroa positiivi-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	19,6	21,8	29,4	32,6	3,3
Liikevoitto (-tappio)	6,3	7,3	8,2	8,2	-0,0
Nettotulos	3,0	3,7	3,0	2,8	-0,2
Tilikauden voitto (tappio)	3,0	3,7	-0,3	0,3	0,6
Investoinnit	328,9	351,6	335,6	364,0	28,4
Korollinen vieras pääoma	330,6	350,0	340,4	364,9	24,4
Taseen loppusumma	354,9	371,9	366,6	380,8	14,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	5,5	3,2	2,3	2,4	0,1
Liikevoitto-%	32,3	33,6	28,0	25,1	-2,9
Nettotulos-%	15,5	17,2	10,2	8,4	-1,8
Omavaraisuusaste-%	3,2	3,9	3,6	3,4	-0,2
Henkilöstömäärä	21	21	19	22	3

nen. Tilinpäätösennusteen parannuksen suurimmat syyt ovat budjetoitua pienemmät korkokulut (0,9 milj. euroa) ja budjetoitua pienemmät energiakulut (0,4 milj. euroa). Koko vuoden tulosennuste on pienempi kuin katsauskauden toteuma, sillä yhtiön kulut eivät kerry niin tasaisesti kuin tuotot ja toisaalta koska yhtiön poistot ja rahoituskulut kasvavat vuoden loppua kohden mm. uusien raitiovaunujen käyttöönoton myötä. Tilikauden verotettava tulo tultaneen jälleen nollaamaan poisto-

erolla, jonka takia koko tilikauden tuloksen ennustetaan olevan lähellä nollaa.

Loppuvuonna yhtiön toiminnan painopistealueita ovat Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien rakentamispäätöksen valmistelun tukeminen ja tarvittaessa rakentamisen aloittamiseen valmistautuminen sekä raitiotien osan 2B koeajot, vastaanotto ja käyttöönotto. Samaan aikaan yhtiö varmistaa luotettavan, laadukkaan ja turvallisen operoinnin nykyisillä rataosilla.

Tampereen Vesi Oy

Tampereen Vesi Oy:n talous on tasapainossa raportointijaksolla. Liikevaihdon toteuma on edellisen vuoden (liikelaitos) tasolla. Veden ja jäteveden taksoihin ei tehty muutoksia v. 2024. Materiaali- ja palveluhankintoja sopeutetaan mm. aktiivihiihen uusintaa ja reaktiivointia optimoimalla, jotta pystytään kattamaan arvioitua suuremmat sähkön hinnankorotukset. Poistotasoa on tarkistettu suhteessa poistosuunnitelmaan ja investointien valmistumishetkeen, jolla vaikutusta myös poistoeron muutokseen. Nettotulostenuste on 6,6 milj. euroa, joka on 3,2 milj. euroa aiempaa parempi johtuen poistojen tarkistuksesta. Vaikutus heijastuu myös taseen loppusummaan. Epävarmuustekijöinä keliolosuhteet ja kustannustason nousu taksojen pysyessä ennallaan. Kassatilanne vakiintunut ja tulo-rahoitus riittänyt myös rahoituskuluihin. Asiakaslaskutuksessa siirrytään vaiheittain jälkikäteislaskutukseen, joka tulee heikentämään maksuvalmiutta tilapäisesti.

Investointihankkeet ovat edenneet suunnitellusti, toteuma 11,2 milj. euroa. Verkoston laajennusinvestoinnit ovat sidoksissa kaupungin laajenemiseen ja keskuspuhdistamon käynnistymiseen huomioiden vesijohtoveden toimintavarmuutta tukevat kohdennetut saneeraukset. Merkittävimpiä verkostohankkeita ovat Viinikanlahden tuloviemäriin rakentaminen keskuspuhdistamon pump-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	0,0	48,2	0,0	73,0	73,0
Liikevoitto (-tappio)	0,0	11,7	-0,0	17,4	17,4
Nettotulos	0,0	4,5	-0,0	6,6	6,6
Tilikauden voitto (tappio)	0,0	4,5	-0,0	5,1	5,1
Investoinnit	0,0	11,2	0,0	22,0	22,0
Korollinen vieras pääoma	0,0	283,0	0,0	283,0	283,0
Taseen loppusumma	0,0	406,5	0,0	413,4	413,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,0	4,7	0,0	6,4	6,4
Liikevoitto-%	0,0	24,3	0,0	23,8	23,8
Nettotulos-%	0,0	9,3	0,0	9,0	9,0
Omavaraisuusaste-%	0,0	22,0	0,0	21,6	21,6
Henkilöstömäärä	0	173	0	173	173

paamolle, Rautaharkon pääviemäriin rakentaminen, Hiedanrannan vesihuollon rakentaminen ja Oriniitynkadun vesihuollon rakentaminen. Vedentuotannon keskeisiä investointeja ovat prosessien tehostaminen Ruskon pintavesilaitoksessa sekä varavoimavalmiuden rakentaminen Kaupinojan ja Ruskon pintavesilaitoksille. Lisäksi prosessi- ja kiinteistösaneerauksia tehdään kuntoarvioiden pohjalta mm. paineenkorotusasemilla. Investointiennuste on 22,0 milj. euroa.

Kuluvana vuonna on keskitytty yhtiömuotoisen toiminnan vakiinnuttamiseen. Strategian päivitys on käynnissä. Keskei-

siä muutoksia lähitulevaisuudessa ovat jätevesien puhdistamisen siirtyminen Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:lle syksyllä 2025 sekä pitkän tähtäimen veden hankinnan suunnittelu ja ratkaisut, jotka tuovat merkittäviä rahoitustarpeita yhtiölle. Asiakastyytyväisyys on kehittynyt positiivisesti, vaikka alkuvuoden pakkasjakson aiheuttamien vesijohtovuotojen (2 kpl) vuoksi toimintavarmuus ei toteudu tavoitteen mukaisena.

Pirkan Opiskelija-asunnot Oy

Q2/2024 on sujunut palkkakuluja ja korkokulujen kasvua lukuun ottamatta pääosin suunnitellusti. Talousarviota laadittaessa ei osattu arvata, että suunniteltu huolto-organisaation muutos peruuntuisi 12/2023, sitä kautta henkilöstökulut ja oman käytön alv tulevat ylittymään selkeästi talousarvioon verrattuna. Korkokulujen arvioitiin hiukan laskevan vuoden 2023 tasosta. Pientä laskua on tapahtunut, mutta odotettua hitaammin. Tehdyt korkosuojaukset kuitenkin helpottavat tilannetta korkokulujen osalta kuluvan Q2-Q4 aikana. Tonttivuokrissa on tapahtunut budjetointivirhe, 28.2.2025 valmistuvan kohteen tontinvuokarakuluja ei ole huomioitu talousarviossa 2024. Liikevaihdon kasvu johtuu 1.3.2024 voimaan tulleista vuokrantarkistuksista. 2024 kokonaisliikevaihto tulee kasvamaan noin 3,0 % vuoden 2023 tasoon verrattuna johtuen em. vuokrantarkistuksista. Vuoden 2024 liikevoittoon tulee lisäksi vaikuttamaan negatiivisesti huolto-organisaatiomuutoksesta suunniteltuihin kustannussäästöihin, mitkä varat on ohjattu kiinteistöjen tarvittaviin korjauksiin, vaikka huoltomuutos ei toteutunutkaan suunnitellusti. Talousarvioon verrattuna 2024 ei tule toteutumaan em. syistä johtuen ja vuoden 2024 tuloksen odotetaan olevan noin 0,5 milj. euroa tappiollinen.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2023	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024	TP Enn 24 / TP 23
Liikevaihto yhteensä	9,8	9,9	14,7	15,0	0,3
Liikevoitto (-tappio)	1,3	0,5	1,2	1,0	-0,2
Nettotulos	0,8	-0,5	0,4	-0,6	-1,0
Tilikauden voitto (tappio)	0,8	-0,5	0,4	-0,6	-1,0
Investoinnit	1,6	7,1	2,8	7,5	4,7
Korollinen vieras pääoma	100,6	101,2	99,6	104,7	5,1
Taseen loppusumma	119,6	122,2	118,7	128,2	9,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	1,6	1,2	2,1	1,3	-0,7
Liikevoitto-%	12,8	4,7	8,3	7,0	-1,3
Nettotulos-%	8,3	-5,2	2,5	-4,3	-6,9
Omavaraisuusaste-%	13,7	12,7	13,5	12,0	-1,5
Henkilöstömäärä	20	20	20	20	0

POAS:lla on käynnissä kaksi uudiskohdetta (118 asuntoa), kolmas kohde käynnistyy vielä Q3-Q4 Hatanpäälle. Hipposkylän kohteen piti alun perin valmistua 12/2024, mutta viivästyy n. 1,5 kk, koska kaupungin infran rakentaminen viivästyi ja kovat pakkaset häittäsivät valutöitä. Tarve opiskelija- ja nuorisoasunnoille Tampereella on rahoitusmarkkinatilanteesta huolimatta selkeä, mikä on perusteena em. uudishankkeiden käynnistämiseksi. Käynnissä olevat / käynnistyvät kohteet on

tarkoitus toteuttaa strategisesti POAS:lle tärkeille alueille eli Hervantaa (vapaarahoitteinen), Kissanmaalle (vapaarahoitteinen) ja Hatanpäälle (ARA), yhteensä 156 asuntoa.

Vuoden 2025 liikevaihto tulee kasvamaan Hipposkylän ja Hervannan uudiskohteiden valmistumisen myötä. Vuonna 2025 on myös tarkoituksena käynnistää kaksi uutta ARAn pitkän korkotuen uudishanketta (n. 100 asuntoa) Peltolammille.

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen - tilinpäätösennuste

Talousarvion toteumavertailu sisältää koonnin sitovien erien poikkeamista talousarvioon nähden sekä kaupungin eri yksiköiden talouden toteuma- ja tilinpäätösennustetiedot. Talousarvion toteumavertailuosion luvut sisältävät myös sisäiset erät pl. korkotuotot ja -kulut ja pitkäaikaisen lainojen lisäys.

Tilikauden tulosenuste on 141,7 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 43,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Ilman Veden yhtiöittämisestä saatuja satunnaisia tuottoja tilikauden tulosenuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Sivistyspalvelujen palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi, mikä selittyy kasvatus- ja opetuslautakunnan 3,0 milj. euron ylityksellä. Ylitykset aiheutuvat henkilöstökuluista ja palvelujen

ostoista. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ennuste on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi.

Elinvoiman palvelualueen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 20,3 milj. euroa budjetoitua heikompana. Asunto- ja kiinteistölautakunnan 22,8 milj. euroa budjetoitua heikomman ennusteen taustalla ovat pääosin tilikaudella toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot. Elinvoima- ja osaamislautakunnan ennuste on 2,5 milj. euroa budjetoitua parempi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste alittaa muutetun talousarvion 0,2 milj. euroa, mikä selittyy pääosin joukkoliikennelautakunnan alituksella.

Konsernihallinnon yhteisten erien toimintakatteen ennuste on ylitymässä 20,1 milj. euroa budjetoidusta. Ylityksen taustalla ovat toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot.

Tilinpäätösennusteen nettoinvestoinnit ovat 320,2 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 37,7 milj. eurolla. Suurimmat alitukset kohdistuvat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeisiin.

Korkotuottojen ja -kulujen ennuste on 3,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi, mitä selittää erityisesti budjetoitua korkeammat korkokulut. Pitkäaikaisen lainojen lisäyksen ennuste alittaa budjetoidun 1,0 milj. eurolla.

Tarkemmat tiedot poikkeamien syistä löytyvät Kaupungin toiminta ja talousosan luvusta Investoinnit sekä Talousarvion toteumavertailu-osasta ao. yksiköiden kohdalta.

Yhteenveto poikkeamista talousarvioon sitovuustasoin

KÄYTTÖTALOUS

Toimintakate, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-256 835	-367 735	-389 145	-392 180	-3 035
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-73 858	-101 778	-115 525	-114 425	1 100
Hyvinvoinnin kehitysohjelma	-156	0	-500	-500	0
Hiedanranta	-40	-95	-75	-75	0
Elinvoiman palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-60 065	-88 189	-99 327	-99 125	202
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	1 819	3 454	-2 297	26	2 323
Viiden tähden keskusta	-357	-3 579	-357	-357	0
Hiedanranta	-33	-287	-32	-32	0
Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma	-214	-1 341	-214	-214	0
Elämystalouden kehitysohjelma	-139	-802	-139	-139	0
Welcoming city kehitysohjelma	-17	0	-17	-17	0
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	119 337	157 704	188 980	166 170	-22 810
Hiedanranta	-62	-872	-1 020	-1 020	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-36 924	-44 803	-51 978	-51 917	61
Viiden tähden keskusta	-4	-202	-330	-330	0
Hiedanranta	0	-5	-400	-400	0
Hiilineutraaleja tekoja	-212	-444	-495	-495	0
Joukkoliikennelautakunta	-23 166	-27 761	-34 644	-34 478	166
Konsernihallinto (toimintakate)					
Konsernihallinto					
ICT-kehittäminen (toimintakate+nettoinvestoinnit)	-6 309	-9 483	-14 710	-13 400	1 310
Tarkastuslautakunta	-273	-365	-412	-412	0
Keskusvaalilautakunta	-1 340	-537	-1 183	-1 183	0
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-638	0	-2 550	-2 459	91
Hiedanranta -kehitysohjelma	5	0	-348	-348	0
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma	-544	0	-1 094	-1 094	0
Welcoming city -kehitysohjelma	-94	0	-483	-483	-0
Elämystalouden -kehitysohjelma	-273	0	-633	-633	0
Konsernihallinto, muut	-17 636	-24 448	-32 535	-32 041	494
Yhteiset erät	-72 039	-113 424	-91 042	-111 170	-20 128
Liikelaikokset					
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos (liikelyläämä)	513	45	0	-184	-184

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065	731
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-12 527	-9 185	-17 635	-16 494	1 141
Elinvoiman palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-269	-719	-606	-645	-39
Ammatillinen koulutus	-945	-1 699	-2 000	-2 000	0
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-10 018	-10 549	-13 800	-14 236	-436
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-57 904	-98 711	-151 494	-117 288	34 207
Hiedanranta	-1 310	-1 969	-6 916	-5 445	1 471
Viiden tähden keskusta	-210	-579	-3 500	-3 500	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-30 485	-56 451	-48 300	-50 300	-2 000
Hiedanranta	0	-32	-200	-200	0
Viiden tähden keskusta	-2 180	-3 865	-7 200	-6 200	1 000
Joukkoliikennelautakunta	-5	-10	-500	-500	0
Konsernihallinto					
Konsernihallinto, muut	0	-88	0	0	0
Yhteiset erät	-87 110	-10 955	-88 881	-88 581	300
Liikelaitokset					
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-3 795	-295	-4 000	-4 000	0

LASKELMAOSA

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Korkotuotot ja -kulut	-3 168	-12 192	-2 581	-5 790	-3 209
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 882	-8 832	110 359	109 359	-1 000

TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestariohjelmaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Alla olevassa taulukossa esitetään kokonaisnäkyä vuoden 2024 talousarvion

toiminnan tavoitteiden (pois lukien liikelaitokset) etenemisestä tammi-elokuun aikana ja arvio niiden toteutumisesta vuoden loppuun mennessä.

Seuraavassa luvussa arvioidaan tarkemmin kaupunkitasoisten toiminnan tavoitteiden toteutumista. Lautakunnille

ja liikelaitokselle asetetuista tavoitteista raportoidaan tarkemmin niiden omilla osioissa. Tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksessä.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Toteuma	Lisätietoa toteumasta
1	1.-9. -luokkalaisten koulupäivän aikainen koettu hyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna (87,9 %)	+	Kasvatus- ja opetuslautakunta
2	Aikuisten päihteiden omakäytön koettu haittaavuus on vähentynyt vuoteen 2022 verrattuna (12,7 %)	?	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
3	Kaupunkitasoinen toimintamalli kaupunginosien kehittämiseksi ja alueiden eriytymisen ehkäisemiseksi on valmistunut	+	Asunto- ja kiinteistölautakunta
4	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
5	Tamperealaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt keskeisissä kohteissa ¹ edelliseen vuoteen verrattuna	+/-	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kasvatus- ja opetuslautakunta
6	5. ja 8. -luokkalaisten fyysinen toimintakyky on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kasvatus- ja opetuslautakunta
7	Oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomien, vailla ammatillista tutkintoa olevien perustutkinto-opiskelijoiden, negatiiviset eroamiset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
8	Pienten lasten tuen saatavuus on parantunut toimintakauteen 2022-2023 verrattuna	+/-	Kasvatus- ja opetuslautakunta
9	Tamperealaisten huoli rasismista ja suvaitsemattomuudesta on vähentynyt vuoteen 2021 verrattuna (ka 2,6)	?	Kaupunginhallitus
10	Lasten ja nuorten turvallisuudentunne esiopetuksesta toiselle asteelle on vahvistunut ja kiusaaminen vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
11	Laajan työttömyysasteen ² kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	+/-	Elinvoima- ja osaamislautakunta
12	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea ³ saa Tampereella keskimäärin vähintään 3000 henkilöä kuukaudessa	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
13	Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaista asuntoa toteutuu	+	Asunto- ja kiinteistölautakunta
14	Yhtiömuotoiseen asumiseen on asetettu haettavaksi avoimessa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä tontteja 100.000 kem ²	+	Asunto- ja kiinteistölautakunta
15	Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen ⁴	-	Asunto- ja kiinteistölautakunta, yhdyskuntalautakunta
16	Asunnottomuus kokonaisuutena sekä pitkäaikaisasunnottomuus ovat vähentyneet yhteistyössä sidosryhmien ⁵ kanssa edelliseen vuoteen verrattuna	?	Asunto- ja kiinteistölautakunta

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Toteuma	Lisätietoa toteumasta
17	Kokemus asuinalueen yhteisöllisyydestä ja auttamishalusta on vahvistunut vuoteen 2021 verrattuna (ka yhteisöllisyys 3,0 ja ka auttamishalu 2,4)	?	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
18	Osallistumismahdollisuuksien tunnettuus on kasvanut vuoteen 2022 verrattuna ja käyntimäärät osallistumislustoilla ⁶ ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
19	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ⁷ ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
20	Yleisarvosana Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
21	Aloittavien startup-yritysten määrä ja niiden henkilöstömäärä ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
22	Mielikuva Tampereen onnistumisesta innovaatioiden tukemisessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
23	80 % asemakaavoitetusta asuinkeuhkosalasta sijoittuu joukkoliikenneväyhykkeille ja aluekeskuksiin	+	Yhdyskuntalautakunta
24	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	+	Joukkoliikennelautakunta
25	Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen kulkutapaosuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	-	Yhdyskuntalautakunta
26	Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatko-osuuden rakentamispäätös on valmistunut päätöksentekoon	+	Yhdyskuntalautakunta
27	Kolme ehdotusta luonnonsuojelualueiksi on valmistunut päätöksentekoon ja luontotyyppien kartoitus on käynnistynyt vähintään kahdella Tampereen suuralueella	+	Yhdyskuntalautakunta
28	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakoulu-yhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut vuoteen 2022 verrattuna	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
29	Työllisyyskokeilun aikana työllistyneiden kokonaismäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
30	Ammatillisen tutkinnon ⁸ on suorittanut vähintään 3200 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia on suorittanut vähintään 1500 opiskelijaa.	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta
31	Keskustan kävijämäärä on kasvanut 5 % vuoteen 2023 verrattuna	?	Kaupunginhallitus
32	Tampere-Pirkkalan matkustajalentojen määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
33	Tampere on Suomen suosittuimmin opiskelukaupunki	+	Kaupunginhallitus
34	2., 7. ja 9-luokkalaisten oppimistulokset ⁹ ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna	+/-	Kasvatus- ja opetuslautakunta
35	Vihreän ja digitaalisen siirtymän investointien houkuttelua on tuettu toteuttamalla tärkeimpiä uusia energia-arkketuja koskeva mallinnus sekä edistämällä vihreän siruvalmistuksen alueellista sijoittumista.	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
36	Tilikauden tulos ilman satunnaisia eriä on enintään 18,4 milj. euroa alijäämäinen	-	Kaupunginhallitus
37	Investointien tulorahoitus-% ilman Tampereen Veden liiketoimintakaupan vaikutusta on 41	-	Kaupunginhallitus
38	Esihenkilöarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo on vähintään 3	?	Kaupunginhallitus
39	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus, kaikki lautakunnat

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Toteuma	Lisätietoa toteumasta
41	Hakijakokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
42	Kaupungin avointen tehtävien hakijamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
43	Kaupungin asiakkaista 57 % kokee, että palvelu ylittää odotukset ¹⁰	+	Kaupunginhallitus
44	Asiakkaalle arvoa tuottava asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 37 % kaupungin palveluja	+	Kaupunginhallitus
45	Hankintojen tuloksellisuutta kuvaava mittaristo on valmistunut	+	Kaupunginhallitus

¹ Liikunnan ohjauspalveluiden osallistujamäärät, liikuntapaikkojen kävijämäärät sekä nuorten digitaalisen alustan kävijämäärät ja Monitoimitalon ryhmiin ja toimintaan osallistujat.

² Laaja työttömyysaste pitää sisällään työttömät työnhakijat ja erilaisten työllisyyspalveluiden piirissä olevat henkilöt.

³ Työmarkkinatukea voi saada työttömyyden tai työllistymistä edistävän palvelun (mm. työnhaun tuki, osaamisen kehittäminen ja kuntoutus) perusteella. Kunta ei maksa työmarkkinatuen kuntaosuutta siltä ajalta, jolloin työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin.

⁴ Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen tavoite vuosille 2022-2025 keskimäärin 150 tonttia vuodessa.

⁵ Hyvinvointialue ja vuokra-asuntotoimijat

⁶ Tampere.fi-verkkosivujen ja Tampere.Finland-sovelluksen Osallistu ja vaikuta-osioiden yhteenlaskettu käyntimäärä

⁷ Särkänniemi, Nokia Arena, Tampere-talo, kirjastot, keskeiset museot, teatterit ja festivaalit

⁸ perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon

⁹ Äidinkieli

¹⁰ Mittaustavasta riippuen vaihtoehtoiset asiakaskokemusta mittaavat kysymykset ovat suositteluun tai onnistumiseen liittyviä: Kuinka todennäköisesti suosittelisit meiltä saamaasi palvelua ystävällesi? tai Kuinka onnistuimme tänään?

Kaupunkitasoiset toiminnan tavoitteet

Vuoden 2024 talousarviossa asetettiin 12 kaupunkitasoisista toiminnan tavoitetta. Maaliskuussa 2024 elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualue jakautui elinvoiman palvelualueeksi ja konsernihallintoon sijoittuneeseen kilpailukyky ja innovaatiot

-ryhmään. Uudistuksen myötä kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän tehtävälleen kohdistuvat tavoitteet siirtyivät osaksi kaupunkitasoisia tavoitteita (tavoitteet nro 19, 20, 22, 31 ja 33). Kaupunkitasoisten tavoitteiden määrä on 17. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
4	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	Hyte-kerroin kuvaa kunnan tekemän hyvinvointityön tilannetta. Hyte-kertoimen prosessi-indikaattoritiedot kertyvät osasta TEA-viisarikyselyn tuloksia. Hyte-kerroin tiedot tulevat vuoden 2024 lopulla. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
9	Tamperealaisten huoli rasismista ja suvaitsemattomuudesta on vähentynyt vuoteen 2021 verrattuna (ka 2,6)	Vertailutieto on saatavilla lokakuussa toteutettavan turvallisuuskyselyn jälkeen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
19	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ¹ ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Seurattavia kohteita ovat Särkänniemi, Nokia Arena, Tampere-talo, kirjastot, keskeiset museot, teatterit ja festivaalit. Kaupungin museoiden kävijämäärät (historialliset museot, Sara Hildenin taidemuseo, Tampereen taidemuseo ja Muumimuseo) kävijämäärät ovat tammi-elokuussa kasvaneet merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna (8/2024: 439 469, 8/2023: 347 913). Kirjastojen kävijämäärä on puolestaan laskenut (8/2024: 1 222 680, 8/2023: 1 475 869). Kaupungin ulkopuolisten kohteiden kävijämäärä saadaan vasta vuoden lopussa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
20	Yleisarvosana Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Kyselytutkimukset Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina toteutetaan vasta loppuvuodesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
22	Mielikuva Tampereen onnistumisesta innovaatioiden tukemisesta on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Kuntien Imago 2024 -tutkimusraportti valmistuu vasta loppuvuonna. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
31	Keskustan kävijämäärä on kasvanut 5 % vuoteen 2023 verrattuna	Vuodelta 2024 ei ole saatu vielä tarvittavaa kävijämäärädataa. Tietojen arvioidaan valmistuvan alkuvuodesta 2025 tilinpäätösraportointiin mennessä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
33	Tampere on Suomen suosituin opiskelukaupunki	Tampere on Suomen suosituin opiskelukaupunki (Opiskelukaupungit 2024 imago ja suositelluhalkkuus, Taloustutkimus Oy 16.4.2024). Tavoite toteutui.	+
36	Päivitetty talousarviotavoite (KV 19.2.24): Tilikauden tulos ilman satunnaisia eriä on 18,4 milj. euroa alijäämäinen (alkup. tavoite 12,9 milj. euroa)	Tilikauden tulosenuste ilman satunnaisia eriä on -62,6 milj. euroa, mikä on 44,2 milj. euroa sitovaa toiminnan tavoitetta heikompi. Toimintakate-ennuste on 41,6 milj. euroa budjetoitua heikompi. Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon nähden ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan 22,8 milj. euroa, konsernihallinnon 19,5 milj. euroa ja kasvatus- ja opetuslautakunnan 3,0 milj. euroa budjetoitua heikommat toimintakate-ennusteet. Suurimmat poikkeamat aiheutuvat suunniteltujen omaisuuden myyntien siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste on yhteensä 42,7 milj. euroa talousarviota pienempi. Lisäksi verotulojen ennuste on 4,5 milj. euroa budjetoitua heikompi. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
37	Päivitetty talousarviotavoite (KV 19.2.24): Investointien tulo-rahoitus-% ilman Tampereen Veden liiketoimintakaupan vaikutusta on 41 (alkup. tavoite 50)	Vuosikate-ennuste on 66,0 milj. euroa, mikä on 43,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Nettoinvestointien ennuste ilman Tampereen Veden yhtiöittämisen vaikutusta on 235,3 milj. euroa, mikä on 37,7 milj. euroa budjetoitua pienempi. Investointien tulo-rahoitusprosentiksi muodostuu 28,0 %. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
38	Esihenkilöarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo on vähintään 3	Esihenkilöarvioinnin kaupunkitasoiset tulokset saadaan kerran vuodessa. Vuoden 2024 arviointi toteutetaan syksyllä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
39	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työhyvinvointimatriisin tulos saadaan vasta vuoden 2024 lopussa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
41	Hakijakokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Koko vuoden 2024 hakijakokemuskyselyn tulokset saadaan 01/2025. Vuoden 2023 kyselyssä Tampereen kaupungin houkuttelevuus työnantajana oli 3,78 (323 vastaajaa, asteikko 1-5, 1=en ollenkaan houkuttelevana, 5=erittäin houkuttelevana). Vuoden 2024 tilanne 7/2024 on 3,63 (263 vastaajaa). Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
42	Kaupungin avointen tehtävien hakijamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Vuonna 2023 julkisessa haussa on ollut 1 756 tehtävää, joihin on tullut yhteensä 24 573 hakemusta (keskiarvo 14 hakemusta / avoin tehtävä). 1-7/2024 julkisessa haussa on ollut 1 168 tehtävää, joihin on tullut yhteensä 23 696 hakemusta (keskiarvo 20,29 hakijaa / tehtävä). Alkuvuonna ovat olleet haussa mm. kesätyö- ja kesäharjoittelupaikat sekä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen syksyllä alkavat tehtävät. Nämä haut keräävät aina paljon hakijoita. Keskiarvo tulee pienemään loppuvuotta kohden. Vuoden 2024 hakijamäärä saadaan selville 12/2024 jälkeen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
43	Kaupungin asiakkaista 57 % kokee, että palvelu ylittää odotukset ²	Raportointikaudella saatavien asiakaskokemuskyselytulosten perusteella lähes 27 000 vastaajaa eli 56,4 % kaikista vastaajista (noin 47 800 vastaajaa) kokee palvelun ylittäneen odotukset. Nyt raportoitavassa osuudessa on mukana asiakaskokemuskyselyjä 23 palvelun osalta (palveluun saattaa kohdistua useita eri toimintoihin liittyviä asiakaskokemuskyselyjä). Loppuvuoden osalta prosenttiosuuden voidaan ennakoita paranevan, koska myönteisten asiakaskokemusten määrä edelleen kasvaa ja tiettyjen kriittisempien arvioiden määrä ei enää tämän vuoden aikana lisääntynyt. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
44	Asiakkaalle arvoa tuottava asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 37 % kaupungin palveluja	Palvelutietovarantoon on palvelukanavistaan ilmoittanut 175 palvelua, joista 78 tarjoaa verkkoasiointikanavan. Näin ollen asiointi digitaalisessa kanavassa on tällä hetkellä mahdollista 45 % kaupungin palveluja. Tarkastelussa ovat sekä Tampereen kaupungin omistamat että valtakunnalliset verkkoasiointikanavat, joita kuntalainen käyttää asioidessaan kaupungin kanssa. Tavoite toteutui.	+
45	Hankintojen tuloksellisuutta kuvaava mittaristo on valmistunut	Hankintojen tuloksellisuusmittariston valmistelu on käynnissä ja mittaristo valmistuu loppuvuodesta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

¹ Särkänniemi, Nokia Arena, Tampere-talo, kirjastot, keskeiset museot, teatterit ja festivaalit

² Mittaustavasta riippuen vaihtoehtoiset asiakaskokemusta mittaavat kysymykset ovat suositteluun tai onnistumiseen liittyviä: Kuinka todennäköisesti suosittelisit meiltä saamaasi palvelua ystäväillesi? tai Kuinka onnistuimme tänään?

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot	19 382	31 360	25 505	26 755	1 250
Toimintamenot	-276 216	-399 095	-414 650	-418 935	-4 285
Toimintakate	-256 835	-367 735	-389 145	-392 180	-3 035
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Toimintatulot	8 634	14 582	11 928	12 228	300
Toimintamenot	-120 428	-174 158	-183 274	-183 578	-305
Toimintakate	-111 793	-159 576	-171 346	-171 351	-5
Perusopetus					
Toimintatulot	10 747	16 778	13 577	14 527	950
Toimintamenot	-155 789	-224 937	-231 377	-235 357	-3 980
Toimintakate	-145 041	-208 159	-217 799	-220 829	-3 030

Suurimmat poikkeamat:

- Henkilöstökulujen ylitys
- Työterveyspalvelujen ylitys

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tammi-lokuun toimintakate on 1,4 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen 1,7 milj. euron ylitys aiheutuu pääosin hankkeisiin saaduista tuista ja avustuksista sekä perusopetuksen myyntituotoista ja varhaiskasvatuksen maksutuotoista. Toimintakulut ovat toteutuneet 3,2 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä aiheutuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 3,0 milj. euroa budjetoitua heikompi. Palveluryhmissä on tehty toimenpiteitä ylityshkien hillitsemiseksi. Toimenpiteitä toteutetaan pääosin syyslukukaudesta lähtien ja ne on huomioitu elokuun ennusteessa.

Toimintatuottojen ennuste on 1,3 milj. euroa budjetoitua parempi perusopetuksen myyntituottojen, varhaiskasvatuksen maksutuottojen kertymän ja perusope-

tuksen avustusten vuoksi. Toimintakulujen ennuste on 4,3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, mikä aiheutuu pääosin henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen ylityksistä. Henkilöstökulujen ylitysenneuste aiheutuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen kasvusta ja suurista sijaiskustannuksista. Palvelujen ostojen ylitys johtuu työterveyspalvelujen, palvelusetelipäivähoidon, esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausten ja ateriapalvelujen kustannuksista. Kiinteähintaisen hinnoittelukokeilun päätyttyä työterveyden laskutus perustuu jatkossa suoriteperustaiseen hintaan, mikä on nostanut työterveyden kuluja. Lisäksi vuokratulot ylittivät ict-leasingvuokrien kasvusta johtuen. Vastaavasti yksityisen hoidon tuen ja kotihoidontuen avustusten ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempinä. Alitus johtuu kotihoidon tuella olevien lasten vähentymisestä. Syntyneet ikäluokat ovat pienempiä ja varhaiskasvatukseen siirrytään entistä aikaisemmin. Kaluston ostojen ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempänä sopeuttamistoi-

menpiteistä ja investointien viivästyemisestä johtuen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-elokuussa 1,5 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempana lakisääteisen kotihoidon tuen toteumasta johtuen. Tilinpäätösennusteen toimintakate on muutetun talousarvion mukainen. Toimintatuottojen ennuste on 0,3 milj. euroa budjetoitua parempi maksutuottojen hyvästä kertymästä johtuen. Toimintakulujen ylitysenneuste on 0,3 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Henkilöstökulujen ylitykseen vaikuttaa palvelutarpeen kasvu ja suuret sijaiskulut. Ylityksen hillitsemiseksi on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, joka sisältämiä toimenpiteitä ovat esimerkiksi avustajaresurssin supistaminen, loma-aikojen toiminnan supistaminen ja keskittäminen, Ojalan uuden päiväkodin käynnistäminen osittaisena ja lomien ja palkattomien vapaiden tarkempi kohdentaminen. Lisäksi neljä erityisopettajavakanssia ei syksyn osalta

täytetä ja avointa varhaiskasvatusta su-
pistetaan. Palvelujen ostojen ylitys johtuu
työterveyspalvelujen kustannuksista, pal-
velusetelipäivähoidon laajentumisesta ja
palvelusetelin indeksikorotuksesta sekä
ateriapalvelujen ostoista. Lisäksi ICT-lait-
teiden leasingvuorien ennustetaan ylitty-
vän. Vastaavasti kalusto ja tarvikkehankin-
tojen sekä kotihoidon tuen ja yksityisen
hoidon tuen avustusten ennustetaan
alittuvan. Kotihoidon tuella olevat lapset
vähenevät, koska syntyneet ikäluokat ovat
pienempiä ja varhaiskasvatukseen siirry-
tään entistä aikaisemmin.

Perusopetuksen toimintakate on toteu-
tunut 2,9 milj. euroa ajankohdan muutet-
tua talousarviota heikompana, mikä johtuu
pääosin henkilöstökulujen toteumasta.

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan
3,0 milj. euroa budjetoitua heikompana.
Perusopetus on laatinut sopeuttamistoi-
menpiteitä, joilla tavoitellaan yhteensä 2,2
milj. euron säästöjä. Säästötoimenpiteistä
1,4 milj. euroa kohdistuu henkilöstöku-
luihin, joka kattaa puolet tämän vuoden
ylityspaineesta. Toimenpiteitä toteute-
taan pääosin syyslukukaudesta lähtien.
Toimintatuottojen ennuste on 1,0 milj.
euroa vuosisuunnitelmaa parempi, mikä
johtuu sijoitettujen lasten laskutuksesta
ja muusta ulkopaikkakuntalaskutuksesta
sekä perusopetuksen kotikuntakorvaus-
tulojen muutoksesta. Toimintakulujen
ylitysennuste on 4,0 milj. euroa. Suurim-
mat ylitykset ovat henkilöstökuluissa ja
palvelujen ostoissa. Henkilöstökulujen

ylitykseen vaikuttaa palvelutarpeen kasvu
mm. kesäkerhoissa ja valmistavassa ope-
tuksessa sekä suuret sijaiskulut. Säästö-
toimenpiteet on huomioitu ennusteessa.
Palvelujen ostojen ylitysennuste johtuu
mm. kotikuntakorvausmenojen muutok-
sesta sekä työterveyspalvelujen, koneiden
ja kaluston kunnossapidon ja ateriapal-
velujen ostoista. Kiinteähintaisen hin-
noittelukokeilun päätyttyä työterveyden
laskutus perustuu jatkossa suoriteperus-
taiseen hintaan, mikä on nostanut työ-
terveyden kuluja. Lisäksi leasingvuokrien
ennustetaan ylittyvän. Kaluston ostojen
alitusennuste aiheutuu Härmälän koulun
investoinnin viivästyisestä ja tehtävistä
sopeuttamistoinenpiteistä.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Bruttoinvestoinnit	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065	731
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065	731

Kasvatus- ja opetuslautakunnan inves-
tointeja on toteutunut tammi-elokuussa
1,3 milj. euroa. Investointien toteuma-aste
on 33 %. Investointien valmistuminen pai-
nottuu loppuvuoteen.

Investointiennuste on 3,1 milj. euroa,
mikä alittaa budjetin 0,7 milj. eurolla.
Alitus aiheutuu Härmälän koulun valmis-
tämisen viivästyisestä ja ensikertaisen
kalustamisen siirtymisestä vuodelle 2025.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa 7

sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
1	1.-9. -luokkalaisten koulupäivän aikainen koettu hyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna (87,9 %)	Tamperealaisista oppilaista 89 % ilmoitti kokevansa olonsa hyväksi koulussa. Tavoite toteutui.	+
5	Tamperealaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt keskeisissä kohteissa ¹ edelliseen vuoteen verrattuna	Liikuntapalvelujen ohjatuista ryhmistä nuorten treeneissä kävijämäärät nousivat 26 %, perheliikunnan kävijämäärissä nousua oli peräti 44 % ja ikäihmisten liikuntaryhmissä 2 %. Perheliikunnassa on lisätty ryhmiä sekä tapahtumia palautteiden perusteella. Nuorisopalveluiden liikuntamotivaattorin ryhmiin osallistuminen väheni 28 %, mikä johtuu työntekijän pitkästä poissaolosta. Liikuntamotivaattoritoimintaan ei ole pystytty resursoimaan sijaisjärjestelyä. Uimahallien kävijämäärät nousivat 12 % ja maauimalan 13 %. Uusi kausihinnottelu sekä 65+ ikäryhmän maksuton päiväaikainen käyttö on lisännyt kävijämääriä. Nuorten digitaalisen alustan (Discord) -osallistujamäärät pysyivät lähes samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna, ja monitoimitalon osallistujamäärässä oli 11 % lasku. Monitoimitalon kävijämäärän lasku selittyy normaalilla kausivaihtelulla. Tapahtumia ollut kuluneena vuonna hieman vähemmän, mutta syksyn kuluessa niitä tulee taas enemmän. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
6	5. ja 8. -luokkalaisten fyysinen toimintakyky on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	Fyysistä toimintakykyä mittaavat arvioinnit toteutetaan syksyllä 2024. Tulokset ovat käytettävissä vuodenvaihteessa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
8	Pienten lasten tuen saatavuus on parantunut toimintakauteen 2022-2023 verrattuna	Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrä (keväällä 2023 54, elokuussa 2024 66 erityisopettajaa) ja ryhmäkoon pienennysten määrä on kasvanut (2022-2023 27, elokuussa 2024 67 lasta). Avustajien määrä on kuitenkin vähentynyt (huhtikuussa 2023 269, elokuussa 2024 149 avustajaa), tätä kompensoi ryhmäkoon pienennysten kasvu. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
10	Lasten ja nuorten turvallisuudentunne esiopetuksesta toiselle asteelle on vahvistunut ja kiusaaminen vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Esiopetuksen osalta tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida, sillä kysely toteutetaan loppuvuodesta 2024. Perusopetuksen 1.-6. -vuosiluokkien oppilaista 4,4 % ilmoitti kokevansa olonsa turvattomaksi vuonna 2024 (2023: 4,2 %). 7.-9. vuosiluokkien oppilaista vastaavasti puolestaan 7,8 % ilmoitti kokevansa olonsa koulussa turvattomaksi (2023: 8 %). Ammatillisessa koulutuksessa kiusaamista on kokenut 7 % valmistuvien ja 2 % aloittaneiden kyselyyn vastanneista (2023: 6 % valmistuneista ja 2 % aloittaneista). Lukiokoulutuksen valmistuvien ja lukion aloittaneiden osalta kiusaamisen kokemus on lisääntynyt tammikuussa 2024 tehdyn kyselyn mukaan. Aloittavista kiusaamista oli kokenut melko tai erittäin paljon 4,2 % (2023: 1,2 %). Valmistuvista kiusaamista oli melko tai erittäin paljon kokenut kyselyn mukaan 4,6 % (2023: 1,7 %). Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
34	2., 7. ja 9-luokkalaisten oppimistulokset ² ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna	Perusopetuksen oppimistuloksia tarkastelevaa lukutaitoa mittaavan heikon lukutaidon tuloksen saaneiden oppilaiden %-osuus laski 2. luokkalaisten osalta (2023: 26%, 2024: 23%), mutta kasvoi 7. luokkalaisten (2023: 16%, 2024: 24%) ja 9. luokkalaisten osalta (2023: 15%, 2024: 25%). Vertailtaessa peräkkäisiä vuosia on hyvä huomioida, että arvioinnin tekevät ikäluokat vaihtuvat. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

¹ Liikunnan ohjauspalveluiden osallistujamäärät, liikuntapaikkojen kävijämäärät sekä nuorten digitaalisen alustan kävijämäärät ja Monitoimitalon ryhmiin ja toimintaan osallistujat.

² Äidinkieli

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot	13 162	19 810	16 954	19 054	2 100
Toimintamenot	-87 216	-121 682	-133 054	-134 054	-1 000
Toimintakate	-74 054	-101 872	-116 100	-115 000	1 100
Kulttuuri					
Toimintatulot	8 560	12 383	10 035	12 235	2 200
Toimintamenot	-50 137	-73 187	-75 939	-77 039	-1 100
Toimintakate	-41 577	-60 804	-65 904	-64 804	1 100
Liikunta ja nuoriso					
Toimintatulot	4 602	7 427	6 919	6 819	-100
Toimintamenot	-37 079	-48 495	-57 115	-57 015	100
Toimintakate	-32 477	-41 068	-50 196	-50 196	0

Suurimmat poikkeamat:

- Historiallisten museoiden hyvä tulokertymä

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tammi-elokuun toimintakate on 2,6 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi. Toimintatuottojen 1,9 milj. euron ylitys aiheutuu pääosin kulttuurin myynti- ja maksutuotoista. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa budjetoitua pienempinä, mikä aiheutuu henkilöstökulujen säästöistä.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennuste on 2,1 milj. euroa budjetoitua parempi, mikä johtuu pääosin historiallisten museoiden maksu- ja myyntituotoista. Toimintakulujen ennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, mikä aiheutuu etenkin historiallisten museoiden näyt-

telyihin ja tapahtumiin liittyvistä hankinnoista.

Kulttuurin palveluryhmän toimintakate tammi-elokuussa on 1,9 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi. Toteumasta puuttuu vielä kesäkauden museokorttitilitykset, jotka tulevat vasta syyskuussa. Toteumaan vaikuttaa myös lautakunnan yhteisten palvelujen säästöt. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän 2,2 milj. euroa, mikä johtuu historiallisten museoiden kävijämäärien kasvun mukanaan tuomista myynti- ja maksutuotoista. Museoiden kävijämäärät ovat olleet kesä kautena jälleen ennätyselliset. Manse-rock-näyttely Vapriikissa ja Hyper Treen taidemuseolla ovat saavuttaneet suuren suosion. Toimintakulujen ennuste on 1,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Henkilöstökuluissa ennustetaan säästöä,

mutta palvelujen ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa on ylityspainetta. Ennustetut ylitykset liittyvät ennen kaikkea museon näyttelyiden aiheuttamiin hankintoihin. Lisäksi konservatoriotalon vuokrat ylittyvät, mutta vastaava summa säästyy avustuksista, jonne se oli budjetoitu.

Liikunta ja nuoriso palveluryhmän toimintakate on toteutunut 0,6 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempana. Toteumaan vaikuttaa lautakunnan yhteisten palvelujen säästöt. Toimintakate-ennuste on budjetoidun mukainen. Toimintatuottojen ennuste on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, mikä johtuu uimahallimaksujen uudistuksesta. Toimintakulujen ennustetaan alittuvan 0,1 milj. euroa johtuen etenkin liikunnan rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluista.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Bruttoinvestoinnit	-12 527	-9 219	-17 635	-16 494	1 141
Rahoitusosuudet	0	33	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-12 527	-9 185	-17 635	-16 494	1 141

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointeja on toteutunut tammi-elokuussa 12,5 milj. euroa. Investointien toteumaaste on 71 %. Lautakunnan talousarvion suurimpia investointeja olivat Tampereen teatterin investointiavustus ja Lielahden kentät ja tekojää.

Investointiennuste on 16,5 milj. euroa, mikä on 1,1 milj. euroa muutettua talous-

arviota vähemmän. Alitus aiheutuu mm. Kaupin urheilupuiston, Kaukajärvi-Kisapirtti -reittien, Lielahden tekojään toisen vaiheen, Kaupin jalkapallokatsomon ja huoltorakennuksen sekä Kalevan liikuntapuiston huoltorakennuksen investointien siirtymisestä osittain vuodelle 2025.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa 8 sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
2	Aikuisten päihteiden omakäytön koettu haittaavuus on vähentynyt vuoteen 2022 verrattuna (12,7 %)	Tavoitetta kuvaavat tiedot saadaan kyselystä, joka toteutetaan loppuvuodesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
5	Tamperelaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt keskeisissä kohteissa ¹ edelliseen vuoteen verrattuna	Liikuntapalvelujen ohjatuista ryhmistä nuorten treeneissä kävijämäärät nousivat 26 %, perheliikunnan kävijämäärissä nousua oli peräti 44 % ja ikäihmisten liikuntaryhmissä 2 %. Perheliikunnassa on lisätty ryhmiä sekä tapahtumia palautteiden perusteella. Nuorisopalveluiden liikuntamotivaattorin ryhmiin osallistuminen väheni 28 %, mikä johtuu työntekijän pitkästä poissaolosta. Liikuntamotivaattoritoimintaan ei ole pystytty resursoimaan sijaisjärjestelyä. Uimahallien kävijämäärät nousivat 12 % ja maauimalan 13 %. Uusi kausihinnointi sekä 65+ ikäryhmän maksuton päiväaikainen käyttö on lisännyt kävijämääriä. Nuorten digitaalisen alustan (Discord) -osallistujamäärät pysyivät lähes samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna, ja monitoimitalon osallistujamäärässä oli 11 % lasku. Monitoimitalon kävijämäärän lasku selittyy normaalilla kausivaihtelulla. Tapahtumia ollut kuluneena vuonna hieman vähemmän, mutta syksyn kuluessa niitä tulee taas enemmän. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
10	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne esiopetuksesta toiselle asteelle on vahvistunut ja kiusaaminen vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Esiopetuksen osalta tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida, sillä kysely toteutetaan loppuvuodesta 2024. Perusopetuksen 1.-6. -vuosiluokkien oppilaista 4,4 % ilmoitti kokevansa olonsa turvattomaksi vuonna 2024 (2023: 4,2 %). 7.-9. vuosiluokkien oppilaista vastaavasti puolestaan 7,8 % ilmoitti kokevansa olonsa koulussa turvattomaksi (2023: 8 %). Ammatillisessa koulutuksessa kiusaamista on kokenut 7 % valmistuvien ja 2 % aloittaneiden kyselyyn vastanneista (2023: 6 % valmistuneista ja 2 % aloittaneista). Lukio-opetuksen valmistuvien ja lukion aloittaneiden osalta kiusaamisen kokemus on lisääntynyt tammikuussa 2024 tehdyn kyselyn mukaan. Aloittavista kiusaamista oli kokenut melko tai erittäin paljon 4,2 % (2023: 1,2 %). Valmistuvista kiusaamista oli melko tai erittäin paljon kokenut kyselyn mukaan 4,6 % (2023: 1,7 %). Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
17	Kokemus asuinalueen yhteisöllisyydestä ja auttamishalusta on vahvistunut vuoteen 2021 verrattuna (ka yhteisöllisyys 3,0 ja ka auttamishalu 2,4)	Tiedot turvallisuuskyselystä saadaan vasta marras-joulukuussa 2024. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
18	Osallistumismahdollisuuksien tunnettuus on kasvanut vuoteen 2022 verrattuna ja käyntimäärät osallistumislustoilla ² ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Tieto osallistumismahdollisuuksien tunnettuuden muutoksesta saadaan vasta syksyllä 2024 toteutettavasta osallisuuskyselystä. Tampere.fi -verkkosivujen ja Tampere-Finland sovelluksen osallistu ja vaikuta -osoiden yhteenlasketut käyntimäärät ovat vähentyneet tammi-elokuussa 2024 (68 985 käyntiä) edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna (82 982 käyntiä). Tampere.fi -verkkosivujen käyntimäärät ovat kasvaneet, mutta Tampere-Finland sovelluksessa vastaavasti kävijämäärät ovat laskeneet merkittävästi. Kyselyitä on ollut alustalla jonkin verran vähemmän, mutta ensisijaisesti laskun arvioidaan johtuvan muutoksesta sovelluksen rakenteessa, jossa pääsy osallistumisen osioihin on siirtynyt pois etusivulta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
19	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ³ ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Seurattavia kohteita ovat Särkänniemi, Nokia Arena, Tampere-talo, kirjastot, keskeiset museot, teatterit ja festivaalit. Kaupungin museoiden kävijämäärät (historialliset museot, Sara Hildenin taidemuseo, Tampereen taidemuseo ja Muumimuseo) kävijämäärät ovat tammi-elokuussa kasvaneet merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna (8/2024: 439 469, 8/2023: 347 913). Kirjastojen kävijämäärä on puolestaan laskenut (8/2024: 1 222 680, 8/2023: 1 475 869). Kaupungin ulkopuolisten kohteiden kävijämäärä saadaan vasta vuoden lopussa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
20	Yleisarvosana Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Kyselytutkimukset Tampereesta tapahtumia ja kulttuuria tukevana ja edistävänä kaupunkina toteutetaan vasta loppuvuodesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

¹ Liikunnan ohjauspalveluiden osallistujamäärät, liikuntapaikkojen kävijämäärät sekä nuorten digitaalisen alustan kävijämäärät ja Monitoimitalon ryhmiin ja toimintaan osallistujat.

² Tampere.fi-verkkosivujen ja Tampere.Finland-sovelluksen Osallistu ja vaikuta-osoiden yhteenlaskettu käyntimäärä

³ Särkänniemi, Nokia Arena, Tampere-talo, kirjastot, keskeiset museot, teatterit ja festivaalit

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot	79 078	121 762	122 331	120 531	-1 801
Toimintamenot	-137 137	-211 163	-223 206	-218 891	4 315
Toimintakate	-58 060	-89 401	-100 875	-98 360	2 515
Ammatillinen koulutus					
Toimintatulot	72 412	108 487	109 116	109 121	5
Toimintamenot	-69 646	-103 690	-109 905	-107 597	2 308
Toimintakate	2 766	4 797	-789	1 524	2 313
Lukiokoulutus					
Toimintatulot	1 283	1 657	1 847	1 847	0
Toimintamenot	-24 639	-34 890	-40 227	-40 227	0
Toimintakate	-23 356	-33 233	-38 380	-38 380	0
Työllisyys- ja kasvupalvelut					
Toimintatulot	5 338	10 764	11 326	9 520	-1 806
Toimintamenot	-37 726	-57 587	-64 896	-62 889	2 007
Toimintakate	-32 387	-46 823	-53 570	-53 369	201
Elinkeinopalvelut					
Toimintatulot	1	10	0	0	0
Toimintamenot	-4 109	-5 165	-7 163	-7 163	0
Toimintakate	-4 108	-5 155	-7 163	-7 163	0
Vetovoima ja edunvalvonta					
Toimintatulot	1	618	0	0	0
Toimintamenot	-585	-5 739	-584	-584	0
Toimintakate	-584	-5 121	-584	-584	0
Strateginen hankekehitys					
Toimintatulot	42	226	42	42	0
Toimintamenot	-433	-4 092	-431	-431	0
Toimintakate	-390	-3 867	-389	-389	0

Suurimmat poikkeamat:

- Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöksen tulosenneuste on 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi ja lähes alkuperäisen talousarvion mukainen.
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste on 26,4 milj. euroa ja se ylittää muutetun talousarvion 1,9 milj. eurolla.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-elokuussa 10,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 2,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä ja toimintakulut 12,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Toimintatuotoissa tuet ja avustukset sekä myyntituotot ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä. Toimintakulujen osalta suurimmat poikkeamat koh-

distuvat etenkin henkilöstömenoihin ja palvelujen ostoihin. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 7,4 milj. euroa ja palvelujen ostot 4,4 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempänä. Avustukset ovat toteutuneet 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina, ylityksen kohdistuessa työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Tilinpäätösennusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 2,5 milj.

euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,8 milj. euroa suunniteltua huonompana ja toimintakulujen 4,3 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Lautakuntatasolla henkilöstökulujen ennuste alittaa suunnitellun 3,7 milj. euroa. Palveluryhmätasolla henkilöstökulujen ennusteeseen sisältyy alitusta etenkin Työllisyys- ja kasvupalveluissa sekä Tredussa. Palvelujen ostojen ennuste alittaa muutetun talousarvion 1,2 milj. euroa ja vuokrakulujen ennuste 0,7 milj. euroa. Avustusten ennuste on 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi.

Ammatillisen koulutuksen tammi-elokuun toteutunut tilikauden tulos oli 1,8 milj. euroa, joka on 3,6 milj. euroa kauden muutettua talousarviota parempi. Ammatillisen koulutuksen palveluryhmän osalta henkilöstökulujen toteuma alittaa kauden muutetun talousarvion 3,6 milj. euroa. Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Tilinpäätösennuste on lähes alkuperäisen talousarvion mukainen ja 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Lukiokoulutuksen toimintakate toteutui tammi-elokuussa -23,4 milj. eurona, joka on 2,4 milj. euroa kauden suunnitelmalla pienempi. Toimintatuotot toteutuivat lähes suunnitellusti. Henkilöstökulut toteutuvat 0,9 milj. euroa suunniteltua pienempinä mm. projektien ja verkko-kurssien palkkakustannusten toteumasta

sekä palkanosien maksujen toteutuessa myöhempinä kausina. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteuma oli 1,2 milj. euroa suunniteltua pienempi. Suurin osa johtuu oppivelvollisten materiaalihankintojen toteutumisesta epätasaisesti vuoden aikana. Toimintakatteen ennuste on budjetoidun mukainen.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tammi-elokuun toimintakate toteutui 3,5 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 2,2 milj. euroa suunniteltua pienempinä, josta tuet ja avustukset ovat 1,2 milj. euroa ja myyntituotot 1,0 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 5,7 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulut toteutuivat 3,0 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Kaikki suunnitellut rekrytoinnit eivät ole vielä toteutuneet ja osaan projekteista, joihin oli varauduttu, ei tulla saamaan rahoitusta. Lisäksi palkkatukien henkilöstömenoihin vaikuttaa vielä kesällä 2023 voimaan tullut palkkatuki uudistus. Palvelujen ostot toteutuivat 2,8 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Tämä johtuu mahdollisimman täysimääräisestä valtion työllisyysmäärärahojen käytöstä hankinnoissa. Avustukset toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua suurempana työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksen takia. Kasvava työttömyys vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden toimintakatteen ennuste on 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Avustuksiin

sisältyvä työmarkkinatuen kuntaosuus on tämän hetken arvion mukaan toteutumassa 1,9 milj. euroa yli budjetoidun 26,4 milj. eurona. Vastaanottokeskuksen tulojen ennuste on 2,1 milj. euroa ja menojen ennuste on 2,0 milj. euroa budjetoitua pienempi johtuen toiminnan päättymisestä 31.7.2024.

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän tammi-elokuun toimintakate on toteutunut 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana AV-alan tuotantokannustimien maksun painottuessa loppu vuoteen. Ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Palveluryhmään sisältyi Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma tammi-helmikuun ajan ja sen osalta toimintakatteen ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Vetovoima ja edunvalvonta sekä Strateginen hankekehitys -palveluryhmät siirtyivät konsernihallintoon 1.3.2024 alkaen. Molempien toimintakatteen tilinpäätösennuste on muutetun talousarvion mukainen. Palveluryhmien kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena Kehitysohjelmat-osiossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-269	-719	-606	-645	-39
Ammatillinen koulutus					
Bruttoinvestoinnit	-945	-1 699	-2 000	-2 000	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	65	90	0	65	65

Elinvoima- ja osaamislautakunnan muutettuun talousarvioon sisältyy nettoinvestointeja yhteensä 2,6 milj. euroa. Investoinnit koostuvat erikseen sitovista ammatillisen koulutuksen investoinneista sekä lukiokoulutuksen ensikertaisesta kalustamisesta.

Investointeja on tammi-elokuussa toteutettu 1,2 milj. eurolla kohdistuen suurimmalta osin Ammatillisen koulutuksen

palveluryhmään. Ammatillisen koulutuksen investointisuunnitelma sisältää 2,0 milj. euron kone- ja laitehankinnat.

Lukiokoulutuksen suunnitellut investoinnit 0,6 milj. euroa liittyvät Pyynikintie 2:n remontoitujen tilojen ensikertaiseen kalustamiseen ja Klassillisen lukion kuntosalin kalustukseen. Pyynikintie 2:n ensikertaiseen kalustamiseen uudelleen budjetoiitiin 0,5 milj. euroa vuodelta 2023.

Investointien tilinpäätösennuste on 2,6 milj. euroa, joka on 39 te muutettua talousarviota enemmän. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus ennustavat suunnitelman mukaista toteumaa. Ero johtuu Työllisyys- ja kasvupalvelujen projektilta kirjautuvasta investointimenosta, jota ei ole huomioitu talousarviossa.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle asetettiin vuoden 2024 talousarviossa 16 sitovaa toiminnan tavoitetta. Maaliskuussa 2024 elinvoiman ja kilpailukyyn palvelu-

alue jakautui elinvoiman palvelualueeksi ja konsernihallintoon sijoittuneeseen kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmään. Uudistuksen myötä kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän tehtäväalaan kohdistuvat tavoitteet siirtyivät elinvoima- ja osaamis-

lautakunnalta osaksi kaupunkitasoisia tavoitteita (tavoitteet nro 19, 20, 22, 31 ja 33). Elinvoima- ja osaamislautakunnalle kohdistuvien tavoitteiden määrä on nyt 11. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
7	Oppivelvollisuuden piiriin kuulumatottomien, vailla ammatillista tutkintoa olevien perustutkinto-opiskelijoiden, negatiiviset eroamiset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna	Negatiivisen syyn vuoksi eronneita oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomia opiskelijoita oli 1-8/2024 yhteensä 457 ja vastaavalla ajanjaksolla viime vuonna 439. Pohjakoulutustiedon siirtymisen tekninen ratkaisu hakeutumisjärjestelmästä opiskelijahallintojärjestelmään on kuitenkin kesken. Tästä johtuen tietoa ei ole vielä kattavasti saatavissa kaikkien opiskelijoiden osalta, eli mittari ei ole raportointihetkellä täysin luotettava. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
10	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne esiopetuksesta toiselle asteelle on vahvistunut ja kiusaaminen vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna	Esiopetuksen osalta tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida, sillä kysely toteutetaan loppuvuodesta 2024. Perusopetuksen 1.-6. -vuosiluokkien oppilaista 4,4 % ilmoitti kokevansa olonsa turvattomaksi vuonna 2024 (2023: 4,2 %). 7.-9. vuosiluokkien oppilaista vastaavasti puolestaan 7,8 % ilmoitti kokevansa olonsa koulussa turvattomaksi (2023: 8 %). Ammatillisessa koulutuksessa kiusaamista on kokenut 7 % valmistuvien ja 2 % aloittaneiden kyselyyn vastanneista (2023: 6 % valmistuneista ja 2 % aloittaneista). Lukiokoulutuksen valmistuvien ja lukion aloittaneiden osalta kiusaamisen kokemus on lisääntynyt tammikuussa 2024 tehdyn kyselyn mukaan. Aloitettavista kiusaamista oli kokenut melko tai erittäin paljon 4,2 % (2023: 1,2 %). Valmistuvista kiusaamista oli melko tai erittäin paljon kokenut kyselyn mukaan 4,6 % (2023: 1,7 %). Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
11	Laajan työttömyysasteen ¹ kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	Nuorten laaja työttömyysaste nousi Tampereella 2,1 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen verrattuna elokuussa 2024. Viidessä muussa suuressa kaupungissa nuorten laaja työttömyysaste nousi keskimäärin 1,78 prosenttiyksikköä. Nuorten laajan työttömyysasteen taso vaihtelee C6-kaupungeissa melko paljon (13,7 % - 19,7 %) Tampereen sijoituessa 17,3 %:lla lähes keskiarvoon. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste väheni vuoden takaiseen verrattuna Tampereella 1,6 prosenttiyksikköä. Muissa kuutoskaupungeissa ulkomaalaisten laaja työttömyysaste väheni keskimäärin 0,48 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste on pääkaupunkiseudulla selvästi matalampi kuin muissa kuutoskaupungeissa. Tyypillisesti nuorten ja ulkomaalaistaustaisten työllisyystilanne reagoi ensimmäisenä suhdannevaihteluihin. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
12	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea ² saa Tampereella keskimäärin vähintään 3000 henkilöä kuukaudessa	Kela maksoi tammi-elokuussa 2024 työmarkkinatukea aktiivitoimenpiteen ajalta keskimäärin 3743 asiakkaalle. Työllisyyskokeilun aktiivointiaste on laskenut 4,3 prosenttiyksikköä vuoden takaisesta ollen elokuun lopussa 32,3 %. Työttömyyden kasvaessa aktiivointiaste laskee. Valtion työllisyysmäärärahat ovat lisäksi merkittävästi vähentyneet alkuvuoteen verrattuna. Aktiivointiaste on kuitenkin korkea suhteessa muihin suuriin kaupunkiin. Työllisyyskokeilun työttömien ja lomautettujen asiakkaiden määrä on noussut 2477 asiakkaalla elokuusta 2023. Työmarkkinatukea työttömyyden takia saavien määrä on noussut Tampereella 445 asiakkaalla. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
21	Aloittavien startup-yritysten määrä ja niiden henkilöstömäärä ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Startup-selvitys 2024 valmistuu marraskuussa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
28	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakouluyh-teisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut vuoteen 2022 verrattuna	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät Tampereen korkeakouluyh-teisön jatkavat kasvuaan. Vuonna 2022 syyslukukaudella alkaviin koulutus-ohjelmiin hakijoita oli 8 741 ja vuonna 2024 hakijoita oli 21 244. Vuosien 2022 ja 2024 välillä lisäys on 143 % (12 503 hakijaa). Tavoite toteutui.	+

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
29	Työllisyyskokeilun aikana työllistyneiden kokonaismäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Tammi-elokuussa työllistymisiä kirjattiin vuonna 2023 yhteensä 6189 ja vuonna 2024 kaikkiaan 6392. (+203). Huomioiden yleinen taloustilanne voidaan tulosta pitää hyvänä. Työllisyyskokeilun työttömien ja lomautettujen asiakkaiden määrä kokeilussa on noussut 23,9 prosentilla (2477 asiakasta) elokuusta 2023. Työttömiä työnhakijoita siirtyy kuntakokeiluun TE-toimistosta esimerkiksi työttömyyden pitkittyessä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
30	Ammatillisen tutkinnon ³ on suorittanut vähintään 3200 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia on suorittanut vähintään 1500 opiskelijaa	Ammatillisen tutkinnon on suorittanut ajalla 1-8/2024 2321 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia 591 opiskelijaa. Arvion mukaan ammatillisen tutkinnon tulee suorittamaan noin 3100 opiskelijaa ja tutkinnon osia tai sitä pienempiä kokonaisuuksia noin 1100 opiskelijaa. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
32	Tampere-Pirkkalan matkustajalentojen määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Matkustajalentojen kokonaismäärää koskevia tietoja vuodelta 2024 ei ole vielä saatavilla. Tavoitteen toteumista ei voida vielä arvioida.	?
35	Vihreän ja digitaalisen siirtymän investointien houkuttelua on tuettu toteuttamalla tärkeimpiä uusia energia-arkivetjuja koskeva mallinnus sekä edistämällä vihreän siruvalmistuksen alueellista sijoittumista	Pilottilinjan rahoitus on varmistunut ja Siru-ohjelma etenee suunnitellusti. Energia-arkivetjujen mallinnus on käynnistynyt suunnitellusti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

¹ Laaja työttömyysaste pitää sisällään työttömät työnhakijat ja erilaisten työllisyyspalveluiden piirissä olevat henkilöt.

² Työmarkkinatukea voi saada työttömyyden tai työllistymistä edistävän palvelun (mm. työnhaun tuki, osaamisen kehittäminen ja kuntoutus) perusteella. Kunta ei maksa työmarkkinatuen kuntaosuutta siltä ajalta, jolloin työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin.

³ perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon

ASUNTO- JA KIINTEISTÖLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliittika					
Toimintatulot	177 002	242 546	281 741	261 052	-20 689
Toimintamenot	-57 727	-85 714	-93 781	-95 902	-2 121
Toimintakate	119 275	156 832	187 960	165 150	-22 810

Suurimmat poikkeamat:

- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 3,7 milj. euroa suunniteltua enemmän.
- Pysyvien vastaavien myyntivoittoja (netto) ennustetaan kertyvän 23,3 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakate toteuma on elokuun lopun tilanteessa 119,3 milj. euroa ja se on 6,0 milj. euroa kauden muutettua talousarviota huonompi. Toimintatuotot 177,0 milj. euroa, ovat 10,8 milj. euroa vähemmän kuin kauden budjetti. Toimintakulut 57,7 milj. euroa, ovat toteutuneet 4,8 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä. Toimintatuottojen pienempää toteumaa selittää erityisesti pysyvien vastaavien myyntivoittojen suunniteltua pienempi

toteuma sekä vuokratuottojen suunniteltua pienempi toteuma.

Tilinpäätösennusteen toimintakate 165,2 milj. euroa, on 22,8 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Toimintatuottojen ennustaan alittuvan yhteensä 20,7 milj. euroa. Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutuvan 16,4 milj. euroa, joka on 3,7 milj. euroa budjetoitua enemmän. Maankäyttösopimuskorvaukset tuloutuvat yhdyskuntarakentamisen toteutumisen suhteessa. Vuokratuottojen ennuste on 231,2 milj. euroa ja ne ovat toteutumassa 3,9 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Vuokratuotot pienenevät sekä maa- ja vesialueiden että tilavuokrien osalta. Maa- ja vesialueiden vuokratuottoja arvioitiin vuoden 2024 talousarvion laadintavaiheessa suuremmalla inflaatio-odotuksella kuin lopulta on toteutunut.

Lisäksi sopimuksia on purkautunut ja on tullut luopumisia sekä muutamat taloyhtiöt ovat lunastaneet taloyhtiön tontin itselleen. Ulkoisten tilavuokratuottojen pieneneminen johtuu vuokrasopimusmuutoksista.

Pysyvien vastaavien myyntivoittojen nettoennuste 9,6 milj. euroa (myyntivoitot 10,0 milj. euroa ja myyntitappiot 0,5 milj. euroa) on 23,3 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi. mm. Tipotien ja muutamien tonttien myyntien jäädessä toteutumatta vuonna 2024.

Toimintakulujen ennuste on 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi. Palvelujen ostot ovat ylittämässä budjetoidun 3,2 milj. eurolla Tilapalveluiden suuremman laskituksen takia ja vuokratulot ovat alittumassa 1,0 milj. euroa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-10 018	-10 549	-13 800	-14 236	-436
Pysyvien vastaavien luovutustulot	10 113	19 183	27 400	11 018	-16 382
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)					
Bruttoinvestoinnit	-58 927	-98 990	-152 280	-118 310	33 970
Rahoitusosuudet	1 023	279	786	1 023	237
Nettoinvestoinnit	-57 904	-98 711	-151 494	-117 288	34 207
Pysyvien vastaavien luovutustulot	547	14 309	40 000	1 139	-38 861
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	-1 310	-1 969	-6 916	-5 445	1 471
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-210	-579	-3 500	-3 500	0

Asunto- ja kiinteistölautakunnan investoinnit muodostuvat talonrakennushankkeista, maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Erikseen valtuustoon nähden sitovien kehitysohjelmien Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta investointimenoja sisältyy lautakunnan muutettuun talousarvioon yhteensä 10,4 milj. euroa.

Tammi-elokuussa lautakunnan alaisia investointeja on toteutettu yhteensä 70,5 milj. eurolla. Talonrakennushankkeita on toteutettu 58,9 milj. eurolla. Investointien toteuma maaomaisuuden investoinneista muodostuvan asunto ja kiinteistölautakunta pl. erikseen sitovat erät osalta on 10,0 milj. euroa.

Lautakunnan nettoinvestointien tilinpäätösennuste 140,5 milj. euroa on 35,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Tampereen kaupunki hankkii tiloihin ja rakennuksiin liittyvät hanke- ja rakennuttamispalvelut Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Vuoden 2024 talonrakennusten

nettoinvestointien (pl. Hiedanranta) muutettu talousarvio sisältäen uudelleenbudjetoinnit ovat yhteensä 151,5 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa talonrakennushankkeiden toteumaksi arvioidaan 117,3 milj. euroa, joka on 34,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 hankekohtaisissa määrärahoissa merkittävimmät erot muutetussa talousarviossa kohdistuvat seuraaviin hankkeisiin: Ahvenisjärven koulun uudisrakennushankkeen toteutuskustannukset ovat pienentyneet 6,2 milj. eurolla, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 4,9 milj. eurolla. Hervannan vapaa-aikakeskuksen perusparannus -hankkeen aloitus on siirtynyt elokuusta 2023 kesäkuulle 2024, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 7,6 milj. eurolla. Hankkeen toteutuskustannukset ovat nousseet 12,6 milj. euroon. Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt -hankkeen aloitus siirtyy elokuusta 2024 tammikuulle 2025, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 3,0 milj. eurolla. Härmälän koulun ja kirjaston perusparannus -hankkeen kustannukset

vuonna 2024 ovat ennakoitua pienemmät, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 3,9 milj. eurolla. Nekalan koulun sisäilma- ja korjaus ja muutos -hankkeen kustannukset vuonna 2024 ovat ennakoitua pienemmät, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 2,3 milj. eurolla.

Maaomaisuuden investointien ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana.

Pysyvien vastaavien luovutustuloja on kirjattu tammi-elokuussa 10,7 milj. euroa. Toteutuneita myyntejä ovat mm. Frenckelin konttori, Viitapohjan koulu, Hatanpään pirttirakennus, Poliisitalon tontti Nekalassa, liikerakentamisen tontti Linnainmaalla sekä yksittäisiä omakotitontteja ja määräaloja. Näiden lisäksi asemakaavan muutosehdotukseen 8615 liittyvät vaihtokirjan kirjaukset ovat toteutuneet huhtikuussa. Pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 12,2 milj. euroa, mikä on 55,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien investoinneista kerrotaan Kehitysohjelmat-osiossa.

Talonrakennushankkeet (1 000 euroa)	Kustannus- arvio	Tot. 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
UUDIS- JA LISÄRAKENNUKSET					
Varhaiskasvatus ja perusopetus					
Ahvenisjärven koulu uudisrakennus (ent. Pohjois-Hervannan koulu)	28 100	3 054	12 935	8 000	4 935
Etelä-Hervannan koulun, päiväkodin ja suun terveydenhuollon uudisrakennus	33 960	1 121	1 172	1 150	22
Eteläpuiston päiväkoti ja koulu ja PMO Sali	10 550	2 651	2 294	2 770	-476
Ikurin päiväkoti ja koulu uudisrakennus	10 700	8	10	10	0
Kämmenniemen koulun perusparannus ja laajennus	21 795	88	200	150	50
Lamminpään koulu rakennus 2 uudisrakennus	12 700	3 705	7 000	6 700	300
Messukylän päiväkoti uudisrakennus	8 260	189	300	200	100
Peltolammin hyvinvointikeskus uudisrakennus	35 050	2	400	50	350
Sammon koulun laajennus ja päiväkoti (ent. Liisanpuiston koulu ja päiväkoti)	28 000	124	120	130	-10
Tahmelan uusi päiväkoti	6 050	1 698	4 306	3 500	806
Takahuhti B koulu, v11-4 perusparannus ja päiväkodin laajennus	28 168	74	300	150	150
Tasanteen päiväkoti, uudisrakennus	7 390	3 902	4 162	4 000	162
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Kalevan liikuntapuiston huoltor uudisrak	2 650	452	2 730	2 000	730
Kaupin jalkapallo-olosuhteiden parantaminen	4 900	394	2 400	2 000	400
Kaupin pesäpallostadionin oheistilat	4 501	3 419	2 990	3 500	-510
Kaupin urheilupuisto	13 800	9	0	10	-10
Tammelan stadion uudisrakennus	42 159	2 386	2 677	2 390	287
Tampereen taidemuseon laajennus	31 058	14	900	150	750
Uimahalli, etelä	100	0	100	100	0
Konsernihallinto					
Tampereen kaupunginarkisto, uudisrakennus	7 399	0	0	0	0
PERUSPARANNUSHANKKEET					
Varhaiskasvatus ja perusopetus					
Aleksanterin koulun perusparannus	24 140	98	1 000	150	850
Harjun koulun rakennusten A, B ja C pp	8 880	76	100	150	-50
Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt	9 835	168	3 226	200	3 026
Hatanpään koulun perusparannus	25 380	34	300	100	200
Hyhkyn koulun (rak 1 ja 2) perusparannus	7 630	69	80	70	10
Härmälän koulun ja kirjaston perusparannus	14 230	4 603	11 500	7 600	3 900
Kissanmaan koulun perusparannus	15 250	5 221	8 656	8 500	156
Lamminpään koulu rakennus 1 perusparannus	7 640	86	300	150	150
Messukylän koulu perusparannus	8 275	775	727	780	-53
Pyynikintie 2 koulurakennus perusparannus	24 210	305	519	420	99
Tammelan koulun ja Sara Hildén -akatemia perusparannus ja uudisrakennus	20 410	15	751	70	681
Lukiokoulutus					
Tampereen Lyseon lukio perusparannus	19 197	6 213	9 700	9 500	200

ELINVOIMAN PALVELUALUE

Talonrakennushankkeet (1 000 euroa)	Kustannus- arvio	Tot. 2024	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Hervannan jäähallin oheistilojen perusparannus	2 860	597	622	600	22
Hervannan vapaa-aikakeskus V-rakennuksen perusparannus	12 600	935	10 979	3 400	7 579
Nekalan koulun sisäilmakorjaus ja muutos	9 700	793	5 322	3 000	2 322
Rauhaniemen sauna, perusparannus	1 200	51	100	100	0
Tampereen taidemuseon perusparannus	6 668	0	100	100	0
Tullikamarin perusparannus	10 810	67	0	100	-100
Vanhan kirjastotalon julkisivujen kunnostus	1 300	702	1 300	1 150	150
Pienet investoinnit					
Hiedanrannan rakennusten perusparannus	1 416	1 024	1 416	1 445	-29
Kirjastot ja kansalaisopistoyksikkö pienet hankkeet	619	342	619	470	149
Kulttuuri ja taide pienet hankkeet	1 000	994	1 000	1 050	-50
Liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen perusparannus	3 451	1 460	3 451	3 000	451
Lukioiden pienet hankkeet	370	202	370	340	30
Muiden rakennusten kiinteistö- ja laiteinvestoinnit sekä kaupunkikuvallisten kohteiden investoinnit	4 395	3 461	4 395	4 340	55
Päiväkotien ja koulurakennusten pienet hankkeet	3 568	2 564	3 568	3 450	118
Päiväkotien perusparannus	4 479	1 782	4 479	1 900	2 579
Sisäilmaolosuhdeinvestoinnit	3 504	1 676	3 504	2 750	754
Sosiaali- ja terveysrakennusten pienet hankkeet	716	243	716	300	416
Tampere-talon korjaustyöt	400	296	400	400	0
Valmistuneiden kohteiden jälkityöt	450	203	450	360	90
Konsernihallinto					
Väestönsuoja Liisankallio (kalliosuoja)	2 200	0	2 200	50	2 150
Muut investoinnit					
Ensikertainen kalustaminen välivuokrauksessa	50	0	50	0	50
Leasing-kohteiden lunastus	26 800	1 606	26 800	26 800	0
Liittymät	0	2	0	0	0
TALONRAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ		59 950	153 696	119 755	33 941
Rahoitusosuudet		-1 023	-786	-1 023	237
TALONRAKENUUSHANKKEIDEN NETTOINVESTOINNIT PL. HIEDANRANTA (SITOVA ERÄ)		57 904	151 494	117 288	34 207
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-547	-40 000	-1 139	-38 861
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ		58 381	112 910	117 594	

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
3	Kaupunkitasoinen toimintamalli kaupunginosien kehittämiseksi ja alueiden eriytymisen ehkäisemiseksi on valmistunut	Kaupunginosakehittämisen työryhmä on luonut toimintamallin sisältäen tilannekuvan ylläpitämisen, eriytymiseen vaikuttavat teemat, kaupunkitason periaatteet eriytymisen ehkäisemiseksi ja alueiden valinnan mallin. Kaupunginosakehittämisen pitkäkestoiset kohdealueet on valittu tietoon perustuen. Tehty ylätasoinen toimintasuunnitelma valituille kohdealueille. Toimintamallityön pohjaksi ja tueksi on toteutettu kaupunginosittainen analyysityö ja asukaskysely kohdealueille. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
13	Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaista asuntoa toteutuu	Vuonna 2024 arvioidaan valmistuvan 760 kohtuuhintaista asuntoa. Arvio on tarkentunut ylöspäin keväästä, sillä kaupunkikonserniin kuuluva vuokra-asuntotyhtiö TVA hankki yhden vastavalmistuneen talon omiksi vuokra-asunnoikseen. Nämä asunnot lasketaan mukaan asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaiseen asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
14	Yhtiömuotoiseen asumiseen on asetettu haettavaksi avoimessa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä tontteja 100.000 kem ²	Tonttihakunohjelmoinnin mukaan vuonna 2024 asetetaan haettavaksi noin 150 000 k-m ² rakennusoikeutta. Ensimmäinen yleinen tonttihaku oli kesäkuussa ja toinen loppuvuodesta. Kesäkuun haussa oli haettavana rakennusoikeutta 29 300 k-m ² . Syksyn aikana on tarkoitus myydä muutama tontti tarjousten perusteella. Lisäksi jatkuvassa haussa on parhaillaan haettavana noin 100 000 k-m ² rakennusoikeutta (Haukiluoma, Ikuri, Kämenniemi, Lahdesjärvi, Multisilta, Niemenranta, Ojala, Vuores). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
15	Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen ¹	Vuoden 2024 tammi-elokuussa on valmistunut yksittäisiä omakotitontteja jakamalla 11 uutta omakotitonttia. Vuonna 2024 luovutukseen saadaan 60 rakentamiskelpoista pientalotonttia. Vuonna 2025 arvioidaan saatavan luovutukseen 80-90 pientalotonttia ja vuonna 2026 100 pientalotonttia. Asemakaavoitusohjelman pientaloalueiden asemakaavoitus keskittyy kaavoitusohjelman vuosille 2025-2026, jolloin on ohjelmoitu valmistuvaksi noin 200 000 km ² pientaloasumisen asemakaavoja. Ohjelman mukaan arvioidaan valmistuvan asemakaava jopa 700 omakotitontille ja 500 pientaloasunnolle. 150 omakotitontin luovutuksen mahdollistaminen edellyttää nykyistä suurempaa tonttivarantoa, mikä näyttää toteutuvan nykyisten asemakaavasuunnitelmien perusteella aikaisintaan 2027 - 2028. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
16	Asunnottomuus kokonaisuutena sekä pitkäaikaisasunnottomuus ovat vähentyneet yhteistyössä sidosryhmien ² kanssa edelliseen vuoteen verrattuna	Sekä asunnottomuus kokonaisuutena että pitkäaikaisasunnottomuus ovat olleet laskusuunnassa. Naisten asunnottomuus ei kuitenkaan ole vähentynyt samassa suhteessa kuin miesten. Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen toimenpideohjelman ohjelmatyö on käynnistynyt toukokuussa 2024. Tampereen ja Pirkanmaan hyvinvointialueen yhdessä laatima toimenpideohjelma sekä sille mahdollisesti haettava rahoitus tukevat tavoitteen saavuttamista. Tavoitteen toteutumista voidaan kuitenkin arvioida vasta, kun tiedot marraskuun 2024 poikkileikkauspäivän asunnottomista henkilöistä ovat käytettävissä.	?
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

¹ Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen tavoite vuosille 2022-2025 keskimäärin 150 tonttia vuodessa.

² Hyvinvointialue ja vuokra-asuntotoimijat

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot	16 620	32 642	32 884	32 164	-720
Toimintamenot	-53 918	-78 096	-86 437	-85 656	781
Toimintakate	-37 298	-45 454	-53 554	-53 492	61
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	158	282	350	350	0
Toimintakate vyörytyksin	-37 140	-45 173	-53 203	-53 142	61
Kaupunkiympäristön suunnittelu					
Toimintatulot	3 638	11 774	13 507	12 886	-620
Toimintamenot	-11 483	-17 899	-19 540	-19 043	496
Toimintakate	-7 845	-6 125	-6 033	-6 157	-124
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-879	-1 236	-1 742	-1 742	0
Toimintakate vyörytyksin	-8 724	-7 360	-7 776	-7 899	-124
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito					
Toimintatulot	9 473	15 980	14 078	13 979	-100
Toimintamenot	-33 712	-47 308	-52 058	-51 790	268
Toimintakate	-24 239	-31 328	-37 979	-37 811	168
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-369	-548	-705	-705	0
Toimintakate vyörytyksin	-24 608	-31 876	-38 684	-38 517	168
Kestävä kaupunki					
Toimintatulot	3 235	4 472	4 889	4 889	-0
Toimintamenot	-6 525	-9 679	-10 673	-10 655	17
Toimintakate	-3 290	-5 207	-5 784	-5 767	17
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-518	-730	-960	-960	0
Toimintakate vyörytyksin	-3 808	-5 937	-6 743	-6 726	17

Suurimmat poikkeamat:

- Asuntorakentamisen voimakas hiljentyminen vaikuttaa rakentamisen maksutuloihin

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakateen toteuma on 1,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Toteutuneet toimintatuotot alittavat 2,7 milj. eurolla muutetun talousarvion ja toimintakulut alittavat 4,0 milj. eurolla muutetun talousarvion. Toimintatuottojen alitus johtuu pääosin kaupunkiympäristön

suunnittelun tuotoista, joiden kertymään vaikuttaa hulevesilaskituksen aloituksen viivästyminen sekä asuntorakentamisen hiljentyminen. Toimintakulujen alitukseen vaikuttaa pääosin henkilöstökulujen toteutuminen suunniteltua pienempinä sekä toiminnan kausivaihtelut muutettuun talousarvioon verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) suuruudeltaan 0,077 milj. euron talousarviomuutoksen

yhdyskuntalautakunnan käyttötalousmenoihin, jolla lisättiin kaupungin sisäisiä vuokramenoja.

Tilinpäätösennusteen toimintakateen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Tuottojen alitusennuste johtuu pääasiassa rakennusvalvonnan tuottonäkymien heikentymisestä asuntorakentamisen hiljentyneen vuoksi. Poikkeamien tarkemmat selitykset palveluryhmien osioissa. Toimintakulujen

ennustetaan toteutuvan 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Henkilöstökulujen ennustetta on pienennetty 0,3 milj. euroa henkilötyövuosiennusteen mukaisesti. Liikennejärjestelmäsunnittelun, hulevesisuunnittelun ja omaisuuden hallinnan ulkoisten palveluostojen ennustetta on pienennetty yhteensä 0,6 milj. euroa perustuen toteuman näkymiin. Luottotappioiden arvioidaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina johtuen joukkoliikenteen tarkastusmaksujen vuosien 2021-2023 luottotappiokertymästä. Lautakunnan talousarvioon sisältyvien, ja talousarviossa erikseen sitovien kehitysohjelmien (Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Hiilineutraaleja tekoja) toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 2,7 milj. eurolla muutetun talousarvion johtuen pääosin hulevesilaskutuksen aloittamisesta kuukautta suunniteltua myöhemmin sekä rakennusvalvonnan tuottojen alituksesta, mihin vaikuttaa rakentamisen hiipuminen. Toteutuneet toimintakulut alittavat 1,7 milj. eurolla muutetun talousarvion. Henkilöstökulut ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä ja toisaalta hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä, johtuen pääasiassa rakentamisen suhdanteen hiljentymisen aiheuttamasta

rakennusvalvonnan tuottojen alituksesta. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus perustuu henkilötyövuosiennusteeseen, sisäisiltä kumppaneilta saatuihin tietoihin sekä toteuman näkymiin. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot ylittävät 0,1 milj. eurolla muutetun talousarvion. Katutilavalvonnan toimintatuotot ovat toteutuneet noin 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Tämä johtuu isojen talonrakennuskohteiden valmistumisesta ja katulupalaskutuksen osumisesta alkuvuoteen. Toisaalta pysäköinninvalvonnan toimintatuotot ovat toteutuneet noin 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Tätä selittävät haasteet talvikieltojen valvonnassa ja keskusta-alueen aiempaa vähäisempi kadunvarsipysäköinti. Keskusta-alueen vähentynyt kadunvarsipysäköinti vaikuttaa jossain määrin alentavasti myös kaupungin saamiin kadunvarsipysäköintiloihin. Toisaalta lumen ja maan vastaanoton tuotot sekä maa- ja vesialueiden vuokratuotot ovat toteutuneet 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Toimintakulut alittavat 1,0 milj. eurolla muutetun talousarvion. Alituksia on sekä palvelujen ostoissa että erityisesti aineiden ja tarvikkeiden ostoissa, sillä muun muassa sähkön ostojen toteuma on merkittävästi muutettua talousarviota pienempi. Toimintatuottojen ennustetaan

toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Katutilavalvonnassa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Tähän ovat syynä keskusta-alueen isot valmistuneet ja laskutetut rakennushankkeet. Pysäköinninvalvonnassa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä johtuen haasteista talvikieltojen valvonnassa ja aiempaa vähäisemmästä kadunvarsipysäköinnistä. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus perustuu henkilötyövuosiennusteeseen sekä palveluostojen toteuman näkymiin. Toisaalta joukkoliikenteen vuosien 2021-2023 tarkastusmaksujen luottotappioiden ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempina.

Kestävä kaupunki -palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet olennaisesti muutetun talousarvion mukaisina. Elintarvikevalvonnan vuosilaskutusten kohdistuminen alkuvuoteen ei enää näy piikkinä tuottojen toteumassa. Toimintakulut alittavat noin 0,7 milj. eurolla muutetun talousarvion. Osittain alitus johtuu henkilöstökulujen alituksesta, mutta myös siitä, ettei ympäristö- ja ilmastopolitiikan ja kestävyiden hankkeet ajoitu muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena.

Investointien toteuma ja tilinpäätösenduste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-30 492	-58 920	-49 900	-51 900	-2 000
Rahoitusosuudet	7	2 469	1 600	1 600	0
Nettoinvestoinnit	-30 485	-56 451	-48 300	-50 300	-2 000
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-2 180	-4 152	-7 200	-6 200	1 000
Rahoitusosuudet	0	288	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-2 180	-3 865	-7 200	-6 200	1 000
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	0	-32	-200	-200	0

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan Kaupunkiympäristön palvelualueen nettoinvestointien ennuste on 57,2 milj. euroa mikä on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Ylitys johtuu yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan nettoinvestointien arviolta 2,0 milj. euron ylityksestä. Lautakunnan talousarvioon sisältyvän Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi, ja Hiedanranta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Investointien rahoitusosuuksien ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Rahoitusosuudet sisältävät yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan rahoitusosuuksia.

Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2024 heinäkuussa 0,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) Kaupunkiympäristön palvelualueen yhdyskuntalautakunnan 1,7 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2023 siirtyneistä

investointimenoista. Uudelleen budjetoinnit kohdistuivat kokonaan Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointimenoihin (Ranta-Tampellan viimeistelytyöt, Särkäsillan investointisuunnittelu sekä Särkänniemi, Mustalahti, Onkiniemi -hankkeen toteutuksen käynnistäminen).

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmässä perustoiminnan bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan olennaisesti muutetun talousarvion mukaisena.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä perustoiminnan brutto- ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Erityisesti Enqvistinkadun jatkeen ja Possiojan alueen pohjaolosuhteet ovat suunniteltua hankalammat. Kyseisen alueen urakoiden tarjoushinnat ylittävät arviolta 0,7 milj. eurolla talousarviossa varatut määrärahat. Osa edellä mainituista kustannuksista peritään Hiedanranta Kehitys Oy:ltä, kun alueen kaavat vahvistuvat. Myös Ojalan alueella pohjaolosuhteet olivat vesihuollon rakentamisen kannalta erittäin hankalat, mistä

aiheutuu 0,4 milj. euron lisäkustannus. Satakunnankadun kiertoliittymän rakentamisesta ja Rongankadun uudistamisesta iso osa töistä siirtyi edellisvuodesta vuodelle 2024 toteutettavaksi, mikä aiheuttaa 0,5 milj. euron ylityspaineen. Myös Vuohehojan ylikulkusillan vesieristystä ja muita rakenteita täytyy kunnostaa laajemmalla alueella kuin taloussuunnitteluvaiheessa arvioitiin aiheuttaen arviolta 0,4 milj. euron lisäkustannuksen. Ylityspainetta aiheuttaa myös joidenkin alkuperäiseen talousarvioon sisällyttämättömien kohteiden toteutus. Toisaalta Käräjätörmän kaava-alueen kaavoitus ei ole edennyt eikä alueella päästä rakentamaan kuluvana vuonna, mikä osaltaan helpottaa talousarvion ylityspainetta.

Lautakunnan talousarvioon sisältyvän, ja erikseen talousarviossa sitovan, Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman nettoinvestointien alitus johtuu siitä, että Hakametsä Sport Campus -hankkeessa ja Viinikanlahti -hankkeessa odotetaan asemakaavan vahvistumista, ja siksi suunniteltuja investointeja siirtyy ensi vuoden puolelle.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Yhdyskuntalautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
15	Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen ¹	Vuoden 2024 tammi-elokuussa on valmistunut yksittäisiä omakotitontteja jakamalla 11 uutta omakotitonttia. Vuonna 2024 luovutukseen saadaan 60 rakentamiskelpoista pientalotonttia. Vuonna 2025 arvioidaan saatavan luovutukseen 80-90 pientalotonttia ja vuonna 2026 100 pientalotonttia. Asemakaavoitusohjelman pientaloalueiden asemakaavoitus keskittyy kaavoitusohjelman vuosille 2025-2026, jolloin on ohjelmoitu valmistuvaksi noin 200 000 km ² pientaloasumisen asemakaavoja. Ohjelman mukaan arvioidaan valmistuvan asemakaava jopa 700 omakotitontille ja 500 pientaloasunnolle. 150 omakotitontin luovutuksen mahdollistaminen edellyttää nykyistä suurempaa tonttivarantoa, mikä näyttää toteutuvan nykyisten asemakaavasunnitelmien perusteella aikaisintaan 2027 - 2028. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
23	80 % asemakaavoitetusta asuin-kerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin	Tammi-elokuun aikana on asemakaavoitettu 136 789km ² asumista, josta 128 131 km ² sijoittuu kasvun vyöhykkeelle (93,6 %). Asemakaavoitusohjelman mukaisesti 2024 on ohjelmoitu valmistuvaksi 754 000 km ² asumista, josta 96 % kasvun vyöhykkeellä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
25	Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen kulkutapaosuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Kestävän liikenteen indeksissä on kasvua 0,6 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Samalla aikavälillä moottoriajoneuvojen kehitysindexi kasvoi 2,0 %. Jalankulun määrät tippuivat tammi-elokuussa 2024 1,7 % edellisvuotta matalammalle tasolle. Pyöräliikenteen määrät kasvoivat tammi-elokuussa 2024 2,9 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Joukkoliikenteen suosion kasvu jatkui tammi-elokuussa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kasvun ollessa lähes 8 %. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta. Moottoriajoneuvoliikenteen kasvu oli vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana kestävän liikenteen kasvua suurempaa, joten tavoite ei toteudu ellei vuoden lopussa tapahdu selkeää käännettä indekseissä.	-
26	Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatko-osuuden rakentamispäätös on valmistunut päätöksentekoon	Allianssin kehitysvaihe etenee aikataulun mukaan. Valtion odotettua pienempi rahoitusosuus edellyttää hankkeen vaiheittaisen toteutuksen suunnittelua. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
27	Kolme ehdotusta luonnonsuojelualueiksi on valmistunut päätöksentekoon ja luontotyyppien kartoitus on käynnistynyt vähintään kahdella Tampereen suuralueella	Asunto- ja kiinteistölautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 25.4.2024, että Nallin luonnonsuojelualueelle haetaan rauhoituspäätöstä Pirkanmaan ELY-keskukselta. Kahden muun luonnonsuojelualueen rauhoitusesitykset käsitellään loppuvuodesta 2024. Luontotyyppikartoitus Etelä- ja Keski-Tampereelle on tilattu ja kesän 2024 kartoitukset ovat hyvässä vauhdissa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

¹ Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen tavoite vuosille 2022-2025 keskimäärin 150 tonttia vuodessa.

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Joukkoliikenne					
Toimintatulot	46 089	71 912	70 250	70 250	0
Toimintamenot	-69 097	-99 673	-104 544	-104 378	166
Toimintakate	-23 008	-27 761	-34 293	-34 127	166
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatietoyksikkö)	-158	-282	-350	-350	0
Toimintakate vyörytyksin	-23 166	-28 043	-34 644	-34 478	166

Joukkoliikennelausakunnan alaisuuteen kuuluvan joukkoliikenteen toimintakateen toteuma on 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus kohdistuu pääasiassa myyntituottoihin ja saatuihin tukiin ja avustukseen, joiden tuloutuminen ajoittuu muutetusta talousarviosta

poiketen. Toisaalta liikennöitsijöiltä ve-
loitettujen palvelurikemaksujen toteuma on edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suurempi. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitukset kohdistuvat ensisijaisesti liikennöintipalveluiden ostoihin.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempa-

na. Ennusteeseen on tehty korjauksia koskien tarkennettuja htv-ennusteita. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Muilta osin talouden ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Joukkoliikenne					
Bruttoinvestoinnit	-8	-18	-500	-500	0
Rahoitusosuudet	4	8	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-5	-10	-500	-500	0

Joukkoliikennelausakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikenteen palvelualueen bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennuste on 0,5 milj. euroa, mikä on muu-

tetun talousarvion mukainen. Investoinnilla rahoitetaan Nyssen tilipohjaiseen järjestelmään siirtymisen aiheuttamia aineettomia investointeja.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kaksi sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2024	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
24	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi tammi-elokuussa 2024 noin 6,2 % verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tammi-elokuussa tehtiin 34,33 miljoonaa matkaa kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 32,32 matkaa. Tavoitteen arvoidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
40	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutetaan vuodesta 2024 alkaen kaksi kertaa vuodessa (huhti- ja marraskuussa). Vertailukelpoinen tieto saadaan loppuvuoden tilanteesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

KEHITYSOHJELMAT

Hiedanranta

Toimintakateen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintakate	-129	-1 259	-1 875	-1 875	0
Konsernihallinto	5	0	-348	-348	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-33	-287	-32	-32	0
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-62	-872	-1 020	-1 020	0
Yhdyskuntalautakunta	0	-5	-400	-400	0
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-40	-95	-75	-75	0

Hiedanrannan kehitysohjelman tehtävänä on johtaa ja koordinoita uuden kaupunginosan kokonaisvaltaista kehitystyötä sekä tuottaa uudenlaisia ratkaisuja älykkäälle ja resurssitehokkaalle kaupunki-kehitykselle. Ohjelma-alue koostuu kolmesta omaleimaisesta osasta, jotka ovat Hiedanrannan keskusta, Näsisaari sekä kehittyvä Lielähti. Hiedanranta on tuleva läntisen Tampereen keskus. Kehitysohjelman tavoitteena on mahdollistaa alueelle 25 000 asukasta.

Kaupunginosan yleissuunnitelma hyväksyttiin 8.6.2020. Hiedanrannan maaomaisuuden kehittämisen yhtiöittämisestä päätettiin kaupunginvaltuustossa 19.10.2020. Kaupungin 100-prosenttisesti

omistama Hiedanrannan Kehitys Oy on Hiedanrannan keskeisten maa-alueiden omistaja ja kehittäjä. Kaupunki vastaa edelleen kehitysohjelman tavoitteiden edistämisestä kaupungin tehtävien, alueella säilyvien omistusten ja vastuiden näkökulmasta. Kaupunki vastaa myös kaikkien maanomistajien kehittämisen yhteensovittamisesta yleissuunnitelman mukaisesti koko ohjelma-alueella. Hiedanrannan Kehitys Oy puolestaan vastaa omistamansa alueen kokonaisvaltaisesta kiinteistökehittämisestä yleissuunnitelman mukaisesti ja toteuttaa alueen yhdyskuntarakentamisen kaupungin ja yhtiön välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kaupungin puolesta kehitysohjelman

ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Yhtiön ohjaus tapahtuu omistajaohjauksen periaatteiden mukaisesti omistajan asettamin tavoittein.

Hiedanrannan käyttötalouden kokonaisuus -1,9 milj. euroa jakautuu elinvoima- ja osaamislautakunnan (29.2.2024 asti), konsernihallinnon (1.3.2024 alkaen), asunto- ja kiinteistölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan talousarvioon. Kehitysohjelman tammi-elokuun toimintakateen toteuma on -0,1 milj. euroa.

Tilinpäätösennuste -1,9 milj. euroa on muutetun talousarvion mukainen.

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Bruttoinvestoinnit	-1 310	-2 001	-7 116	-5 645	1 471
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-1 310	-1 969	-6 916	-5 445	1 471
Yhdyskuntalautakunta	0	-32	-200	-200	0

Hiedanranta -kehitysohjelman investoinnit jakautuvat yhdyskuntalautakunnan ja asunto- ja kiinteistölautakunnan talousarvioihin. Vuonna 2024 kehitysohjelmalle on varattu investointeihin yhteensä 7,1 milj. euroa josta 0,2 milj. euroa kohdentuu yhdyskuntalautakunnan talousarvioon ja 6,9 milj. euroa asunto- ja kiinteistölautakunnan talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) asunto- ja

kiinteistölautakunnan 3,4 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2023 siirryneistä Hiedanranta -kehitysohjelmien hankkeiden määrärahoista.

Tammi-elokuussa investointeja on toteutettu 1,3 milj. euroa. Hiedanrannassa on tehty pilaantuneiden maiden poistoa ja aloitettu johtosiirtojen tekeminen.

Hiedanrannan kehitysohjelman asunto- ja kiinteistölautakunnan alaisten nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 5,4 milj.

euroa, mikä on 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Johtosiirtojen rakennuskustannusten ennustetaan osin siirtyvän vuodelle 2025.

Yhdyskuntalautakunnan alaisten nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 0,2 milj. euroa, mikä on muutetun talousarvion mukainen.

Viiden tähden keskusta

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintakate	-1 000	-3 782	-3 237	-3 146	91
Konsernihallinto	-638	0	-2 550	-2 459	91
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-357	-3 579	-357	-357	0
Yhdyskuntalautakunta	-4	-202	-330	-330	0

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma toteuttaa Tampereen keskustan kehittämistä suunnitelmallisesti ja kokonaisvaltaisesti Tampereen strategian mukaisesti. Keskustan elinvoiman ja viihtyisyyden lisäksi strategia korostaa keskustan saavutettavuutta. Kehitysohjelma edustaa kokonaisnäkemystä keskustan kaupunkiympäristön kehittämisen tavoitteista ja kehittämisen toimenpiteistä tuleville vuosikymmenille.

Kehitysohjelmalla luodaan edellytyksiä ja vakaa näkymä yksityiselle toimeliaisuudelle ja investoinneille sekä uudelle

liiketoiminnalle. Keskustan kehittäminen lisää Tampereen kilpailuetua kasvukeskusten välisessä kilpailussa, ja se on yksi keskeisistä kaupunkimarkkinoinnin kärjistä. Kehitysohjelma luo elävää kaupunkiympäristöä maisemiin, joissa viihdytään. Luonto, rantareitit, puistot, kiinnostavat toiminnot, monipuolinen arkkitehtuuri ja erilaiset tapahtumat muodostavat keskustasta virkistävän ja vetovoimaisen miljöö. Ohjelman tavoitteena on, että keskusta on elinvoimainen kaupan ja työpaikkojen keskittymä sekä viihtyisä asumisen ympäristö. Elämyksien edellytykset ovat

keskustassa parantuneet, keskusta kasvaa hallitusti ja on saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla.

Kehitysohjelman käyttötalous jakautuu yhdyskuntalautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan (29.2.2024 asti) ja konsernihallinnon (1.3.2024 alkaen) talousarvioihin. Tammi-elokuun osalta toimintakatteen toteuma on -1,0 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen toimintakate -3,1 milj. euroa on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, koska kehitysohjelmalle ei ole kohdistettu sisäisiä vuokria.

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Bruttoinvestoinnit	-2 390	-4 731	-10 700	-9 700	1 000
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-210	-579	-3 500	-3 500	0
Yhdyskuntalautakunta	-2 180	-4 152	-7 200	-6 200	1 000
Rahoitusosuudet					
Yhdyskuntalautakunta	0	288	0	0	0

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investoinnit jakautuvat yhdyskuntalautakunnan ja asunto- ja kiinteistölautakunnan talousarvioihin. Vuonna 2024 kehitysohjelmalle on varattu investointeihin yhteensä 10,7 milj. euroa josta 7,2 milj. euroa kohdentuu yhdyskuntalautakunnan talousarvioon ja 3,5 milj. euroa asunto- ja kiinteistölautakunnan talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) yhdyskuntalautakunnan 1,7 milj. euron sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan 1,9 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2023 siirtyneistä Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmien hankkeiden määrärahoista.

Tammi-elokuussa investointeja on toteutettu 2,4 milj. euroa. Asunto- ja kiinteistölautakunnassa Hakametsä Sport Campuksen johtosiirtojen toteutus on alkanut johtosiirtojen materiaalin hankinnoilla. Onkiniemi-Paasikiventien johtosiirrot etenevät sekä Viinikanlahti-hankeessa suunnitellaan vesitäyttöjen toteutusta. Yhdyskuntalautakunnassa Särkäsillan suunnittelu Särkänniemessä on alkanut ja Mustalahdentörmän rakentamisen valmistelut ovat jo alkaneet. Ranta-Tampellaan rakennetaan leikki-puisto sekä tehdään katujen pintatöitä. Keskustassa Tampereen henkilöratapihananke etenee.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan alais-ten nettoinvestointien ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Yhdyskuntalautakunnan alaisten nettoinvestointien ennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Alitus johtuu siitä, että Hakametsä Sport Campus -hankeessa ja Viinikanlahti -hankeessa odotetaan asemakaavan vahvistumista, ja siksi suunniteltuja investointeja siirtyy ensi vuoden puolelle.

Elämystalouden kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintakate	-412	-802	-772	-772	0
Konsernihallinto	-273	0	-633	-633	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-139	-802	-139	-139	0

Elämystalouden kehitysohjelma on valtuustokauden 2021-2025 strateginen kehittämiskokonaisuus, jonka omistajuus on konsernihallinnon vetovoima ja edunvalvonta -yksikössä. Elämystalouden kehitysohjelman visiona on, että Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä. Ohjelman painopisteet ovat: osaamisen kehittämisestä osaamiskeskittymäksi,

muuttuvasta ympäristöstä uutta liiketoimintaa sekä tapahtumista ja elämyksistä kaupungin vetovoimaa. Painopisteitä toteutetaan konkreettisesti kahdentoista eri työpaketin kautta.

Elämystalouden kehitysohjelman tammi-elokuun toimintakate on toteutunut 0,1 milj. euroa suunniteltua pienempänä, sillä järvi- ja luontomatkailun, palvelu- ja yhteistyösopimusten sekä kohdistamatto-

mien kulut toteutuvat vasta myöhemmin tänä vuonna. Toimintakatteen ennustetaan kokonaisuudessaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena tai sitä hiukan pienempänä, sillä järvi- ja luontomatkailuun allokoitujen kulujen toteutuminen tänä vuonna kokonaisuudessaan on epävarmaa.

Älykaupunki kaupunkilaisille

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintakate	-758	-1 341	-1 308	-1 308	0
Konsernihallinto	-544	0	-1 094	-1 094	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-214	-1 341	-214	-214	0

Älykaupunki kaupunkilaisille on yksi valtuustokauden kolmesta uudesta kehitysohjelmasta. Kaupunkia laajasti koskevalla kehitystyöllä toimeenpannaan Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman sekä Tampereen strategian linjauksia digitaalisen murroksen toteuttamisen osalta. Tampere haluaa olla rohkeasti uudistu-

va kaupunki, tulevaisuuden edelläkävijä, jossa hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia palvelujen kehittämisessä, perustetaan toiminta tietoon sekä vahvistetaan määrätietoisesti ennakointia ihmislähtöisen kaupungin päätöksenteossa ja johtamisessa. Kaupunginhallitus hyväksyi kehitysohjelman tavoitteet 28.3.2022.

Käyttötalouden tammi-elokuun toteuma on 0,1 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota pienempi. Kehitysohjelman talouden ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Hiilineutraaleja tekoja

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8/ 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Yhdyskuntalautakunta	-212	-444	-495	-495	0

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma edistää Tampereen asukkaiden ja yritysten oikeudenmukaista siirtymää kohti hiilineutraalia ja ilmastokestävää yhteiskuntaa.

Kehitysohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä asukkaiden tietoisuutta, kiinnostusta, osaamista ja motivaatiota kestävästä elämäntavoista. Ohjelma edistää kiertotaloutta ja lisää yritysten kiinnostusta ja mahdollisuuksia tehdä hiilineutraaleja tekoja. Ohjelma myös kokoaa kaupungin ilmasto- ja ympäristötyötä sekä edistää työn tunnettuutta Suomessa ja kansainvälisesti.

Ohjelma käynnistyi vuonna 2022 ja kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana on käynnistetty kiertotalouden advisory board, nostettu luonnonmonimuotoisuus ohjelman keskeiseksi kehikseksi, päästy EU:n sadan ilmastoneutraaliutta tavoitelleen eurooppalaisen edelläkävijäkaupungin joukkoon ja osallistuttu kansainväliseen yhteistyöhön. On toteutettu muun muassa ohjelman asukastyön pohjaksi selvitys kohdealueiden kestävä arjen mahdollisuuksista sekä ilmastomuutok-

sen sopeutumisen haavoittuvuusanalyysi sekä muita selvityksiä sekä käynnistetty kestävää liikkumista, kuluttamista ja luontotekoja toteuttavia toimenpiteitä ohjelman kohdealueilla.

Vuonna 2024 Tampereelle myönnettiin maaliskuussa EU:n virallinen ilmastotyön tunnus. Tampere hyväksyttiin mukaan Pilot City -ohjelmaan ja sai rahoituksen nuorten ja nuorten aikuisten liikkumistottumuksiin liittyvään hankkeeseen, joka käynnistyi syyskuussa. Uusi, ilmastopäästökenaariotyökalua entistä tarkemmaksi liikenteen päästölaskennan osalta kehittämä projekti on käynnistynyt. Tampere las-ki ensimmäisenä kaupunkina Suomessa luontojalanjälkensä. Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan päivitys toteutettiin ja etenee kaupunginhallituksen hyväksyntään loppuvuoden aikana.

Luonnon monimuotoisuusohjelmaa tukeva advisory board sekä asiantuntijaryhmä ovat aloittaneet toimintansa. Ensimmäinen Kaupunkien luontofoorumi kokosi 400 päättäjää ja asiantuntijaa Tampereelle ja foorumissa Suomen 10 suurimman kau-

pungin johtajat sitoutuivat luontokadon pysäyttämiseen.

Kehitysohjelman kohdealueilla on käynnissä useita asukkaita ja yhteisöjä mukaan ottavia toimenpiteitä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kohdealue työ Niemenranta-Lentävänniemi on käynnistynyt jakamistalouden kokeilu, joka mahdollistaa yhteiskäyttöisiä tavaroita ja kuormapyöriä asukkaiden käyttöön. Asukkaita on kohdattu kestävä liikkumisen ja kuluttamisen teemoissa kymmenissä tapahtumissa kevään ja syksyn aikana. Tampere-tasoiset kestävä arjen muutosviestit näkyvät asukkaille muun muassa Liikkujan viikolla.

Kiertotaloustyössä on käynnistetty kiertotaloussuunnitelman toimeenpanon, ilmastotiekartan päivityksen ja kansallisen kiertotalouden green deal-valmistelun seurannan yhteensovittaminen.

Tilikauden toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Welcoming city -kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintakate	-111	0	-500	-500	0
Konsernihallinto	-94	0	-483	-483	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-17	0	-17	-17	0

Welcoming City -kehitysohjelma jakautuu neljään keskeiseen työpakettiin. Kansainvälisen työn kaupunki työpaketti keskittyy osaavan työvoiman saatavuuteen ja Tampereen työmarkkinoiden kansainvälistymiseen. Kansainvälinen koti -työpaketissa keskitytään palvelujen ja tapahtumien saavutettavuuden parantamiseen kansainvälisten kaupunkilaisten näkökulmasta. Kaupunkikehitys ja segregaatioon

ehkäisy -painopiste keskittyy kaupungin tasapainoisen väestölliseen kehitykseen ja segregaatioon ehkäisyyn. Kansainvälistyvä kaupunkiorganisaatio -painopiste keskittyy oman organisaation diversiveteetin lisäämisen ja palvelujen kansainvälistämiseen.

Kehitysohjelma on alkanut 1.1.2024. Kevään aikana on tehty ohjelman painopisteiden uudelleentarkastelua ja kehittä-

mistä. Ohjelman varsinaisen toiminnan ja kulujen syntymisen painopiste on syksyllä 2024. Tammi-elokuun toimintakatteen toteuma on 0,2 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota pienempi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan budjetoidun mukaisesti.

Hyvinvoinnin kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-156	0	-500	-500	0

Hyvinvoinnin kehitysohjelma on uusi kehitysohjelma vuosille 2024-2027. Kehitysohjelmissa luodaan toimintamalleja, joiden avulla kustannustehokkaasti osaamista ja tietoa hyödyntäen edistetään asukkaiden hyvinvointia yhdessä esimerkiksi hyvinvointialueen, järjestöjen, yritysten ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Ohjelmassa arvioidaan erilaisten rahoitusmallien hyödyntämistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, kuten esimerkiksi allianssimalli ja vaikuttavuusinvestointimalli SIB. Kehitysohjelmassa hyvinvoinnin haasteita ja keinoja tarkastellaan laajasti ottaen huomioon sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys. Hyvinvoinnin huomioon ottaminen on tärkeää kestävä kasvun, tuottavuuden, talouden pitkän aikavälin kestävyden ja yhteiskunnan

vakauden kannalta. Hyvinvointitalous luo mahdollisuuksia lisätä hyvinvointia ja tukea kestävää taloutta samanaikaisesti.

Tammi-elokuussa 2024 kehitysohjelmaa on valmisteltu ja käynnistetty toteutuksen toimenpiteitä. Ohjelmasuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 3.6.2024. Ohjelman hyötytavoitteet ovat lasten ja nuorten mielen hyvinvointi vahvistuu, yhteisöllisyyden kokemus lujittuu ja toimijoiden yhteistyö syvenee. Toteutuksessa on Nuorille hyvinvointia yhdessä tekemällä -projekti. Korkeakouluopiskelijoiden työllistymisen tuen koikeilun valmistelu on alkanut yhteistyössä Oulun ja Turun kaupunkien sekä Kelan kanssa. Ikääntyneiden sosiaalisuutta ja toimintakykyä edistävän projekti on valmisteluvaiheessa, ja sille on haettu ra-

hoitusta sosiaali- ja terveysministeriön terveyden edistämisen määrärahoista. Hiljaisten ryhmien tavoittamista ja osallisuutta kehittävä yhteistyö osana Sitran Tulevaisuusvaltaohjelmaa on käynnistynyt. Ekosysteemien toimintaa Laurea ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä on aloitettu hyvinvoinnin ekosysteemin johtamisosaamisen kehittämistyö. ZekkiPro -elämäntilannemittari on hankittu vuoden mittaiseen pilottikokeiluun 1.10.2024-30.9.2025.

Tammi-elokuun osalta toimintakatteen toteuma oli 0,2 ajankohdan budjettia parempi. Kehitysohjelman toimintakateennuste on tässä vaiheessa budjetoidun mukainen, mutta ennustetta tullaan pienentämään syyskuun raportoinnissa.

KONSERNIHALLINTO

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
ICT-kehittäminen					
Toimintatulot	76	272	94	94	-0
Toimintamenot	-4 256	-5 596	-5 700	-5 700	-0
Toimintakate	-4 180	-5 324	-5 606	-5 606	-0
Bruttoinvestoinnit	-2 248	-4 252	-9 365	-8 055	1 310
Rahoitusosuudet	119	93	261	261	0
Toimintakate + nettoinvestoinnit	-6 309	-9 483	-14 710	-13 400	1 310
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-273	-365	-412	-412	0
Toimintakate	-273	-365	-412	-412	0
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatulot	968	477	1 430	1 430	0
Toimintamenot	-2 308	-1 014	-2 613	-2 613	0
Toimintakate	-1 340	-537	-1 183	-1 183	0
Viiden tähden keskusta- kehitysohjelma					
Toimintatulot	97	0	179	179	0
Toimintamenot	-735	0	-2 729	-2 637	91
Toimintakate	-638	0	-2 550	-2 459	91
Hiedanranta- kehitysohjelma					
Toimintatulot	29	0	115	115	0
Toimintamenot	-24	0	-463	-463	0
Toimintakate	5	0	-348	-348	0
Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma					
Toimintatulot	38	0	0	0	0
Toimintamenot	-582	0	-1 094	-1 094	0
Toimintakate	-544	0	-1 094	-1 094	0
Welcoming city -kehitysohjelma					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-94	0	-483	-483	0
Toimintakate	-94	0	-483	-483	0
Elämystalouden kehitysohjelma					
Toimintatulot	15	0	0	0	0
Toimintamenot	-288	0	-633	-633	0
Toimintakate	-273	0	-633	-633	0
Konsernihallinto					
Toimintatulot	14 162	17 668	21 998	21 735	-263
Toimintamenot	-31 798	-42 116	-54 533	-53 776	757
Toimintakate	-17 636	-24 448	-32 535	-32 041	494
Nettoinvestoinnit	0	-88	0	0	0

ICT-kehittäminen

Tietohallintoyksikön tehtävä on kehittää kaupungilla ICT-toimintaympäristöä. Vuodelle 2024 kehittämiseen varattiin yhteensä 11,21 milj. euroa, josta investointeihin 6,6 milj. euroa. Lisäksi valtuuston päätöksellä helmikuussa siirrettiin 3,5 milj. euroa vuodelta 2023 käyttämättä jäänyttä rahaa.

Tietohallinnon ICT-kehittämisen toimintakate ja nettoinvestoinnit yhteensä ovat toteutuneet elokuun loppuun mennessä 1,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska projektien suunnitelmat ovat tarkentuneet ja projektien ostot painottuvat loppuvuoteen. Edelliseen vuoteen nähden ICT-kehittämisen kustannukset ovat 1,0 milj. euroa suuremmat. Kaikissa salkuissa pl. tietohallinnon salkku on rahaa käytetty edellisvuotta enemmän.

ICT-kehittämisen tilinpäätösennuste alittaa 1,3 milj. eurolla muutetun talousarvion. Ennustetta päivitetään tulevina kuukausina, kun projektien suunnitelmat päivittyvät.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen -0,4 milj. euroa.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen noin -1,2 milj. euroa.

Kehitysohjelmat

Elinvoima- ja osaamislautakunnan ja konsernihallinnon välillä päätettiin organisaatiomuutoksista 1.3.2024 alkaen. Konsernihallintoon perustettiin Kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmä, jonne siirrettiin kaupunginvaltuustoon nähden erikseen sitovien kehitysohjelmien käyttötalouden määrärahoja (Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Älykaupunki kaupunkilaisille, Tampere Welcoming City ja Elämystalous).

Viiden tähden keskustan toimintakateennuste on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, koska kehitysohjelmalle ei ole

kohdistettu sisäisiä vuokria. Muiden kehitysohjelmien toimintakateennusteet ovat tässä vaiheessa muutetun talousarvion mukaiset.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon (pl. ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta ja kehitysohjelmat) toimintakate oli tammi-elokuussa -17,6 milj. euroa, mikä oli 3,8 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi, mikä aiheutui mm. rekrytointien ja suunniteltujen projektien käynnistymisen viivästymisestä, tietohallinnon jatkuvien palvelujen toteumasta, tapahtumien painottumisesta loppuvuoteen ja useista muista tekijöistä.

Konsernihallinnon toimintakatteen tilinpäätösennuste on 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi johtuen pääosin henkilöstömenojen vuoksi säästyvistä kustannuksista.

YHTEISET ERÄT

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Toimintatulot	1 879	1 336	22 101	2 173	-19 928
Toimintamenot	-73 918	-114 759	-113 143	-113 343	-200
Toimintakate	-72 039	-113 424	-91 042	-111 170	-20 128

Yhteisten erien toimintakate toteutui tammi-elokuussa 3,2 milj. euroa suunniteltua parempana. Yhteisiin eriin tehtiin 19.2. talousarviomuutos, jossa toimintamenot kasvoivat yhteensä 2,8 milj. euroa. Muutos koostui Tredun valtionosuusrahoituksesta (-2,5 milj. euroa) sekä eräistä uudelleenbudjetoineista ja määrärahojen siirroista. Lisäksi 10.6. on tehty talousarviomuutos koskien satunnaisiin eriin kirjattua Tampereen Vesi Liikelaitoksen yhtiöittämisen luovutusvoittoa.

Toimintatuotot ovat toteutuneet 1,5 milj. euroa ajankohdan talousarviota suurempina johtuen Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeiden myynnistä Pirhalle. Toimintamenot

ovat toteutuneet 1,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska suurtahtumien sopimuksia ja päätöksiä ei ole tehty suunnitellussa aikataulussa.

Yhteisten erien toimintakatteen tilinpäätösennuste on 20,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen ennustetaan alittuvan 19,9 milj. eurolla, koska omaisuuden myynnit eivät toteudu suunnitellulla tavalla kuluvana vuonna ja talousarvioon arvioidut pysyvien vastaavien myyntivoitot jäävät toteutumatta.

Toimintakulujen ennuste on 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Suurtahtumien menoja ennustetaan

toteutuvan 0,5 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Toisaalta ennustetaan talousarvion ylittyvän 0,7 milj. eurolla: Tesoman hyvinvointiallianssin toinen sopimuskausi (2022-2024) päättyy tänä vuonna, jonka päätteeksi katsotaan tavoitekustannusten ja avaintulostavoitteiden toteutuminen ja niistä maksettavat bonukset. Kaupungin vastuulla vielä vuonna 2022 olleiden sosiaali- ja terveystalouden osalta maksettavaksi arvioidaan tulevaan noin 0,7 milj. euroa, joka em. toiminnan päätyttyä kohdennetaan kaupungin yhteisiin eriin.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Bruttoinvestoinnit	-85 030	-10 955	-88 881	-88 581	300
Pysyvien vastaavien luovutustulot	192 425	0	212 355	194 081	-18 274

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinnit ovat pääasiassa sijoituksia konserniyhtiöihin. Investointien ennuste on 88,6 milj. euroa, joka on muutettua talousarviota 0,3 milj. euroa pienempi. Ennusteeseen on päivitetty toteutuneet sijoitukset vapaan oman pääoman rahastoon (Tampereen Vesi Oy:n SVOP 85,0 milj. euroa ja Suomen Hopealinja Oy:n SVOP 2,0 milj. euroa). Ennusteesta on poistettu varaus 0,3 milj. euron sijoituksesta Lentorataan. Lisäksi ennuste sisältää kaupunginhallituksen käyttöön tarkoitettun 1,6 milj. euron

varauksen osakkeisiin ja osuuksiin, josta on toteutunut 0,129 milj. euroa (Finnpark Parkisto Oy 0,049 milj. euroa ja Tampereen Kaupunkiliikenne 0,08 milj. euroa). Erästä on sidottu sijoituksiin lisäksi 0,696 milj. euroa, sisältäen Finnpark Parkisto Oy:n SVOP-sijoituksen (0,196 milj. euroa).

Luovutustulojen tilinpäätösennuste on 194,1 milj. euroa ja se on muutettua talousarviota 18,3 milj. euroa pienempi. Ennusteeseen on päivitetty toteutuneet 191,2 milj. euron Tampereen Veden liiketoiminnan myynti ja 0,072 milj. euron

Suomi-Rata Oy:n sekä 1,78 milj. euron Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeiden myynnit. Ennusteessa on toteutunut 0,5 milj. euron vapaan pääoman sijoitusten (SVOP) palautus Tampereen Infra Oy:ltä ja suunniteltu 0,5 milj. euron vapaan pääoman sijoitusten (SVOP) palautus Finnpark Oy:ltä. Lisäksi talousarviossa suunniteltuja yhtiöomaisuuden myyntejä on poistettu tilinpäätösennusteesta.

TAMPEREEN KAUPUNKILIIKENNE

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024	TP Enn 24 / Muutettu TA 24
Liikelylijäämä	513	45	0	-184	-184
Nettoinvestoinnit	-3 795	-295	-4 000	-4 000	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1	1	5	10	5

Toisen vuosikolmanneksen tarkastelussa on nähtävissä alkuvuoden toimintaan vaikuttaneet ja budjetoitua suoritetta alentaneet kevättalven poliittiset mielenilmaukset, mitkä ovat osaltaan vaikuttaneet budjetin alle jäävään liikevaihtoon. Vaikutusta on ollut myös tuotantohintojen tarkistusta määrittävällä joukkoliikenteen kustannusindeksin laskulla, mikä sekin on osaltaan laskenut suoritteista saatua korvausta.

Näiden vastapainona näkyvät budjetoitua alemmat tuotantokustannukset. Erityisesti polttoaineen hinnan kehitys on ollut suotuisaa. Myös henkilöstömenot jäävät selkeästi alle budjetoidun, joskin loppuvuotta rasittavat kesäkuun alusta voimaan tulleet palkankorotukset. Tulosta

kohentavat myös kasvaneet liiketoiminnan muut tuotot.

Kalustoon kohdistuvat kustannukset ovat jo muutaman vuoden ajan lisääntyneet sen ikääntymisen ja alati kasvavan huolto- ja korjaustarpeen vuoksi. Oman korjaamon rajallinen kapasiteetti onkin edellyttänyt ulkoisten korjauspalveluiden hankintojen huomattavaa kasvua. Korjaus- ja huoltotoimintojen kulut ylittävät budjetoidun tason ja koko vuoden osalta kustannukset tulevat olemaan huomattavasti suunniteltua korkeammalla tasolla.

Toisen vuosikolmanneksen päättyessä liiketoiminnan kokonaistuotot ovat jääneet runsaat 0,6 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Koska kustannukset ovat samanaikaisesti kuitenkin

alittaneet suunnitelman tason lähes 1,0 miljoonalla eurolla, on liiketulos runsaat 0,3 miljoonaa euroa budjetoitua parempi. Kustannusneutraalin tuotantosopimuksen mukaisesta nollatavoitteesta poiketen tilikauden kokonaistuloksen ennustetaan jäävän 184 tuhatta euroa tappiolliseksi yhtiöittämisen tuomien Monetran palveluiden siirtokustannusten vuoksi.

Vuodelle 2024 on budjetoitu yhteensä 4,0 miljoonaa investointeihin, joista noin 3,8 miljoonaa kohdentuu sähköbussieihin ja loput lataus- sekä työvuorosuunnittelu- ja järjestelmään. Investoinneista on toteutunut sähköbussien osuus. Poistetun kaluston osalta on saatu vähäinen pysyvien vastaavien luovutusvoitto.

Nro	Talousarviotavoite 2024	Mittari	Tavoitteen eteneminen	Toteuma
1	Työkyvyn kohentamiseen tähtäävät toimet, joiden kautta sairauspoissaolojen määrä kääntyy laskuun	Sairauspoissaolojen määrän kehitys	Työterveyden kanssa jatkettu suunnitelmallista työtä ja tavoitteita koskeva yhteisneuvottelu pidetty kevättalvella. Yksilökohtaisia työkykyarvioita jatketaan edelleen. Aiemmin selvityksessä todettujen psykososiaalisten kuormitustekijöiden osalta toteutettiin kuljettajille kevään koulutuksen yhteydessä seurantatutkimus, jonka tulokset olivat aiempaa myönteisemmät. Muille henkilöstöryhmille Pirten johdolla pidettiin erilliset seurantatilaisuudet. Sairauspoissaoloissa edellisvuoden lopulla ollut piikki on tasaantunut alaspäin. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Puhtaan käyttövoiman kaluston liikennekäyttöön ottaminen vuoden 2024 aikana sekä sen laajentamista tukevan varikkoratkaisun toteuttamissuunnitelman hyväksyminen	Tavoitteen mukaista kalustoa otettu liikennekäyttöön: Kyllä/Ei. Varikkoratkaisun toteuttamissuunnitelma hyväksytty: Kyllä/Ei	Ensimmäiset 7 kpl sähköbussseja ollaan lähipäivinä ottamassa käyttöön latauslaitteiston valmistuessa syyskuun lopulla. Sähköbussseja koskevan käyttökoulutuksen ensimmäinen vaihe toteutettiin keväällä 2024 ja jälkimmäinen vaihe syyskesällä 2024. Varikkoa koskeva tarveselvitys käsitelty Konsernijaostossa helmikuussa 2024 ja kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2024. Suunnitelma edennyt hanke-suunnitteluvaiheeseen, mikä tulossa perustetun yhtiön hallituksen käsittelyyn loppuvuoden aikana. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
3	Liikelaitoksen yhtiöittämisestä on tehty selvitys yhdessä omistajaohjausyksikön kanssa	Toimenpiteet ja toteutustilanne, selvitys valmistunut: Kyllä/Ei	Yhtiöittämisselvityksen ohjausryhmä aloitti työnsä 10/2023 ja työ päättyi 4/2024. Selvitys on valmistunut ja käsitelty sekä TKL:n johtokunnassa, että Kojassa ja KH:ssa. Valtuustokäsittely oli 22.4.2024, jolloin KV päättänyt TKL:n yhtiöittämisestä. Koja päättänyt yhtiöjärjestyksen hyväksymisestä 18.6.2024 ja nimennyt hallituksen. Tehty selvitys on johtanut yhtiön perustamiseen. Tavoite toteutui.	+

TAMPERE